

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY OLECKO**
(przyjętego Uchwałą Nr ORN.0007.94.2015 Rady Miejskiej w Olecku
z dnia 29 grudnia 2015 r.)

CZĘŚĆ PIERWSZA

**UWARUNKOWANIA
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY**

(Nowe treści w studium oznaczono kolorem czerwonym)

SPORZĄDZAJĄCY – BURMISTRZ OLECKA

**ZAKŁAD USŁUG PROJEKTOWYCH
ARCHITEKTONICZNO – URBANISTYCZNYCH W OLECKU
ul. E. Orzeszkowej 16, 19-400 Olecko**

ZESPÓŁ PROJEKTOWY
mgr inż. arch. Edyta Skolimowska
upr. urb. nr XXVI/173/2009, G-253/2009
tech. bud. Renata Drobny
mgr Alicja Jaworowska- Jurewicz

OLECKO, 2018 rok

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY OLECKO**

CZĘŚĆ PIERWSZA

**UWARUNKOWANIA
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY**

OLECKO

SPORZĄDZAJĄCY – BURMISTRZ OLECKA

**OLECKO
GRUDZIEŃ 2015r.**

**ZAKŁAD USŁUG PROJEKTOWYCH
ARCHITEKTONICZNO – URBANISTYCZNYCH W OLECKU
ul. E. Orzeszkowej 16, 19-400 Olecko**

ZESPÓŁ PROJEKTOWY

mgr inż. arch. Edyta Skolimowska
upr. urb. nr XXVI/173/2009, G-253/2009
mgr inż. arch. Roksana Konieczna
tech. bud. Renata Drobny
mgr inż. arch. Krzysztof Skolimowski
mgr Małgorzata Gałązka

SPIS TREŚCI

WSTĘP	1
1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA	1
2. CELE I ZADANIA STUDIUM	2
3. WYKAZ WAŻNIEJSZYCH MATERIAŁÓW WYJŚCIOWYCH	4
UWARUNKOWANIA	7
1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU	7
1.1. Położenie i powierzchnia	7
1.2. System powiązań zewnętrznych	8
2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	9
2.1. Główne funkcje miasta i gminy	13
2.2. Gminna sieć osadnicza	13
3. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.	16
3.1. Warunki przyrodnicze i stan środowiska	16
3.1.1. Charakterystyka środowiska	16
3.1.2. Rzeźba terenu	17
3.1.3. Budowa geologiczna	17
3.1.4. Gleby	18
3.1.5. Zasoby wodne	19
3.1.5.1. Wody podziemne	19
3.1.5.2. Wody powierzchniowe	21
3.1.6. Klimat	23
3.1.7. Szata roślinna i świat zwierzęcy	24
3.1.8. Lasy i granica rolno- leśna. Zadrzewienia	26
3.1.9. Obszary i obiekty objęte prawnymi formami ochrony przyrody	30
3.1.9.1. Obszary chronionego krajobrazu	30
3.1.9.2. Pomniki przyrody	32
3.1.9.3. Użytki ekologiczne	33
3.1.9.4. Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów	33
3.1.9.5. Ostoje zwierząt chronionych	35
3.1.9.6. Jeziora objęte strefą ciszy	35
3.1.9.7. Korytarze ekologiczne	36
3.2. Rolnictwo	36
4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	37
4.1. Rys historyczny	37
4.2. Noty historyczne wybranych wsi oraz charakterystyka przestrzenna	40
4.2.1. Gąski	40
4.2.2. Sedranki	40
4.2.3. Moźne	41
4.2.4. Lenarty	41

4.3.	Parki _____	42
4.4.	Cmentarze _____	43
4.5.	Obiekty i obszary chronione _____	44
4.5.1.	Wykaz obiektów i obszarów chronionych w mieście Olecko _____	45
4.5.2.	Wykaz obiektów i obszarów chronionych na terenie gminy Olecko _____	59
4.6.	Obiekty archeologiczne i strefy ochrony archeologicznej _____	70
4.7.	Stan zachowania obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz najpoważniejsze zagrożenia dziedzictwa kulturowego _____	80
5.	WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA	81
5.1.	Demografia i zatrudnienie _____	82
5.1.1.	Sytuacja demograficzna _____	82
5.1.2.	Rynek pracy i bezrobocie _____	86
5.2.	Mieszkalnictwo _____	91
5.3.	Obiekty użyteczności publicznej _____	93
5.3.1.	System oświaty _____	93
6.3.1.1.	Szkoły podstawowe i gimnazja _____	93
6.3.1.2.	Szkoły ponadgminaszalne _____	94
6.3.1.3.	Wychowanie przedszkolne _____	95
5.3.2.	System opieki zdrowotnej i socjalnej _____	95
5.4.	Działalność gospodarcza _____	96
6.	TURYSTYKA I WYPOCZYNEK _____	98
6.1.	Charakterystyka _____	98
6.2.	Zagospodarowanie turystyczne _____	99
6.2.1.	Baza noclegowa _____	99
6.2.2.	Sport i rekreacja _____	99
6.2.3.	Baza gastronomiczna _____	101
6.2.4.	Szlaki turystyczne _____	102
6.2.4.1.	Nad jezioro Krzywe - po wysokich brzegach jezior i jarów _____	102
6.2.4.2.	Doliną Legi - z nurtem pracowitej rzeki _____	103
6.2.4.3.	Ku dolinie Rospudy - szlakami przemytników _____	104
6.2.4.4.	Na Szeską Górę - filar mazurskiego świata _____	105
6.2.4.5.	Nad Jezioro Garbaś - przygranicznymi ścieżkami do bobrowych żeremi _____	105
6.2.4.6.	Tęczą piętnastu jezior wokół sudawskiej warowni _____	106
6.2.5.	Szlaki wodne _____	107
7.	ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA _____	108
8.	POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY _____	108
9.	STAN PRAWNY GRUNTÓW _____	109
10.	WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH _____	113
11.	WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH _____	113
12.	WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ TERENÓW GÓRNICZYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH _____	114

13. STAN SYTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	117
13.1. Komunikacja	117
13.1.1. Komunikacja drogowa	117
14.1.1.1. Drogi krajowe	117
14.1.1.2. Drogi wojewódzkie	117
14.1.1.3. Drogi powiatowe	118
14.1.1.4. Drogi gminne	121
13.1.2. Komunikacja kolejowa	126
13.1.3. Komunikacja autobusowa	127
13.2. Infrastruktura techniczna	127
13.2.1. Zaopatrzenie w wodę	127
13.2.2. Odprowadzenie ścieków	129
13.2.3. Elektroenergetyka	131
14.2.3.1. Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna	131
14.2.3.2. Elektroenergetyczna sieć przesyłowa	133
13.2.4. Zaopatrzenie w gaz	133
13.2.5. Energetyka ciepła	133
13.2.6. Gospodarka odpadami	134
14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	135
15. SPIS TABEL ZAWARTYCH W TEKŚCIE	140
16. SPIS GRAFIK ZAWARTYCH W TEKŚCIE	141

WSTĘP

Niniejsza zmiana studium stanowi rewizję i modyfikację podstawowych zasad i kierunków polityki przestrzennej gminy, określonych w dokumencie Studium z 1999 r. ze zm. z 2013 r., z jednoczesnym uwzględnieniem sporządzonej oceny aktualności Studium i planów miejscowych, łącznie z przyczynami spowodowanymi poprzez:

- a) zmiany przepisów odrębnych, w tym głównie o ochronie przyrody;
- b) strategię rozwoju społeczno-gospodarczego miasta i gminy Olecko w kontekście strategii rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego;
- c) koniecznymi korektami zasad i kierunków polityki przestrzennej gminy związanymi głównie z dynamiką procesów inwestycyjnych w niektórych obszarach;
- d) dostosowanie struktury dokumentu do przepisów art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w legalnym obrocie prawnym;
- e) zastąpienie dotychczasowego tekstu uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy, redakcja nowego dokumentu z aktualizacją i dostosowaniem do obowiązujących przepisów prawa;
- f) zastąpienie dotychczasowych rysunków Studium nowymi, zawierającymi dokonane zmiany w warstwie graficznej miasta i wiejskich terenów osadniczych.

1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest obowiązkowym aktem planistycznym na mocy ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Dokumentem dotychczas określającym politykę przestrzenną miasta i gminy Olecko jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko zatwierdzone uchwałą Nr V/28/99 Rady Miejskiej w Olecku z dnia 29 stycznia 1999r. ze zmianami.

Rada Miejska w Olecku w dniu 30 marca 2012 r. podjęła uchwałę Nr ORN.0007.13.2012 w sprawie oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Konsekwencją przyjętej oceny była decyzja o przystąpieniu do zmiany obowiązującego dokumentu Studium.

Na podstawie art. 11 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dnia 30 marca 2012r. Rada Miejska w Olecku podjęła Uchwałę Nr ORN.0007.14.2012 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko, w granicach administracyjnych miasta i gminy Olecko oraz o przystąpieniu do opracowania prognozy oddziaływania na środowisko dla przedmiotowej zmiany studium w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Ujednolicone studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko zostało przyjęte uchwałą Rady Miejskiej w Olecku nr ORN.0007.94.2015 z dnia 29 grudnia 2015 r. Podjęta uchwała nr ORN.0007.36.2017 Rady Miejskiej w Olecku z dnia 28 kwietnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko, dotyczy zmian w zakresie rolniczej niezabudowanej przestrzeni produkcyjnej na terenie całej gminy.

2. CELE I ZADANIA STUDIUM

Uchwalenie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko, zwanej w dalszej części dokumentu studium jest wypełnieniem wyłącznej właściwości gminy. Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym burmistrz miasta sporządza studium zawierające część tekstową i graficzną, uwzględniając zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gospodarczego miasta i gminy Olecko.

W rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. określono zakres i formę projektu studium.

Zgodnie z wymogami powyższego rozporządzenia studium składa się z części opisowej i graficznej:

- część opisowa zmiany studium pt. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko”.

Na dokument składają się dwie części:

- część I – określa uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko,
- część II - określa kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko.

Dokument stanowi załącznik nr 1 do uchwały Rady Miejskiej w Olecku, zwany dalej częścią opisową Studium;

- rysunek pt. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko – uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego miasta” opracowany dla obszaru miasta Olecko w skali 1:5 000, stanowiący załącznik nr 2 do uchwały Rady Miejskiej w Olecku,
- rysunek pt. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko – uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy” opracowany w skali 1:15 000 dla obszaru gminy Olecko, stanowiący załącznik nr 3 do uchwały Rady Miejskiej w Olecku,
- rysunek pt. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko – kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego miasta” opracowany w skali 1:5 000 dla obszaru miasta Olecko, stanowiący załącznik nr 4 do uchwały Rady Miejskiej w Olecku,
- rysunek pt. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko – kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy” opracowany w skali 1:15 000 dla obszaru gminy Olecko, stanowiący załącznik nr 5 do uchwały Rady Miejskiej w Olecku.

Burmistrz realizuje obowiązek kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, w tym lokalnych zasad zagospodarowania struktury przestrzennej obszaru gminy.

Studium jest dokumentem kierownictwa wewnętrznego, jest publicznym zobowiązaniem i zobowiązuje organy gminy do sporządzania planów miejscowych zgodnie z jego wytycznymi.

Studium jest dokumentem kierunkowym i nie determinuje szczegółowych rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych. Studium określa m. in. przeznaczenie terenów, warunki zagospodarowania terenów, lokalizację inwestycji publicznych w skali i stopniu szczegółowości dostosowanym do jego potrzeb.

Aktualizacja obowiązującego Studium uwzględnia:

- ✓ zmiany przepisów, które od roku 2008 weszły w życie,
- ✓ nowe dokumenty strategiczne i programowe: krajowe, regionalne oraz lokalne,
- ✓ zmiany związków i oddziaływań występujących na obszarze miasta oraz w jego otoczeniu,
- ✓ inwestycje zrealizowane w procedurach lokalizacyjnych, nie powiązanych z obowiązującym Studium,
- ✓ oczekiwania mieszkańców, w tym wspólnoty samorządowej oraz właścicieli nieruchomości, wyrażone we wniesionych wnioskach i uwagach.

3. WYKAZ WAŻNIEJSZYCH MATERIAŁÓW WYJŚCIOWYCH

- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko” (2008r.),
- „Ocena aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko” (2012r.),
- „Inwentaryzacja urbanistyczna gminy Olecko” (2012r.),
- „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe” (2012r.),
- „Strategia rozwoju powiatu Oleckiego na lata 2003 - 2015” (2003r.),
- Obowiązujące oraz będące w trakcie realizacji miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Olecko,
- Wydane decyzje o warunkach zabudowy oraz wydane decyzje celu publicznego na terenie gminy Olecko,
- Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko w związku z lokalizacją dwutorowej

napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV Ełk – granica RP na terenie gminy Olecko,

- Mapy ewidencyjne gruntów w skali 1:5000 i 1:2000 (miasto),
- Mapy topograficzne w skali 1:10 000,
- Wnioski do Zmiany studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Olecko, **wnioski do zmiany studium na podstawie nr uchwały ORN.0007.36.2017 Rady Miejskiej w Olecku z dnia 28 kwietnia 2017 r.,**
- ▣ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego,
- Prognoza oddziaływania na środowisko planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko – mazurskiego,
- Program ochrony środowiska dla powiatu oleckiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015,
- Wykaz rozporządzeń Wojewody Warmińsko – Mazurskiego oraz uchwał Sejmiku Województwa Warmińsko – Mazurskiego ustanawiających obszary chronionego krajobrazu w województwie warmińsko-mazurskim,
- „Plan urządzenia gospodarstwa leśnego Nadleśnictwa Olecko na lata 2007-2016” (2007r.),
- Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej – Etap II, rzeka Jegrznia, Jezioro Oleckie Wielkie, dorzecze Lega,
- Lokalny program rewitalizacji obejmujący teren miasta Olecko na lata 2009-2015,
- „Prognoza oddziaływania na środowisko lokalnego programu rewitalizacji miasta Olecko na lata 2009-2015 w ramach strategicznej oceny oddziaływania”,
- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Olecko na lata 2011-2015,
- Strategia rozwoju gospodarczego miasta i gminy Olecko,
- Studium zróżnicowania regionalnego zabudowy wiejskiej regionu warmińsko – mazurskiego,
- Dokumenty opracowane w ramach projektu „Platforma współpracy – EGO SA”, w tym:
  - Analiza i diagnoza stanu istniejącego,
  - Ekspertyza w zakresie możliwości tworzenia i rozwoju wspólnego produktu turystycznego na terenie Polski Północno-Wschodniej (Miasto Ełk, Gmina Gołdap,

Gmina Olecko, Miasto Suwałki oraz Miasto Augustów) wraz z programem marketingowym oraz planem operacyjnym,

- Raport z badań pomysłów na nowe produkty turystyczne oraz działające produkty turystyczne z punktu widzenia popytu i podaży na terenie Polski Północno-Wschodniej,
- Raport z badania w zakresie możliwości i potrzeb inwestycyjnych w zakresie zagospodarowania turystycznego, kierowane do burmistrzów, wójtów, prezydentów miast oraz służb inwestycyjnych czy planistycznych w regionie,
- Analiza i diagnoza potencjału gospodarczego obszaru EGO SA,
- Ekspertyza w zakresie potencjału inwestycyjnego Polski północno-wschodniej,
- Raport z badań inwentaryzacyjnych w zakresie potencjału turystycznego obszaru EGO SA,
- Raporty z badań „Potencjał turystyczny regionu EGO SA” oraz „Potrzeby w zakresie szkolenia zawodowego kadr zatrudnionych w turystyce”,
- Program Lokalnej Grupy Działania „Lider w Ego” „Zintegrować sieć szlaków turystycznych w subregionie EGO”,
- Opracowanie „Rewitalizacja linii kolejowej, a rozwój regionalny”,
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Olecko na lata 2012-2027,
- Plan gospodarki odpadami dla powiatu oleckiego na lata 2004 – 2007 z uwzględnieniem lat 2008 – 2011,
- Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Gmin Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” z siedzibą w Ełku na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2015”,
- Opracowanie „Przyrodniczo – przestrzenne aspekty lokalizacji energetyki wiatrowej w województwie warmińsko – mazurskim”,
- Opracowanie „Ocena zasobów energii geotermalnej i możliwości jej wykorzystania w województwie warmińsko – mazurskim”,
- Program ochrony wód rzeki Lega i jeziora Oleckie Wielkie w zakresie – małej retencji, ścieżek dydaktycznych, zagospodarowania skarp i brzegów, tarasów/wież widokowych,

- „Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodnych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2009-2013”.

UWARUNKOWANIA

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

1.1. Położenie i powierzchnia

Miasto i Gmina Olecko jest gminą miejsko – wiejską, położoną w północno – wschodniej części Polski, w powiecie oleckim, województwa warmińsko – mazurskiego. Gmina Olecko graniczy z gminami: Bakalarzewo, Ełk, Filipów, Kalinowo, Kowale Oleckie, Świętajno i Wieliczki.

Powierzchnia Gminy Olecko wynosi 266 km², z czego miasto Olecko zajmuje obszar 11,4 km².

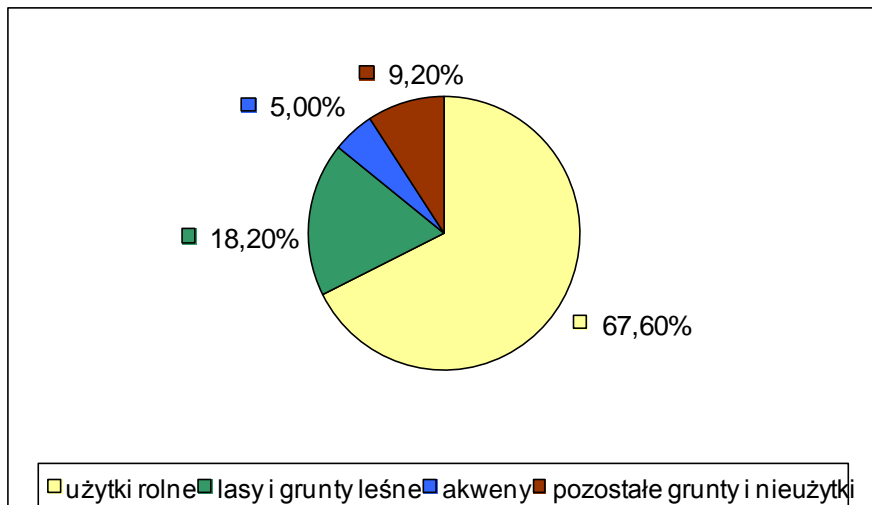
W skład gminy, poza miastem wchodzi 45 miejscowości zgrupowanych w 31 sołectwach.

Na powierzchnię Gminy składają się:

- użytki rolne – 67,6% , w tym:
  - grunty orne – 48,1%;
  - sady – 0,3%;
  - łąki i pastwiska – 19,2%;
- lasy i grunty leśne – 18,2%;
- akweny – 5,0%;
- pozostałe grunty i nieużytki – 9,2%;

A. Użytkowanie gruntów w Gminie Olecko

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji obejmujący teren miasta Olecko

1.2. System powiązań zewnętrznych

Miasto i gmina Olecko, z uwagi na swoje usytuowanie, potencjał społeczno – gospodarczy i turystyczny oraz zasoby środowiska przyrodniczego i kulturowego wykazuje silne powiązanie z najbliższym otoczeniem w zakresie społeczno - administracyjno – gospodarczym. Miasto o statusie powiatu jako jednostka administracyjna Gminy powiązana jest funkcjami administracyjnymi i usługowymi z sąsiednimi ośrodkami, zwłaszcza w zakresie usług ponadgminnych i wyższego rzędu oraz funkcjami gospodarczymi, stanowiąc jednocześnie wielofunkcyjny ośrodek o znaczeniu ponadlokalnym.

System powiązań z obszarami sąsiednimi tworzą również naturalne formy przyrodnicze występujące na terenie miasta i gminy Olecko. Są to w szczególności wyznaczone obszary chronionego krajobrazu, w tym ważny obszar węzłowy o znaczeniu krajowym ECONET, wody (rzeki, jeziora oraz wody stojące) i lasy, które w naturalny sposób w formie korytarzy ekologicznych budują sieć powiązań ekosystemu przyrodniczego.

Na powiązania zewnętrzne z otoczeniem niewątpliwie ma również wpływ układ komunikacyjny, który umożliwia łączność z sąsiednimi ośrodkami miejskimi i wiejskimi.

Miasto i gminę Olecko przecinają główne drogi regionu:

- **Droga krajowa nr 65** (Gołdap – Olecko - Ełk)
- **Droga wojewódzka nr 655** (Kap – Wydminy – Olecko – Raczki – Suwałki – Rutka Tartak)

□ **Droga wojewódzka nr 653** (Sedranki – Bakalarzewo – Suwałki – Sejny - Poćkuny)

Są to główne połączenia z większymi miastami (Augustów, Ełk, Suwałki, Gołdap). Odległości pomiędzy Oleckiem a wyszczególnionymi miastami wynoszą średnio 35 km, co sprawia, że Olecko stanowi doskonałą bazę wypadową regionu.

Do ważnego systemu połączeń komunikacyjnych zaliczają się również drogi powiatowe, prowadzące przez obszar gminy, które umożliwiają dogodne powiązania z gminami sąsiednimi, a zwłaszcza z miejskimi i wiejskimi ośrodkami gminnymi i znaczącymi jednostkami osadniczymi.

Ponadto nie można tu pominąć komunikacji kolejowej i autobusowej, pełniącej istotnej roli w systemie powiązań komunikacyjnych.

Przez teren gminy przebiegają dwie lokalne linie kolejowe relacji Olecko – Ełk oraz Olecko – Suwałki. Obie linie są nieczynne dla ruchu pasażerskiego.

Przez obszar gminy Olecko przebiega linia wysokiego napięcia 110 kV. Linia ta jest elementem krajowego systemu elektroenergetycznego i stanowi ważniejsze powiązanie z sąsiednimi obszarami w zakresie infrastruktury technicznej.

2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Według ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym pod pojęciem „ład przestrzenny” należy rozumieć „*take ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne*”.

Zachowanie ładu przestrzennego gwarantują kompleksowe opracowania planistyczne, tj. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

I. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie miasta i gminy Olecko

Lp.	Nr uchwały Rady Miejskiej w Olecku	Nazwa uchwały	Pow. terenu objętego planem w ha
Na terenie miasta Olecka			
1.	Uchwała Nr XXXIX/257/97	MPZP terenu położonego pomiędzy ulicą Gołdapską i Jeziorem Oleckie Wielkie przy ul. Gołdapskiej w	0,40

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OLECKO

	z dnia 28.11.1997 r.	<i>Olecku</i>	
2.	Uchwała Nr XL/267/97 z dnia 19.12.1997 r.	<i>MPZP terenów przy ul. Targowej i Kościuszki</i>	1,90
3.	Uchwała Nr XL/269/97 z dnia 19.12.1997 r.	<i>MPZP terenów zabudowy mieszkalno - usługowej Olecko ul. Sokola</i>	0,40
4.	Uchwała Nr XX/159/2000 z dnia 30.03.2000 r.	<i>MPZP terenów miasta Olecko położonych przy ul. Gołdapskiej i Parkowej</i>	0,93
5.	Uchwała Nr XX/160/2000 z dnia 30.03.2000 r.	<i>MPZP części terenów miasta Olecko położonych przy ulicy Gołdapskiej</i>	17,71
6.	Uchwała Nr XX/162/2000 z dnia 30.03.2000 r.	<i>MPZP terenów turystyczno – wypoczynkowych nad Jeziołem Oleckie Wielkie</i>	6,60
7.	Uchwała Nr XXI/170/2000 z dnia 27.04.2000 r.	<i>MPZP terenów przy ul. Armii Krajowej i Kopernika w Olecku</i>	0,35
8.	Uchwała Nr XXVII/208/2000 z dnia 30.11.2000 r.	<i>MPZP „Śródmieście I” w Olecku</i>	6,72
9.	Uchwała Nr XXXVII/273/01 z dnia 10.08.2001 r.	<i>MPZP „Szyjka” w Olecku</i>	14,30
10.	Uchwała Nr XLVI/352/02 z dnia 01.07.2002 r.	<i>MPZP terenu przy drodze do Suwałk i Goldapi</i>	3,75
11.	Uchwała Nr III/24/02 z dnia 30.12.2002 r.	<i>MPZP terenów TAG w Olecku</i>	48,00
12.	Uchwała Nr XXXV/266/05 z dnia 23.06.2005 r.	<i>MPZP terenów w północnej części miasta Olecka</i>	22,30
13.	Uchwała Nr XLVIII/379/06 z dnia 31.08.2006 r.	<i>MPZP części m. Olecka obejmujących tereny położone w sąsiedztwie torów kolejowych pomiędzy drogami wyjazdowymi do Świętajna i Giżycka, tereny przyległe do drogi wyjazdowej w kierunku Elku, teren przy ul. Wojska Polskiego, teren między ulicami Kasprowicza, Rzeźnicką, Kościuszki i targowicą, teren przy skrzyżowaniu ulic Al. Zwycięstwa i Kościuszki, tereny przyległe do ulic Wiejskiej i Leśnej, teren położony w sąsiedztwie osiedla mieszkaniowego Lesk oraz tereny w sąsiedztwie jeziora Oleckie Wielkie</i>	350,00
14.	Uchwała Nr VI/57/07 z dnia 30.03.2007r.	<i>MPZP części terenów miasta Olecko położonych pomiędzy ul. 1 Maja, Placem Wolności, Grunwaldzką, Młynową, Jagiellońską ,Wodną i rzeką Legą</i>	6,48
15.	Uchwała Nr XIII/118/07 z dnia 26.10.2007 r.	<i>MPZP terenu sportowo – rekreacyjnego nad jeziorem Oleckie Wielkie w Olecku</i>	1,63
16.	Uchwała Nr XX/184/08 z dnia 27.06.2008 r.	<i>Zmiana części MPZP część miasta Olecka „Szyjka” dla terenów położonych przy ul. Kościuszki i drodze dojazdowej do ulicy Norwida</i>	2,85

17.	Uchwała Nr XXI/190/08 z dnia 26.08.2008 r.	Zmiana MPZP terenu położonego przy ulicy Parkowej w Olecku	1,40
18.	Uchwała Nr XXI/191/08 z dnia 26.10.2008r	Zmiana części M.P.Z.P. Miasta Olecka obejmującego tereny położone w sąsiedztwie torów kolejowych pomiędzy drogami wyjazdowymi do Świętajna i Giżycka	16,3
19.	Uchwała Nr XXIX/269/09 z dnia 29.05.2009r.	Zmiana części MPZP „Śródmieście I” w Olecku	0,245
20.	Uchwała Nr ORN.0007.59.2011 z dnia 15.07.2011r.	Zmiana MPZP części miasta Olecko w zakresie terenu działki nr ewid. 87 położonej przy Szosie do Świętajna w Olecku	0,54
21.	Uchwała Nr ORN.0007.77.2011 z dnia 29.09.2011r.	Zmiana MPZP części terenów miasta Olecko położonych przy ulicy Gołdapskiej w Olecku	0,11
22.	Uchwała Nr ORN.0007.111.2012 z dnia 29.11.2012r.	Zmiana MPZP części terenów miasta Olecko położonych przy ul. Gołdapskiej i Parkowej	0,65
23.	Uchwała Nr ORN.0007.112.2012 z dnia 29.11.2012r.	MPZP terenu przemysłowego w rejonie ul. Gołdapskiej	16,0
24.	Uchwała Nr ORN.0007.117.2012 z dnia 28.12.2012r.	Zmiana MPZP w zakresie terenów położonych przy ulicy Zamostowej wraz z częścią ulicy Zamostowej, ulicy Rzeźnickiej i przy ulicy Gołdapskiej w Olecku	2,20
25.	Uchwała Nr ORN.0007.49.2014 z dnia 17.07.2014r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie północnym Olecka w obrębie geodezyjnym Olecko 2.	13
26.	Uchwała Nr ORN.0007.1.2015 z 30.01.2015 r.	MPZP dla terenów w rejonie ulicy Sembrzyckiego i Placu Zamkowego nad Jeziorem Oleckie Wielkie w Olecku	2,5
27.	Uchwała Nr ORN.0007.50.2015 z 26.06.2015 r.	MPZP dla części przebiegu napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji Goldap – Olecko na terenie gminy Olecko	1
28.	Uchwała Nr ORN.0007.58.2015 z 28.08.2015 r.	Zmiana MPZP terenu położonego między ulicami Grunwaldzką, Wąską, 1 Maja i Placem Wolności w Olecku	0,5
29.	Uchwała Nr ORN.0007.39.2016 z 25.05.2016 r.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych przy ul. Produkcyjnej, Szosie do Świętajna, Zamostowej, na os. Siejnik II, pomiędzy ul. Wiejską i Leśną oraz w rejonie cmentarza przy ul. Leśnej w Olecku	12
30.	Uchwała Nr ORN.0007.40.2016 z 25.05.2016 r.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Olecku przy ul. Zielonej	0,4
31.	Uchwała nr ORN.0007.29.2017 z dnia 24 marca 2017 r	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Olecku przy ul. Gołdapskiej	0,3
32.	Uchwała nr ORN.0007.45.2017	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w Olecku w rejonie ulic: Wojska Polskiego, Słonecznej i 11	8,5

	<i>z dnia 30 czerwca 2017 r</i>	<i>Listopada</i>	
Na terenie gminy Olecko			
33.	Uchwała Nr XXXVII/316/02 z dnia 28.02.2002 r.	<i>MPZP gminy Olecko w obrębie jez. Dobskiego</i>	500,00
34.	Uchwała Nr XLVI/351/02 z dnia 01.07.2002 r.	<i>MPZP zabudowy mieszkaniowej w obrębie Jaśki gmina Olecko</i>	20,00
35.	Uchwała Nr XLVIII/368/02 z dnia 20.09.2002 r.	<i>MPZP Zakładu Powierzchniowej Eksploatacji Kruszywa Naturalnego w obrębie Jaśki</i>	51,65
36.	Uchwała Nr IX/67/03 z dnia 25.06.2003 r.	<i>MPZP terenu w obrębie Sedranki</i>	11,50
37.	Uchwała Nr VI/56/07 z dnia 30.03.2007 r.	<i>MPZP części gminy Olecko w obrębie jeziora Dobskiego</i>	2,93
38.	Uchwała Nr XXXVI/334/09 z dnia 30.12.2009r.	<i>MPZP terenów położonych w obrębie Jaśki, gmina Olecko, w granicach działek nr geod. 218/6, 218/7 oraz części działki 229/1</i>	7,71
39.	<i>Uchwała Nr ORN.0007.23.2013 z dnia 24.05.2013r.</i>	<i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla dwutorowej, napowietrznej linii elektroenergetycznej Elk - gr. RP na terenie gminy Olecko</i>	<i>67</i>
40.	<i>Uchwała Nr ORN.0007.26.2016 z 29.04.2016 r.</i>	<i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych we wschodniej części miejscowości Olecko – Kolonia</i>	<i>7</i>
41.	<i>Uchwała Nr ORN.0007.41.2016 z 25.05.2016 r.</i>	<i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w centralnej części miejscowości Olecko – Kolonia</i>	<i>13</i>
42.	<i>Uchwała nr ORN.0007.93.2016 z 28 grudnia 2016 r.</i>	<i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w Gordejkach</i>	<i>7,4</i>
43.	<i>Uchwała nr ORN.0007.68.2017 z 27 października 2017 r.</i>	<i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Kukowo - tereny obsługi produkcji rolnej”</i>	<i>4,6</i>
44.	<i>Uchwała Nr ORN.0007.80.2017 z 24.11.2017 r.</i>	<i>Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pn. „Jaśki I”</i>	<i>0,5</i>
45.	<i>Uchwała Nr ORN.0007.9.2018 z 26.01.2018 r.</i>	<i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru „Imionki I”</i>	<i>110,5</i>
46.	<i>Uchwała Nr ORN.0007.51.2018 z 22.06.2018 r.</i>	<i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Kukowo - tereny obsługi produkcji rolnej 2”</i>	<i>11</i>

Źródło: Urząd Miejski w Olecku

Jak widać z powyższego zestawienia, na terenach wiejskich wciąż występuje małe pokrycie opracowaniami planistycznymi. W mieście sytuacja wygląda lepiej, aczkolwiek nie jest to stan zadowalający.

2.1. Główne funkcje miasta i gminy

Miasto Olecko pełni rolę centrum administracyjnego gminy oraz powiatu oleckiego. Jest to wielofunkcyjny ośrodek o znaczeniu ponadlokalnym. Olecko stanowi ośrodek handlowo - usługowy, oświatowy, kulturalno - rozrywkowy oraz administracyjno - finansowy. Tu znajdują się siedziby wszystkich urzędów. Wiodące funkcje w mieście to administracja i usługi głównie handel i budownictwo oraz rekreacja, turystyka i wypoczynek. Funkcje towarzyszące funkcjom podstawowym to funkcja mieszkaniowa i funkcje obsługi w zakresie rozwoju usług, komunikacji i infrastruktury technicznej. W mieście też dominującą funkcją jest przemysł drzewny oraz spożywczy (zakłady mięsne, mleczarskie, piekarnie).

Analiza struktury funkcjonalnej gminy ukazuje podstawowe uwarunkowania wpływające na rozwój, jest to produkcja rolna (głównie hodowla zwierząt, w tym trzody chlewnej oraz rolnictwo proekologiczne i agroturystyka) oraz sektor gospodarczy (głównie usługi o znaczeniu ponadlokalnym jak również przemysł drzewny i stoczniowy).

Na terenie gminy dominują obszary o funkcji rolniczej, rolniczo-turystycznej, gospodarczej, przemysłowej, gospodarki leśnej, a także mieszkaniowej, usługowej, komunikacyjnej i infrastruktury technicznej.

Czynnikami lokalizacji poszczególnych funkcji są głównie uwarunkowania środowiskowe, a także dostępność do istniejącej i planowanej infrastruktury.

2.2. Gminna sieć osadnicza

Liczba ludności w gminie wynosiła łącznie w 2012 r. 22 213 mieszkańców, z czego w mieście zamieszkuje 16 556 (75%), a na terenach wiejskich 5657 (25%).

Gmina Olecko to gmina miejsko – wiejska, w skład której poza miastem wchodzi 45 miejscowości, zgrupowanych w 32 sołectwach. Układ administracyjno – osadniczy tworzą poniższe jednostki osadnicze.

II. Jednostki osadnicze gminy Olecko

Ośrodek miejsko – gminny:	Miasto Olecko
32 wsie sołeckie:	Babki Gąseckie, Babki Oleckie, Borawskie, Borawskie Małe, Gize, Dąbrowskie, Dobki, Doliwy, Duły, Dzięgiele Oleckie, Gąski, Gordejki, Imionki, Jaški, Judziki, Kijewo,

	Kukowo, Lenarty, Łęgowo, Możne, Olszewo, Plewki, Raczki Wielkie, Rosochackie, Sedranki, Szczecinki, Ślepie, Świdry, Zabelne, Zajdy, Zatyki.
13 wsi:	Biała Olecka, Dąbrowskie-Osada, Gordejki Małe, Kolonie Dąbrowskie, Lesk, Lipkowo, Olecko-Kolonia, Pieńki, Przytuły, Siejnik, Skowronki, Wólka Kijewska, Zielonówek.

Źródło: Urząd Miejski w Olecku

III. Zestawienie sołectw i liczby mieszkańców na terenie miejscowości wchodzących w skład Miasta i Gminy Olecko (stan na 30.06.2012 r., dane dotyczące sołectwa Imionki – stan na 2018 r.)

Sołectwo	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa	Liczba osób zamieszkujących miejscowość
Babki Gąseckie	Babki Gąseckie	103
Babki Oleckie	Babki Oleckie	190
Borawskie	Borawskie	267
Borawskie Małe	Borawskie Małe	29
Dąbrowskie	Dąbrowskie - wieś Kolonie Dąbrowskie Pieńki - osada	140
Dąbrowskie II	Dąbrowskie - Osada	112
Dobki	Dobki - wieś	80
Doliwy	Doliwy - wieś	54
Duły	Duły - wieś	77
Dzięgiele	Dzięgiele - wieś	70
Gąski	Gąski - wieś	258
Gize	Gize - osada	216
Gordejki	Gordejki - wieś Gordejki Małe - osada	235
Imionki	Imionki - osada	114
Jaški	Jaški - wieś Zielonówek - osada Olecko - Kolonia	264

Judziki	Judziki - wieś	141
Kijewo	Kijewo - wieś Wólka Kijewska - osada	213
Kukowo	Kukowo - wieś Skowronki - osada Lipkowo - osada Lesk - osada	520
Lenarty	Lenarty - osada Biała Olecka - osada	486
Łęgowo	Łęgowo - wieś	103
Możne	Możne - wieś Przytuły - wieś	292
Olszewo	Olszewo - wieś	141
Plewki	Plewki - wieś	140
Raczki Wielkie	Raczki Wielkie - wieś	74
Rosochackie	Rosochackie - wieś Siejnik - osada	179
Sedranki	Sedranki - wieś	389
Szczecinki	Szczecinki - wieś	195
Ślepie	Ślepie - osada	205
Świdry	Świdry - wieś	63
Zabielne	Zabielne - wieś	45
Zajdy	Zajdy - wieś	145
Zatyki	Zatyki - wieś	210
32	43	5636

Źródło: Urząd Miejski w Olecku

Po analizie danych dotyczących wielkości zaludnienia, stanu zainwestowania wsi, aktywności gospodarczej oraz uwzględniając inne cechy, takie jak: położenie i dostępność komunikacyjną kształtuje się poniższy układ osadniczy.

IV. Ośrodki miejsko - gminne

Wielofunkcyjny Ośrodek miejsko – gminny:	Miasto Olecko
wsie podstawowe	Judziki, Gąski,

z rozwiniętą produkcją rolniczą	Biała Olecka, Dąbrowskie-Osada, Giże, Gordejki Małe, Imionki, Imionki PKP, Lipkowo, Olecko-Kolonia, Pieńki, Przytuły, Skowronki, Wólka Kijewska, Zielonówek.
wsie elementarne	Imionki, Gordejki Małe, Babki Gąseckie, Kijewo, Babki Oleckie, Judziki, Plewki, Borawskie, Raczki Wielkie, Zatyki, Świdry

Źródło: Opracowanie własne.

Analizując stan zainwestowania gminy określono wiodące funkcje dla terenów wiejskich, są nimi funkcje rolniczo-leśne. Na uwagę zasługują różnicujące się funkcje uzupełniające, które koncentrują się w jednostkach osadniczych.

Są nimi:

- ✓ **Funkcja rolniczo – osadnicza** – Babki Gąseckie, Kijewo, Babki Oleckie, Judziki, Plewki, Borawskie, Raczki Wielkie, Zatyki, Świdry;
- ✓ **Funkcja działalności gospodarczej** – Gordejki, Szczecinki, Gąski, Babki Oleckie, Lesk, Jaśki, Biała Olecka, Lenarty, Gordejki Małe, Imionki, Lipkowo, Skowronki, Siejnik, Ślepie, Kukowo, Giże, Zielonówek, Łęgowo, Dąbrowskie, Wólka Kijewska;
- ✓ **Funkcja turystyczno – wypoczynkowo - rekreacyjna** – Olszewo, Sedranki, Gordejki, Jaśki – Duły, Dobki, Doliwy, Gąski, Zajdy, Zabelne, Małe Olecko;
- ✓ **Funkcja osadnicza** – osiedle Siejnik, osiedle Lesk, Możne, Jaśki, Rosochackie, Kukowo.

3. STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

3.1. Warunki przyrodnicze i stan środowiska

3.1.1. Charakterystyka środowiska

Pod względem fizyczno – geograficznym wg podziału regionalnego Polski (Kondracki, 1980, Richling, 1985) teren gminy Olecko znajduje się na obszarze podprowincji Pojezierzy Wschodniobałtyckich, leżącej na skraju Niżu Zachodniorosyjskiego: na pograniczu dwóch makroregionów – Pojezierza Litewskiego i Pojezierza Mazurskiego. Określając położenie

gminy w sposób bardziej szczegółowy, należy stwierdzić że jest to obszar dwóch mikroregionów – Pojezierza Łaśmiadzkiego czyli Pojezierza Ełckiego Właściwego oraz Wyniesienia Oleckiego.

3.1.2. Rzeźba terenu

Morfologia obszaru gminy charakteryzuje się młodym krajobrazem polodowcowym z urozmaiconą rzeźbą terenu. Zasadnicze piętno w krajobrazie wywierają liczne wzniesienia moren czołowych oraz zagłębienia bezodpływowe, z których część wypełniona jest wodami jezior.

Obszar jest pagórkowaty. Wzniesienia sięgają od 121 m n.p.m. w południowej części gminy do 220 m n.p.m. w północno – wschodniej części. Maksymalne deniwelacje wynoszą 99 m. Najbardziej urozmaicona rzeźba terenu występuje w części północno – wschodniej.

Obszary morenowe występujące na terenie gminy odznaczają się znacznymi spadkami i wysokościami względnymi. Stoki wzgórz posiadają nachylenia powierzchni powyżej 8 %, a lokalnie nawet powyżej 12 %.

Powierzchnia wysoczyzny natomiast charakteryzuje się spadkami średnimi 5-8 %, lokalnie powyżej 8%. Wysokości względne z reguły sięgają wielkości rzędu kilku metrów. W obrębie wysoczyzny występują liczne charakterystyczne dla tego obszaru zagłębienia bezodpływowe. W zależności od stopnia przepuszczalności gruntów budujących podłoże, zagłębienia te są podmokłe lub suche, ze stale lub okresowo występującym lustrem wody. Należy również wymienić niewielkie i odosobnione tereny równinne pokryte piaskami i żwirami sandrowymi oraz łąkami warwowymi.

Specyficzny charakter terenu podkreśla dolina rzeki Legi, a także liczne jeziora rynnowe. Sieć rzeczna jest bardzo gęsta i nieregularna. Istnieje duża ilość małych strumieni, najczęściej bezimiennych, łączących liczne niewielkie jeziora. Działy wodne pomiędzy poszczególnymi zlewniami są bardzo niewyraźne.

3.1.3. Budowa geologiczna

Obszar gminy zbudowany jest z utworów czwartorzędowych zalegających bezpośrednio na kredzie górnej reprezentowanej przez margle i wapienie. Utwory czwartorzędowe na terenie gminy osiągają miąższość ponad 200 m. Reprezentowane są przez kilka poziomów gliny zwałowej, przedzielonych głównie utworami piaszczysto – żwirowymi

(śródmorenowymi i międzymorenowymi) oraz łałami zastoiskowymi. Występuje duża zgodność między cechami rzeźby terenu i litologiczno – genetycznymi.

Na obszarze gminy występują utwory plejstocęńskie i holocęńskie.

Utwory plejstocęńskie budują głównie wysoczyznę i są reprezentowane przede wszystkim przez piaski fluwioglacjalne (wodno – lodowcowe) i gliny zwałowe. Utwory wodno – lodowcowe zwartą powierzchnią występują głównie w środkowej części gminy na obszarach bezpośrednio przyległych do następujących jezior: Sedraneckie, Oleckie Wielkie i Oleckie Małe. Jest to obszar dominacji piasków i żwirów o przebiegu południkowym z lekkim odchyleniem z NW na SE, stanowiący jednocześnie granice dwóch pojezierzy Zachodnio – suwalskiego i Ełckiego; miąższość utworów od 0,6 do 12 m. Na podmokłym obszarze gminy piaski fluwioglacjalne występują fragmentarycznie, zajmując nieznaczne powierzchnie. W spągu utworów piaszczystych występuje glina zwałowa. Gliny zwałowe powierzchniowo występują na obszarze całej gminy (z wyjątkiem ww. obszarów) tworząc zwarte kompleksy. Lokalnie są przewarstwione piaskami z domieszką żwiru.

Utwory wczesno holocęńskie występują w obniżeniach pojeziernych i reprezentowane są głównie przez piaski i żwiry akumulacji jeziornej , przechodzące ku górze w mady i torfy. Ogólna ich miąższość waha się w granicach od 4 do 8 m. Do utworów holocęńskich należą, utwory bagienno – deluwialne występujące w zagłębieniach bezodpływowych, wykształcone w postaci torfów i namulów organicznych , lokalnie typu glin piaszczystych o miąższości od 1,3 do 3,0 m.

3.1.4. Gleby

W podziale na regiony przyrodniczo – rolnicze (wg Strzemeskiego) gmina Olecko zaliczana jest do Olecko – Gołdapskiego regionu gleb lekkich i średnich.

Gleby na terenie gminy genetycznie związane są z utworami czwartorzędownymi.

Skałę macierzystą gleb wysoczyzny stanowią utwory wodnolodowcowe oraz utwory zwałowe (plejstocęńskie). Natomiast skałę macierzystą stanowią namuły piaszczysto – pylaste (utwory organiczne pochodzenia holocęńskiego).

Gleby na obszarze gminy wykazują znaczne zróżnicowanie powierzchniowe i dużą zmienność stosunków wodnych i mikroklimatycznych. Występują tu głównie gleby szaro – brunatne, czarne ziemie i gleby aluwialne.

Dominują gleby szaro – brunatne, występując na obszarze całej gminy, wykształcone głównie z piasków i żwirów wodno – lodowcowych oraz glin zwałowych. Gleby żwirzaste i piaskowe zlokalizowane są głównie w środkowej części gminy, wokół jeziora Oleckie Wielkie i Oleckie Małe oraz na północ od jeziora Sedraneckiego. Mniejsze kompleksy tych gleb występują również w części zachodniej, północno – wschodniej i południowej gminy.

Charakteryzują się dobrze wykształconą warstwą próchniczą szarej barwy w składzie mechanicznym piasków żwirzastych oraz barwą brunatną w składzie mechanicznym piasków słabo gliniastych z domieszką żwiru lub podścielonych żwirem. Są to gleby słabe zaliczone do V i VI klasy użytków rolnych.

W grupie gleb szaro – brunatnych dominują gleby piaskowe o składzie mechanicznym piasków gliniastych, niekiedy z domieszką pyłu, wytworzone z utworów zwałowych. Powierzchniowo zajmują one największe kompleksy i występują na przestrzeni całej gminy. Charakteryzują się średnio korzystnymi właściwościami fizycznymi i dość dobrą żyznością. Dominują tu gleby IVa i IVb klasy gruntów ornych.

Gleby szaro – brunatne wytworzone z glin zwałowych występują lokalnie, zajmując nieznaczne powierzchnie, nieodgrywając większego znaczenia (klasa III b). Czarne ziemie występują również lokalnie i mają mały zasięg powierzchniowy.

Wytworzyły się głównie z piasków zwałowych przeważnie o składzie mechanicznym piasków gliniastych. Są to gleby żyzne. Występują na skraju doliny lub wzniesieniach wśród gleb dolinnych w południowej części gminy.

Gleby aluwialne występują w obrębie dna dolin rzeki Legi i innych mniejszych cieków oraz w obniżeniach przyjeziornych i zagłębieniach terenowych. Wytworzyły się głównie w postaci namulów piaszczysto – pylastych i utworów organicznych (torfy).

Użytkowane są głównie jako łąki i pastwiska IV i V klasy użytków zielonych (lokalnie III klasa).

3.1.5. Zasoby wodne

3.1.5.1. Wody podziemne

Miasto i gmina Olecko zlokalizowane są w obrębie mazursko-podlaskiego (jednostka suwalska) regionu hydrogeologicznego. Na obszarze gminy Olecko występują trzy piętra wodonośne rozdzielone utworami słabo przepuszczalnymi: piętro holocenijskie, piętro

plejstocieńskie oraz piętro kredowe. Za wyjątkiem południowej części gminy brak tu trzeciorzędowych (oligocen, miocen) poziomów wodonośnych.

Piętro holocieńskie

Występuje głównie w utworach rzecznych doliny rzeki Legi, gdzie woda gruntowa utrzymuje się płytko oraz w zagłębieniach bezodpływowych wypełnionych gruntami o dużej kapilarności lub wręcz podmokłych lub z wodą stagnującą przez znaczną część roku. Generalnie rzecz biorąc woda gruntowa na tych terenach występuje na głębokości od 0,05 do 1,0 m poniżej terenu. Wody te tworzą swobodnie zwierciadło o znacznej amplitudzie wahań rocznych.

Piętro plejstocieńskie

W obrębie tego piętra może występować kilka poziomów wodonośnych. W obrębie utworów piaszczysto – żwirowych woda gruntowa występuje głębiej niż 4,5 m ppt. Płycej może występować tylko lokalnie, szczególnie w strefie przyległej bezpośrednio do zglębień bezodpływowych. Na obszarze występowania gliny zwałowej w przewarstwieniach piaszczystych mogą występować drobne sączenia wody. Wszystkie studnie na terenie gminy ujmują wody z poziomów wodonośnych piętra plejstocieńskiego.

Piętro kredowe

Wody tego piętra mają charakter wód szczelinowych. Brak ujęć i badań nie pozwala na przedstawienie bliższych informacji.

Najniższe zwierciadła wód gruntowych występują w obrębie torfowisk na głębokości 0-2 m p.p.t., kolejne na terenach wysoczyznowych 2-5 m p.p.t., na równinach sandrowych 5-10 m p.p.t.. Wody na głębokości przekraczającej 10 m p.p.t. występują w strefie czołowo-morenowej, a także w okolicy gór kemowych, zasilają je infiltrujące wody opadowe. Najgłębiej zalegające pokłady wód wykorzystywane ujmowane są przez studnie głębinowe. Ww. poziom wodonośny ma charakter nieciągły, co wynika z zaburzenia struktury jego osadów pod wpływem działalności lodowca. Głębokość źródła na tym poziomie sięga 90 m. Średnia wydajność uzyskiwana z pojedynczego otworu najczęściej mieści się w przedziale od 30 do 120 m³/h. Najgłębszy poziom wodonośny izolowany jest przez pokrywę glin zwałowych lub przez jej rezuidy charakteryzujące się różną miąższością. W omawianym regionie występują także zwierciadła wód odznaczające się słabszą izolacją od zanieczyszczeń. Problem ten dotyczy głównie tereny równin sandrowych, których

budulcem są osady piaszczyste, a także tereny sąsiadujące z powierzchniowymi zbiornikami wodnymi. Zwierciadła wody występujące na obszarze gminy mają w przeważającej części charakter swobodny.

W granicach miasta i gminy Olecko położona jest strefa występowania jednolitych części wód podziemnych Nr 32, region hydrogeologiczny Środkowej Wisły. Głębokość występowania wód słodkich na tym terenie wynosi 300m.

Środowisko gruntowo-wodne na terenie miasta i gminy Olecko jest zanieczyszczone w wyniku działań antropogenicznych, w tym: zrzutu ścieków do wód oraz gruntu, składowanie odpadów w miejscach niedozwolonych, a także niewłaściwe stosowanie substancji chemicznych w rolnictwie.

3.1.5.2. Wody powierzchniowe

Obszar gminy Olecko znajduje się w obrębie zlewni rzeki Biebrzy, która stanowi fragment dorzecza Wisły. Główną rzeką płynącą na tym terenie jest Lega (Jegrznia). Stanowi ona podstawowy element sieci hydrograficznej na tym obszarze; odprowadza wody w południowym i południowo-wschodnim kierunku. Stanowi ona prawostronny dopływ rzeki Biebrzy, a swój początek bierze w rejonie jeziora Czarnego oraz miejscowości Biała Olecka (północna część gminy). Tereny te zaliczają się do bagiennych, dalej rzeka płynie na południe łącząc jeziora: Oleckie Wielkie, oddalone od niego o ok. 10 km jezioro Oleckie Małe i szeroko rozlane na wschód od Ełku jezioro Selment Wielki. Lega na poszczególnych odcinkach przyjmuje także nazwy: Małkiń i Jegrznia. Rzeką ma swoje źródło w okolicy wsi Szarejki w południowo-zachodniej części Wzgórz Szeskich, na wysokości około 225 m.n.p.m. Powierzchnia zlewni rzeki Legi zajmuje ca. 1016km² a jej długość to około 120 km. Na terenie miasta Olecko bieg rzeki jest uregulowany, poza nim Lega płynie wąską doliną o stromych zboczach. Na podstawie wieloletnich informacji (1975-1990) charakterystyczne przepływy w rzece wynoszą: SWQ - 43 m³/s, SSQ - 2,84 m³/s, SNQ - 0,56 m³/s. Na rzece, w granicach miasta Olecko, znajduje się posterunek wodowskazowy. Należy on do sieci obserwacyjnej Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, gdzie stan wody w rzece jest pod stałą obserwacją. Lega posiada gęste dorzecze strumieni i rzek, w tym m.in. rzeka Czarna, Matlak czy Widna Struga, wypływająca z jeziora Widnego.

Większe znaczenie w układzie reżimu wód powierzchniowych odgrywa również ciek łączący jezioro Ostrów (Gordejskie) z jeziorem Dobskim. Pozostałe drobne cieki występujące na terenie gminy posiadają znaczenie lokalne w systemie powiązań melioracyjnych.

Występują tu również liczne zagłębienia bezodpływowe, które gromadzą wody powierzchniowe przez cały rok, bądź w okresie dużych opadów atmosferycznych lub roztopów wiosennych.

Istotnym elementem hydrograficznym na obszarze gminy są jeziora. Skupiają się one w północno - zachodniej, a także w środkowej części gminy. Są to jeziora pochodzenia polodowcowego, głównie typu rynnowego.

Do największych zbiorników wodnych na terenie gminy Olecko należą: Jezioro Oleckie Wielkie, Jezioro Oleckie Małe oraz Jezioro Dobskie.

Jezioro Oleckie Wielkie, o typie sielawowym, znajduje się w ciągu biegu rzeki Legi, a jego główny basen sąsiaduje z zabudowaniami Olecka. Powierzchnia jeziora to około 227 ha. Długość jeziora w linii północ- południe to około 4600 metrów, a jego szerokość dochodzi do 1150 m. Głębokość maksymalna to 45,2 metra. Jest to zbiornik typu rynnowego o stromych stokach za wyjątkiem delty rzeki Legi i południowego fragmentu jeziora, posiada średnio rozwiniętą linię brzegową. Z roślinności wynurzonej można wymienić: trzcinę pospolitą i pałkę wąskolistną, natomiast roślinność zanurzona ma swoje skupisko powyżej delty ciek Możanka. Wody jeziora kwalifikują się do drugiej klasy czystości ze wskazaniem na trzecią. Dno jeziora jest twarde, miejscami kamieniste. Jezioro otoczone jest od zachodu zabudowaniami Olecka, od wschodu terenami lasów, w pozostałej części terenami pól i łąk.

Jezioro Oleckie Małe to zbiornik, którego północny kraniec leży w odległości trzech kilometrów od miasta Olecka. Powierzchnia jeziora liczy około 220,8 ha, w tym maksymalna długość to 4455m, a maksymalna szerokość to 820m. Na jeziorze znajdują się dwie wyspy o łącznej powierzchni 0,1 ha. Długość linii brzegowej to około 12 100 m, a głębokość osiąga wartość 38,3 m.

W części północnej znajdują się strefy z tzw. głęboczkami (38,3 m, 35,7 m, 20,9 m), natomiast część południowa jeziora, oddzielona przewężeniem jest zdecydowanie płytsza. Jezioro otaczają wzgórza z terenami rolnymi i lasami iglastymi. Jezioro posiada kilka dopływów: rzeka Lega, Kukowska Struga, Wielickowska Struga. Roślinność wynurzona jest stosunkowo uboga, w jeziorze występuje trzcina, sitowie i tatarak. Z roślinności wynurzonej

występują wywłócznik, moczarka, jogatek czy jaskry. Wody zbiornika bogate są w ryby m.in. w: leszcze, węgorze, płocie, szczupaki, okonie czy krąpie.

Jezioro Dobskie (Dobki, Dulskie) położone ok. 4 km od m. Olecka. Jest to zbiornik o średnio rozwiniętej linii brzegowej. Jej długość wynosi 12 000,0 m. Dno pokryte jest warstwą mułu o niewielkiej miąższości. Powierzchnia jeziora wynosi 162, 50 ha natomiast jego maksymalna głębokość wynosi 43,3 m.

W ramach regionalnego monitoringu co kilka lat prowadzi się badania nad stanem jakości wód większych zbiorników wodnych na terenie miasta i gminy Olecko. Jakość pozostałych wód po dziś dzień nie jest w pełni rozpoznana. Jakość wód na przedmiotowym obszarze jest niezadowolająca. Stan wód płynących związany jest ze sposobem zagospodarowania terenów sąsiednich, w tym m. in. stosowaniem nawozów i środków ochrony roślin na terenach użytkowanych rolniczo oraz z działalnością produkcyjną i hodowlaną. Rzeki natomiast stają się odbiornikami dla ścieków z szamb oraz okolicznych oczyszczalni.

3.1.6. Klimat

Według regionalizacji rolniczo – klimatycznej R. Gumińskiego gmina i miasto Olecko położone są w obszarze północno – wschodniej części V Dzielnicy mazurskiej. Jest to najzimniejsza dzielnica na polskim niżu. Szczególnie zimne są północno – wschodnie obszary Pojezierza. Dni mroźnych w ciągu roku jest tu około 50, a dni z przymrozkami ponad 130. Średnia roczna temperatura waha się w granicach 6,0 do 6,5 °C. Średnia temperatura w okolicach Olecka wynosi poniżej 6,0 °C. Pokrywa śnieżna zalega do 90 dni, co powoduje że okres wegetacyjny jest najkrótszy w kraju i wynosi 175-190 dni w roku. Najniższe temperatury odnotowuje się w styczniu. Stacja meteorologiczna w Olecku odnotowała wieloletnią średnią temperaturę na -4,8 °C na miesiąc styczeń, a dla lipca 17,8 °C. Wahania temperatur rocznych spowodowane są wpływem klimatu kontynentalnego. Początek wiosny przypada w okolicach Olecka na 14 kwietnia, a koniec jesieni na 22 października. Maksymalne nasłonecznienie przypada na miesiące czerwiec i lipiec, natomiast najwięcej dni pogodnych w roku przypada na miesiąc maj i jest ich około 4.

Dni słonecznych w roku jest niewiele, bo zaledwie około 34, natomiast z dużym zachmurzeniem około 138,5 dnia. Przez ponad połowę roku około 192 dni występuje na obszarze gminy pogoda pochmurna. Najwięcej dni z opadami jest w okresie

z pogodą umiarkowanie ciepłą, podczas pogody z dużym zachmurzeniem (56,5 dni). Łącznie odnotowano 167 dni z opadem w roku. Wilgotność powietrza ze względu na dużą ilość zbiorników wodnych jest wysoka i wynosi rocznie średnio 80%. Na obszarze gminy przeważają wiatry zachodnie i południowo zachodnie o prędkości średnio rocznie do 4,4 m/s.

Na zróżnicowanie klimatu wpływają w sposób decydujący rzeźba terenu, rodzaj gruntu, występowanie wód powierzchniowych, zaleganie wód gruntowych, zalesienia oraz istniejący stan zagospodarowania.

Obszarem inwersyjnym na terenie miasta i gminy jest rzeka Lega i inne doliny mniejszych cieków i zagłębień terenowych. Wysoka wilgotność względna powietrza na terenie dolin przy znacznych spadkach temperatury powoduje częste występowanie mgieł, przymrozków przyziemnych. Obszar dolin charakteryzuje się niekorzystnymi warunkami klimatycznymi. Terenem pozbawionym ww. cech ujemnych są obszary wysoczyzny; charakteryzują się one w związku z tym na ogół dobrymi warunkami klimatycznymi.

Inną charakterystyczną cechą klimatyczną jest występowanie stosunków silnego nawietrzania wzgórz w okolicach Jeziora Oleckie Wielkie, na którego powierzchni znacznie wzrasta prędkość wiatrów. Swoisty mikroklimat obejmuje wąski pas przybrzeżny tego jeziora o szerokości 15 – 25 m, lokalnie 50 - 100 m. Charakterystyczne jest na tym terenie zmniejszenie dobowych amplitud temperatury, wzrost wilgotności powietrza i silne wiatry południowo-wschodnie. Tereny te posiadają znaczne predyspozycje do rozwoju sportów wodnych.

Biorąc pod uwagę wpływ klimatu na rozwój rolnictwa, należy stwierdzić, że wg 15 – punktowej skali IUNG – ocena bonitacji agroklimatycznej gminy Olecko wynosi 6,2 punktu. Obszar gminy należy do średnio uprzywilejowanych pod względem warunków klimatycznych dla potrzeb rolnictwa.

3.1.7. Szata roślinna i świat zwierzęcy

Gmina Olecko położona jest w przyrodniczej krainie mazursko – kurpiowskiej. Charakterystyczną cechą tego regionu jest znaczny udział gatunków borealnych i subborealnych, borealno – górskich, a także gatunków stanowiących relikty poglacialne. Region odróżnia się stałą obecnością świerku w drzewostanie, brak lipy szerokolistnej, dębu bezszypułkowego oraz buka. Świerk kępowo lub jako zwarty bór, porasta tutaj nawet torfowiska i wchodzi w skład nie tylko borów mieszanych, ale domieszkowo występuje także

w lasach liściastych. Obok świerka i sosny gatunkami lasotwórczymi są tutaj lipa drobnolistna, grab pospolity, brzoza brodawkowata, olcha czarna, jesion wyniosły i dąb szypułkowy.

Pod względem zbiorowisk roślinnych cechą charakterystyczną regionu jest występowanie w swojej typowej postaci boru bagiennego i innych borealnych zbiorowisk roślinnych oraz bardzo częste występowanie torfowisk przejściowych i torfowisk wysokich, związanych z obecnością jezior oraz lokalnymi bezodpływowymi zagłębieniami terenu. Teren gminy charakteryzuje się znaczną zmiennością abiotycznych komponentów środowiska, które stanowią o potencjalnych warunkach śródlądowych wód stojących i płynących, tereny podmokłe, torfowiska, siedliska świeże o różnej żyzności do siedlisk suchych gdzie występują gatunki kserotermiczne.

Duże zróżnicowanie siedliskowe terenu oraz położenie na skraju wpływów klimatu atlantyckiego, kontynentalnego i borealnego powoduje znaczna różnorodność flory tego terenu. Odzwierciedla się to w bogactwie florystycznym i występowaniu wielu gatunków zbiorowisk roślinnych uznawanych za rzadkie lub zagrożonych wyginięciem.

Na terenie gminy Olecko występują następujące kompleksy leśne:

- na pn.-wsch. skraju gminy w rejonie m. Plewki, gdzie dominują siedliska boru mieszanego, lasu świeżego i boru mieszanego świeżego;
- na pn.-wsch. od jez. Oleckie Wielkie, gdzie dominują siedliska boru mieszanego, lasu świeżego i boru mieszanego świeżego;
- na pd.-wsch. skraju gminy, na południe od m. Imionki, gdzie dominuje siedlisko olsu;
- na pn.-zach. skraju w rejonie m. Gordejki, gdzie dominują siedliska lasu mieszanego i boru mieszanego świeżego;
- w części gminy pomiędzy miejscowościami Kukowo, kilka kompleksów leśnych w południowej części gminy i Ślepie, gdzie dominuje siedlisko lasu świeżego.

Na obszarze gminy Olecko występują rozliczne gatunki ptaków, ssaków oraz innych zwierząt, zamieszkujących lasy, jeziora, rzeki, bagna, torfowiska, łąki i pola. Spora ich część znajduje się pod ochroną.

Okazy ptactwa osiadłego i przelotnego szacuje się na liczbę 350 gatunków. Na przedmiotowym terenie można spotkać bielika, orlika krzykliwego, bociana czarnego; wokół ich miejsc gniazdowania wyznaczono strefy ochronne. W obrębie pól i łąk spotykane są żurawie oraz bociany białe natomiast na terenach leśnych licznie występują dzięcioły oraz kukułki, te drugie można usłyszeć także w pobliżu trzcinowisk przy zbiornikach wodnych. W sąsiedztwie terenów zurbanizowanych spotykane są wróbel, pliszka siwa, muchołówka szara czy jaskółki.

W strefach wód płynących licznie występują bobry *Castor Fiber*. Liczbę żeremi bobrowych na tym terenie szacuje się na około sto sztuk.

Bogate środowisko wodne sprzyja występowaniu płazów. W obrębie jezior oraz oczek wodnych, w tym śródleśnych licznie występują różne gatunki żab, ropuch, rzekotki drzewne oraz chroniony kumak nizinny. Mięczaki reprezentowane są przez ślimaki oraz małże. Z gadów należy wymienić jaszczurki (zwinka i żyworodna oraz padalec zwyczajny) i węże, w tym zaskroniec i jadowita żmija zygzakowata.

Wody stojące są najliczniej zarybione, występują w nich m. in. węgorze, szczupaki, okonie, leszcze, płotki, stynki, ukleje, karpie, trocie, sumy, jazgarze oraz sieje i sielawy.

Na licznie występujących terenach bagiennych i leśnych żyje łoś *Alcesalces*. Gatunek ten jest objęty całorocznym okresem ochronnym.

Od północy na tereny lasów Nadleśnictwa Olecko przywędrował wilk *Canis lupus*, do niedawna znajdujący się na liście zagrożonych gatunków.

3.1.8. Lasy i granica rolno- leśna. Zadrzewienia

Gminę Olecko charakteryzuje stosunkowo mała lesistość w skali województwa warmińsko – mazurskiego. Powierzchnia lasów na terenie gminy Olecko przedstawia tabela poniżej wg (stanu na dzień 01.01.2008 r.). Lasy i zadrzewienia stanowią zaledwie 18,52 % powierzchni gminy. Lasy w większości są własnością państwa i administrowane przez Nadleśnictwo Olecko. Lasy prywatne zajmują około 12% powierzchni leśnej.

V. Szczegółowa charakterystyka gruntów leśnych i zadrzewionych

Nazwa gminy	Ogólna pow. (ha)	Ogólna pow. lasów	w tym		Pow. gruntów zadrzew. i zakrzew	Lesistość %	
			Lasy w zasobach Skarbu Państwa	Lasy poza Skarbem Państwa		Lasy %	Lasy + zadrzew.

		(ha)	(ha)	(ha)	(ha)		%
Miasto i Gmina Olecko	26672	4450	3900	550	500	16,68	18,52

Źródło : Program ochrony środowiska dla powiatu oleckiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012-2015

Główne gatunki lasotwórcze to sosna, świerk, dąb, brzoza , olsza.

Charakterystyczne dla omawianego obszaru jest liczne występowanie świerka, który wykazując znaczną ekspansję wchodzi w skład gatunkowy na siedliskach borów i lasów mieszanych, a także wkracza w siedliska lasów świeżych.

Na obszarze gminy występują lasy typów siedliskowych, przy czym w przeważającej ilości występują siedliska lasów mieszanych i świeżych, a w następnej kolejności bór mieszany świeży oraz ols.

Bór mieszany świeży – rośnie na glebach piaszczystych lub gliniasto – piaszczystych (świeżych). Najczęściej występują tu drzewostany sosnowe z większą lub mniejszą domieszką świerka i brzozy lub drzewostany sosnowe z domieszką dębu, brzozy, świerka. W podszyciu występuje jarzębina i brzoza. Runo dość bogate – borówka czernica, borówka brusznica, rokit pospolity, orlica pospolita, konwalia majowa i inne. Są to siedliska bardzo atrakcyjne najbardziej przydatne do celów rekreacyjnych i lecznictwa.

Las mieszany – rośnie najczęściej na świeżych piaskach lekko gliniastych. Tworzą go głównie drzewostany dębowo – świerkowo - sosnowe. W podszyciu występuje jarzębina, leszczyna, kruszyna. Runo najczęściej tworzy gajowiec żółty, wawrzynek wilcze łyko, molina i inne. Jest to siedlisko również atrakcyjne i przydatne dla turystyki i rekreacji.

Las świeży – rośnie na glebach wytworzonych z glin zwałowych lub piasków gliniastych. Najczęściej występują tu drzewostany świerkowo – dębowe z domieszką innych liściastych (lipa, klon, wiąz, jawor). W skład runa wchodzi: marzanna wonna, miodunka, narecznica itp. Ze względu na bogaty skład gatunkowy – dosyć atrakcyjny dla turystyki, lecz mniej przydatny dla celów rekreacyjnych.

Na terenie gminy Olecko występują niewielkie, lecz stosunkowo zwarte kompleksy leśne, rozrzucone na obszarze całej gminy.

W części północno – wschodniej lasy reprezentowane są głównie przez siedliska boru mieszanego, lasu świeżego i boru mieszanego świeżego.

W części północno – zachodniej występuje las mieszany i bór mieszany świeży.

W południowo – wschodniej części dominuje siedlisko olsu.

W południowo – środkowej części głównie występuje siedlisko lasu świeżego.

Kompleks leśny na północ od jeziora Oleckie Wielkie to głównie siedlisko lasu mieszanego, natomiast w okolicy jeziora Sedraneckiego znaleźć można wszystkie ww. siedliska. W składzie gatunkowym przeważa sosna z udziałem świerka.

Na terenie gminy Olecko znaczną część kompleksów leśnych uznano za lasy ochronne, zatwierdzone Decyzją Ministra Środowiska znak: DLOPiK-L-lp-0233-28-06 z dnia 27.12 2006 r. Występują cztery kategorie lasów ochronnych: lasy wodochronne, lasy ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej (przewidziane do objęcia ochroną rezerwatową), lasy glebochronne i lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody. Znajdują się one na terenie Nadleśnictwa Olecko, obręb Olecko.

VI. Kompleksy leśne na terenie gminy Olecko

kategoria ochronności	lokalizacja (oddział) obręb Olecko	opis lasu	cel ochrony
Lasy wodochronne	1A, 1, 2, 5-7, 9-11, 14A, 15-22, 23A, 24, 25, 27, 28, 28A, 29A, 30-34, 36, 39, 40A, 40, 41, 44-46, 48, 49, 54, 56C, 58-68, 71, 72A, 72-76, 81-84, 85A, 85-90, 92, 93, 95, 98-103, 104A, 104-108, 110-124, 124A-124D, 125A, 130, 133, 134A, 134, 135, 136A, 136, 137, 140, 143-145, 147-150, 152, 154-156, 159A, 161, 162, 164, 168, 169, 171, 172, 176-181, 182A, 182-189, 191, 192, 194A, 194, 204, 206, 210, 212-215, 216B, 217, 218, 223-225, 225B, 226-229, 236, 237A, 237-241, 243-247, 252-256, 259, 260, 261A, 262, 265	Drzewostany bardzo zróżnicowane w składzie gatunkowym, wieku, bonitacji, zadrzewieniu, na siedliskach wilgotnych i bagiennych z fragmentami borów i lasów świeżych	Stabilizacja stosunków wodnych poprzez ochronę lasów nad jeziorami i rzeczkami
Lasy ostoje zwierząt	99, 100, 116, 117, 156-158,	Drzewostany zróżnicowane wiekowo, przeważnie na siedliskach wilgotnych, w mniejszym stopniu świeżych; główne	Ochrona zinwentaryzowanych stanowisk występowania i żerowania następujących

podlegających ochronie gatunkowej	159A, 159, 163, 164, 173, 211, 212, 230-232, 243-245	gatunki – sosna, świerk, brzoza, olcha w IV i starszych klasach wiekowych; o zróżnicowanej bonitacji i zadrzewieniu	gatunków zwierząt chronionych: bocian czarny, bóbr
Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzinnej przyrody	99, 105, 112, 113, 214, 242	Drzewostan na siedliskach boru wilgotnego, boru bagiennego i boru mieszanego wilgotnego; główne gatunki – sosna, brzoza, świerk, w IV i starszych klasach wiekowych bardzo zróżnicowanej bonitacji i zadrzewieniu	Ochrona drzewostanów o unikatowym charakterze zbliżonym do lasów pierwotnych

Źródło: streszczenie Planu Urządzania Lasu Nadleśnictwa Olecko na lata 2007 - 2016

VII. Udział powierzchniowy siedliskowych typów lasów w Nadleśnictwie Olecko

Typ siedliskowy lasu	Obręb olecko	
	Powierzchnia (ha)	% powierzchni
Bór mieszany(Bb)	38,77	0,53 %
Bór mieszany świeży (BMśw)	727,86	10,02
Bór wilgotny (Bw)	10,73	0,15
Bór mieszany bagienny (BMb)	275,85	3,80
Las mieszany świeży (LMśw)	2006,89	27,63
Las mieszany wilgotny (LMw)	36,48	0,50
Las mieszany bagienny (LMb)	431,35	5,94
Las świeży (Lśw)	2885,24	39,72
Las wilgotny (Lw)	183,74	2,53
Ols (OL)	594,70	8,19

Ols jesionowy (OLJ)	72,17	0,99
	7263,78	100,00

Źródło: streszczenie Planu Urządzania Lasu Nadleśnictwa Olecko na lata 2007 - 2016

Granica rolno - leśna na obszarze gminy Olecko była opracowana w 1998 r. i w sposób naturalny się zdezaktualizowała w wyniku zmian struktur rolno - leśnych. W związku z tym, należałoby opracować nowy projekt granicy w oparciu o uwarunkowania glebowe i ekologiczno-krajobrazowe. Ma to szczególne znaczenie w kształtowaniu sposobu użytkowania gruntów, co pozwala na racjonalne kierowanie zalesieniami w gminach.

3.1.9. Obszary i obiekty objęte prawnymi formami ochrony przyrody

Na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary NATURA 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Formy ochrony przyrody występujące na terenie miasta i gminy Olecko to:

- obszary chronionego krajobrazu,
- pomniki przyrody,
- użytki ekologiczne,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

3.1.9.1. Obszary chronionego krajobrazu

Na terenie miasta i gminy Olecko występują fragmenty obszarów chronionego krajobrazu (OChK) obejmujące najcenniejsze krajobrazowo tereny o różnych ekosystemach. W granicach gminy obszary chronionego krajobrazu zajmują w sumie 51,4 % powierzchni gminy. Są to:

1. Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Oleckich położony jest w powiecie oleckim i obejmuje tereny gmin: Olecko, Kowale Oleckie, Świętajno i Wieliczki. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 10.521 ha. Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Oleckich

został utworzony w 2008 r. na mocy Rozporządzenia nr 139 Wojewody Warmińsko – Mazurskiego z dnia 12 listopada 2008r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Oleckich. Wszelkie regulacje dotyczące ochrony obszaru zawarte są w ww. Rozporządzeniu.

2. Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Legi położony jest w powiecie oleckim i obejmuje tereny gmin: Wieliczki i Olecko oraz w powiecie ełckim na terenie gmin Kalinowo i Ełk. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 8.579,8 ha. Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Legi został utworzony w 2008 r. na mocy Rozporządzenia nr 155 Wojewody Warmińsko – Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Legi. Wszelkie regulacje dotyczące ochrony obszaru zawarte są w ww. Rozporządzeniu.

3. Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Ełckiego położony jest w powiecie ełckim na terenie gmin: Stare Juchy, Kalinowo, Prostki, Ełk i miasta Ełk, w powiecie giżyckim na terenie gmin: Wydminy, Giżycko, w powiecie oleckim na terenie gmin: Świętajno, Olecko. Całkowita powierzchnia obszaru wynosi 49.297,2 ha. Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Ełckiego został utworzony w 2008 r. na mocy Rozporządzenia Nr 154 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Ełckiego i zmieniony w 2011 r. na mocy uchwały nr VII/126/11 Sejmiku Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 24 maja 2011 r. w sprawie wyznaczenia obszaru chronionego krajobrazu Pojezierza Ełckiego (ze zm. wprowadzonymi uchwałą Nr XXXVII/754/14 z dnia 26 maja 2014 r.). Wszelkie regulacje dotyczące ochrony obszaru zawarte są w ww. uchwale.

Na obszarach chronionego krajobrazu obowiązują zakazy:

- ✓ zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- ✓ realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 59 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- ✓ likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia

- bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- ✓ wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
  - ✓ wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
  - ✓ dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
  - ✓ likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
  - ✓ lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

3.1.9.2. Pomniki przyrody

Na terenie miasta i gminy znajduje się 7 pomników przyrody. Są to pojedyncze drzewa lub grupy drzew (dęby szypułkowe, lipy drobnolistne, kasztanowce zwyczajne, sosna wejmutka, modrzew europejski i świerk pospolity).

VIII. Pomniki przyrody na terenie miasta i gminy Olecko

L. p.	Obiekt	Nr Ewid.	Obwód	Wysokość	Lokalizacja	Nr zarządzenia
1.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	275	500	23	m. Olecko, ul. Jeziorna 3	Dz. Urz. WRN w Suwałkach nr 7 poz.26 z 1984 r. Zarz. Nr 22/84 z 24.04.1984 r.
2.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> - 2 szt.	276	300, 327	23	m. Olecko, na posesji MGOK, ul. Partyzantów	Dz. Urz. WRN w Suwałkach nr 7 poz.26 z 1984 r. Zarz. Nr 22/84 z24.04.1984 r.

3.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	277	256	20	m. Olecko, przy przedszkolu nr 1	Dz. Urz. WRN w Suwałkach nr 7 poz.26 z 1984 r. Zarz. Nr 22/84 z 24.04.1984 r.
4.	Lipa drobnolistna <i>Tiliacordata</i>	974	275	26	N-ctwo Olecko, L-ctwo Szczedranka, oddz. 20b	Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 152, poz. 2513, 2001 r.
5.	Sosna wejmutka – grupa 5 drzew <i>Pinusstrobus</i>	1376	230 230 160 183 193	28 31 30 31 28	oddz. 130 b leśnictwo Zajdy, uroczysko Elżbietki, 500 m od szosy Olecko - Rosochackie	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
6.	Modrzew europejski <i>Larixdecidua</i>	1377	263	29	oddz. 130 b leśnictwo Zajdy, uroczysko Elżbietki, 600 m od szosy Olecko - Rosochackie	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.
7.	Świerk pospolity <i>Piceaabies</i>	1378	355	30	oddz. 141 n-leśnictwo Zajdy, uroczysko Zajdy; świerk na wysokości 4 m przechodzi w 4 pnie	Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. Nr 73, poz. 1153 z 23.05.2007 r.

Źródło: Rdoś. Pomniki przyrody w woj. warmińsko – mazurskim stan na 31 stycznia 2010

3.1.9.3. Użytki ekologiczne

Na terenie miasta występuje tylko 1 użytek ekologiczny o nazwie „Długi Mostek” stanowiący pas szuwaru w zatoce przy wypływie rzeki Legi z jeziora Oleckie Wielkie – miejsce przebywania i lęgów ptaków wodno-błotnych oraz miejsca tarliskowe ryb. Użytek został utworzony na mocy Rozporządzenia Nr 52 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2007 r., Nr 1, poz. 1).

3.1.9.4. Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów

Ochrona gatunkowa roślin

Rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 lipca 2004 (Dz. U. z 2004 r., Nr 168, poz. 1764) jest podstawą prawną ochrony gatunkowej roślin. Określa ono wytyczne w zakresie ochrony i zawiera listę gatunków chronionych objętych ochroną ścisłą oraz częściową.

Na terenie powiatu oleckiego ochronie ścisłej podlegają między innymi następujące gatunki roślin:

- drzewa: cis pospolity;
- krzewy i krzewinki: brzoza niska, wierzba borówkolistna i lapońska, malina moroszka, wawrzynek wilczełyko, bluszcz pospolity, chamedafne północna, barwinek pospolity, kalina koralowa, kruszyna pospolita, porzeczka czarna;
- rośliny zielne: bielistka siwa, orlik pospolity, rosiczka długolistna i rosiczka okrągłolistna, listera jajowata i listera sercowata, bagno zwyczajne, czosnek niedźwiedzi, fiołek torfowy, gnieźnik leśny, konwalia majowa, kopytnik pospolity, kruszczyk rdzawoczerwony, kukulka Fuchsa, naparstnica zwyczajna, obuwik pospolity, podkolan biały, podkolan zielonawy, przylaszczka pospolita, tajęża jednostronna, skrzyp olbrzymi, przytulia wonna;
- paprotniki: nerecznica grzebieniasta, pióropusznik strusi, widłak goździsty;
- porosty: brodaczka zwyczajna, granicznik, płucnik, chrobotek reniferowy.

Ochrona gatunkowa zwierząt

Rozporządzenie Ministra Środowiska z 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. z 2004 r., Nr 220, poz. 2237) obejmuje wytyczne w zakresie ochrony gatunkowej zwierząt.

Na terenie powiatu oleckiego ochronie ścisłej podlegają między innymi przedstawiciele następujących gatunków zwierząt:

- pijawek – pijawka lekarska;
- pająków – poskocz krasny;
- owadów – biegacz fioletowy i gładki, wynurt i grupa motyli;
- mięczaków – winniczek, szczeżuja;
- kręgoustych – minog ukraiński;
- ryb – koza, piskorz;

- płazów – traszka zwyczajna i grzebieniasta, grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, ropucha szara, zielona i paskówka, rzekotka drzewna, żaba trawna, moczarowa, jeziorkowa, wodna, śmieszka;
- gadów – żółw błotny, jaszczurka zwinka i żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, gniewosz plamisty, żmija zygzakowata;
- ptaków – bąk, bekas kszczyk, bielik, błotniak łąkowy i stawowy, bocian biały i czarny, brodziec piskliwy, cyraneczka, derkacz, dzięcioł białogrzbiety, czarny, średni, trójpalczasty i zielonosiwy, gągoł, gąsiorek, jarząbek, kania czarna i ruda, kobczyk, krakwa, kropiatka, lelek, lerka, łabędź niemy, łączak, muchołówka białoszyja i mała, orlik krzykliwy, orzeł przedni, perkoz rdzawoszyi, perkozek, podróżniczek, pszczołojad, puchacz, rybitwa czarna, rzeczna i zwyczajna, rybołów, samotnik, siewka złota, słonka zwyczajna, sokół wędrowny, trzmielojad, uszatka błotna, wąsatka, włośchatka, wodniczka, zielonka, zimorodek, żuraw;
- ssaków – borowiaczek, borowiec wielki, bóbr europejski, gacek brunatny, gronostaj, karlik malutki i większy, łasica, mopek, mroczek pozłocisty i późny, nocek łydkowłosy, natterera i rudy, ryjówka aksamitna i malutka, ryś, rzęsołek rzeczek, smużka, wiewiórka pospolita, wilk, wydra, zając bielak, żubr.

Ochrona gatunkowa grzybów

Do gatunków grzybów chronionych na terenie powiatu oleckiego należą: purchawica olbrzymia oraz sromotnik bezwstydnny.

3.1.9.5. Ostoje zwierząt chronionych

Teren leśny nad jeziorem Sedraneckim objęty jest ochroną ze względu na zwierzęta i ich ochrony jako gatunku.

3.1.9.6. Jeziora objęte strefą ciszy

Strefą ciszy objęte są jeziora Sedraneckie, Dobskie i Oleckie Małe. Strefy te obejmują obszary jezior oraz tereny przyległe o promieniu 300 m od linii brzegowej. Obowiązują tu zakazy używania silników spalinowych na jednostkach pływających instalowania i używania urządzeń nagłaśniających poza pomieszczeniami zamkniętymi, używania radia lub innych odbiorników w sposób uciążliwy dla otoczenia, ruchu pojazdów mechanicznych poza drogami dojazdowymi do obiektów gospodarczych, turystycznych i parkingów (z wyjątkiem sprzętu rolniczego). Strefa ciszy została wprowadzona Uchwałą Nr XVI/318/04 Rady Powiatu w Olecku z dnia 27.04.2004 r.

3.1.9.7. Korytarze ekologiczne

Na terenie miasta i gminy Olecko zastosowanie mają również założenia ochrony środowiska przyrodniczego objętego siecią EKONET. W koncepcji krajowej sieci ekologicznej EKONET - Polska, część północno-zachodnia gminy posiada rangę korytarza ekologicznego. Jest to korytarz łączący obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym.

3.2. Rolnictwo

Rolnictwo obok przemysłu drzewnego, stocznioowego i spożywczego oraz usług jest istotną dziedziną życia gospodarczego miasta i gminy Olecko.

Grunty orne na terenie gminy przydatne do wykorzystania rolniczego charakteryzuje wysoka klasa. Dominuje uprawa zbóż, rzepaku oraz ziemniaków. Rozległe tereny łąk oraz pastwisk umożliwiają komfortowy chów bydła oraz trzody chlewnej.

Na terenie gminy Olecko występuje ca. 18 000 ha użytków rolnych z czego ponad połowa jest we władaniu osób prywatnych (932 gospodarstwa).

Na terenie miasta Olecko występuje ca. 526 ha użytków rolnych, co stanowi 47,8 % powierzchni miasta.

Na użytki rolne w mieście składają się:

- grunty orne – **228 ha** – 43,4%
- łąki – **38 ha** – 7,2 %
- pastwiska – **156 ha** – 29,7 %
- sady - **12 ha** – 2,3 %
- grunty orne pod zabudowaniami – **89 ha** – 16,9 %
- grunty pod rowami – **3 ha** – 0,6 %.

Na terenie województwa warmińsko – mazurskiego największą średnią powierzchnię użytków rolnych w gospodarstwie rolnym odnotowano m. in. w powiecie oleckim – 22,04 ha.

B. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych ogółem

Źródło: GUS w Olsztynie - Charakterystyka gospodarstw rolnych w województwie warmińsko-mazurskim

Wskaźnikiem umożliwiającym określenie perspektyw jakie stoją przed lokalnym rolnictwem jest średnia wielkość gospodarstwa rolnego, która na terenie gminy wynosi ca. 15 ha. Jest to jedna z najwyższych wartości w Polsce. Spora liczba gospodarstw liczy powyżej 10 ha. Istnieją także gospodarstwa w ilości ok. 200, których powierzchnia nie przekracza 2 ha. Szansą rozwoju dla tych gospodarstw jest tworzenie grup producentów oraz poszerzanie oferty o produkcję żywności ekologicznej oraz prowadzenie usług o charakterze agroturystycznym. Na terenie gminy sporadycznie rozwija się sieć jednostek agroturystycznych opartych o ekologiczne rolnictwo.

4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.1. Rys historyczny

Najstarsze znane ślady świadczące o życiu człowieka na terenie północno – wschodniej Polski pochodzą z okresu późnego paleolitu (XI tysiąclecie p.n.e.). W tym czasie klimat uległ znacznemu ociepleniu przyczyniając się do powstania warunków przyjaznych do życia człowiekowi. Na terenie dzisiejszych Mazur tworzą się liczne, przy tym niewielkie grupy koczownicze, wciąż jednak wędrujące. Prowadzony przez nie tryb życia z dominującą rolą łowiectwa, zbieractwa oraz rybołówstwa przetrwał ponad dwa tysiące lat.

Pod koniec epoki lodowej w wyniku kolejnego ocieplenia klimatu ekosystem tego regionu uległ przekształceniu. Miejsce tundry zajęła tajga o urozmaiconej roślinności z licznymi

gatunkami zwierząt. Bogactwo pożywienia na tych terenach przyczynia się do zmiany nomadycznego trybu życia. Człowiek przechodzi do wół osiadłego sposobu życia, zakłada obozowiska na brzegach rzek i jezior, w tym wzdłuż dzisiejszej rzeki Lega.

Kolejny istotny krok w rozwoju osadnictwa na mazurskich ziemiach miał miejsce w okresie neolitycznym, kiedy to człowiek na stałe osiada na tym terenie. Zajmował się już wtedy uprawą roli oraz hodowlą. Z czasem zaczęto zakładać obronne osiedla na drewnianych platformach umieszczanych na jeziornych wypłyceiach.

Na terenie Mazur przebywał lud Bałtów Zachodnich, później lud tzw. kultury Bogaczewskiej o znacznie bardziej rozwiniętej kulturze materialnej oraz plemię Jaćwingów.

W XIII wieku plemię jaćwieskie toczyło walki z Zakonem Krzyżackim, ostatecznie Państwo Zakonu Krzyżackiego zajęło ziemie Prus. Przez kolejne dwa stulecia osadnictwo na tym terenie rozwinęło się w sposób nieznaczący. Teren Mazur, w owym czasie z wolna zaczęła pokrywać puszcza, której pas stanowił granicę z Litwą.

W XV wieku dokonano nadań ziemskich wsi wolnych, głównie przybyłym mieszkańcom Mazowsza. Utworzono komornictwo w Stradunach, a na obszarze gminy utworzono dwie wsie Babki Gąseckie i Gąski.

W XV wieku państwo zakonne przekształciło się w Świeckie Prusy Książęce, wtedy to nastąpiły nowe nadania i zmiany dotychczasowych. Stosowano prawo magdeburskie i chełmińskie. Był to czas intensywnego rozwoju osadnictwa. W roku 1560 powstaje miasto Marggrabowa, gdzie kilka lat wcześniej powstaje zamek myśliwski. Z czasem wyrasta tu trzynastomorgowy rynek z ewangelickim kościołem, place pod domostwa dla 300 rodzin, cmentarz, szkoła, szpital oraz ogrodzenie z bramami wjazdowymi. Okoliczne wsie otrzymały tzw. ulicowe układy z drewnianą zabudową. Do XVI wieku miasto oraz sąsiednie wsie były dziesiątkowane przez liczne kataklizmy, w tym atak dżumy, pożary. Za czasów gdy Prusy stają się monarchią miasto Marggrabowa liczy 98 mieszkańców. Dokonywano prób ożywienia gospodarczego terenu m.in. przez reformy szkolnictwa elementarnego. Otwarto szkoły w miejscowościach: Babki Oleckie, Borawskie, Doliwy, Dudki, Gąski, Gordejki, Jaški, Jelonek, Kijewo, Kukowo, Łęgowo, Możne, Olszewo, Plewki, Przytuły. Powstawały urzędy sądownicze, wznoszono nowe parafie.

Wiek XIX w wyniku wojen napoleońskich ponownie sprowadza na te tereny spustoszenie, w tym deficyty w zbiorach żywności, a za tym głód, choroby, zarazy. Opracowuje się kolejne programy reformatorskie m.in. reformę agrarną, reorganizację urzędów, zniesienie poddaństwa. Ww. zabiegi miały na celu zwiększyć efektywność rolnictwa, a co za tym idzie i całej gospodarki obszaru. Drewniana zabudowa ustępuje murowanej, buduje się bite drogi. W mieście powstają: drukarnia, poczta, karczmy, gorzelnia, browary, garbarnie, roszarnia lnu, mleczarnia i młyn.

Pod koniec XIX wieku powstaje Cesarstwo Niemieckie. To czas rozwoju przemysłu, sieci kolei żelaznej i rolnictwa.

Na początku XX wieku ukształtował się krajobraz kulturowy zachowany na omawianym obszarze po dzień dzisiejszy. Przeważa w nim budownictwo ceglane wypierające zabudowę drewnianą, glinianą i kamienną. Majątki ziemskie założone jeszcze w połowie XVI wieku nadal funkcjonują, powstają także kolejne liczące ponad 100 ha (Babki Gąseckie, Dąbrowskie, Kijewo, Łęgowo, Skowronki).

Pierwsza wojna światowa nie oszczędziła mazurskich terenów. Szkody jednak nie były znaczące. Po wojnie miasto Marggrabowa wraz z Mazurami przeszły w władanie Niemiec. Marggrabowa zmieniła nazwę na Treuburg (Wierny Gród). Na terenie miasta powstaje funkcjonujący po dzień dzisiejszy kompleks sportowo – rekreacyjno – parkowy.

Działania drugiej wojny światowej początkowo były prowadzone z dala od gminy Olecko. W roku 1944 po załamaniu się potęgi Hitlerowskich Niemiec działania zbrojne zmieniły front, zbliżając się do granic Prus Wschodnich. W wyniku masowej ewakuacji ludności miasto i okolica niemalże opustoszały.

Dnia 23 stycznia 1945 roku Armia Czerwona zajmuje teren Treuburga, polska ludność z przygranicza zaczyna na nowo zasiedlać mazurską ziemię.

Po wojnie omawiany teren zostaje włączony w granice Polski jako część nowopowstałego województwa białostockiego. Treuburg zostaje przemianowany na Olecko, utrzymujące status powiatu. W roku 1975 zlikwidowano powiaty, powstała gmina Olecko włączona do województwa suwalskiego.

Po roku 1989 kiedy to zachodzą liczne przemiany społeczno-polityczne następuje komunalizacja majątku państwowego, prywatyzacja i wyprzedaż nieruchomości rolnych Skarbu Państwa. Powstają usługi prywatne, głównie w zakresie hotelarstwa, gastronomii, handlu, a także edukacji.

W roku 1999 w wyniku kolejnej reformy administracyjnej utworzono powiat olecko – gołdapski, a w 2003 roku powiat olecki.

4.2. Noty historyczne wybranych wsi oraz charakterystyka przestrzenna

4.2.1. Gąski

Miejscowość Gąski położona jest w południowo-zachodniej części gminy Olecko, nad jeziorem Przytułskim (Gąskim), przy drodze krajowej nr 65 Gołdap-Olecko-Ełk-Białystok.

Odległość do Olecka wynosi 12 km, natomiast do Ełku 18 km.

Gąski założone zostały jako wolna wieś za czasów krzyżackich w 1519 roku. Dwadzieścia lat później w 1539 r., za panowania księcia Albrechta, dokonano kolejnej lokacji Gąsek jako wsi książęcej. Istotnym aspektem w rozwoju wsi była reforma szkolnictwa elementarnego w Prusach w latach czterdziestych XVIII wieku. Wtedy to z funduszu Mons Pietatis uposażono nauczycieli szkół wiejskich oraz wybudowano szkołę w Gąskach i założono bibliotekę gromadzką.

Kilka lat później w roku 1741 wybudowano w Gąskach kościół zakładając przy nim nową parafię ewangelicką (jako trzecią na tym obszarze po parafii w Olecku i Mieruniskach). Parafia ta od wieku XVIII do końca XIX była niemal całkowicie Polska.

W roku 1860 w Gąskach powstał urząd pocztowy a w latach następnych kolejne urzędy, w tym: urząd stanu cywilnego, kontroli mięsa, żandarmerii. W roku 1938 dotychczasową nazwę Gonsken zastąpiono niemiecką Herzogskirchen.

4.2.2. Sedranki

Sedranki to miejscowość zlokalizowana na północ od Olecka. Na jej terenie odnaleziono stanowiska archeologiczne z okresu paleolitu.

Wieś Sedranki została założona jako wieś książęca za panowania księcia Albrechta von Hohenzollern. W Sedrankach znajdował się folwark domenialny, na który składało się 37 koni, 159 sztuk bydła i 86 świń.

W XVII wieku ponownie dokonano lokacji wsi, tym razem jako tzw. czynszowej wraz z młynem. Majątek folwarczny, w tym pałac wraz z młynem, z dwoma kamiennymi kołami młyńskimi z czasem się rozwijał. Młyn początkowo wodny później unowocześniono

instalując w nim silnik parowy. Pod koniec XIX wieku majątek zelektryfikowano i rozbudowano o część z gorzelnią i kolejne zabudowania gospodarcze.

W czasie I wojny światowej posiadłość uległa poważnym zniszczeniom. W kolejnych latach majątek został rozparcelowany. Budynki zostały sprzedane nowym osadnikom z Pomorza, w jednym z nich utworzono szkołę.

Na terenie wsi funkcjonował także majątek Lasek-Sedranki, dawniej Mały Lasek, obejmujący niegdyś 120 ha ziemi, z czego 6 ha stanowiły lasy. W trakcie I wojny światowej majątek został zniszczony. Po wojnie odbudowała go rodzina Dziengelów. Jednak w okresie II wojny światowej majątek został doszczętnie zrujnowany. Posiadłość ziemską nigdy nie została odbudowana.

4.2.3. **Możne**

Możne to miejscowość zlokalizowana w odległości około 3 km od miasta Olecko, po jego wschodniej stronie.

W jej obrębie odkryto stanowisko archeologiczne z okresu paleolitu. Z okresu mezolitu, środkowej epoki kamienia pochodzą stanowiska wokół torfowiska w Możnych. Pierwotnie teren ten leżał u odnogi Jeziora Oleckiego Wielkiego. Wzdłuż brzegu zakładano obozowiska składające się z szałasów.

W XV wieku powstała w tym miejscu wieś czynszowa lokowana na prawie chełmińskim. 20 włók przeznaczył starosta książęcy na założenie wsi. W tym czasie wieś zamieszkała była wyłącznie przez Polaków. W roku 1737 rozpoczęto tu budowę szkoły w ramach pruskiego programu reformy szkolnictwa elementarnego. W roku 1938 wieś zamieszkiwało niespełna 300 osób. W tym czasie nadano jej nazwę Moossnen, Mooschnen, później Moszne.

Obecnie Możne zamieszkuje około 120 osób.

4.2.4. **Lenarty**

Lenarty wieś położona nad Strugą Białą na północ od miejscowości Olecko.

W 1573 r. powstały na prawie lennym dobra szlacheckie w Lenartach, niem. Lenharten. W XVII i XVIII wieku majątkiem ziemskim zarządzała polska szlachta. Nieopodal dworu znajdował się folwark. W XVIII wieku był to jeden z większych majątków w okolicy. Liczył ponad 660 ha ziemi, w tym 150 ha łąk i 10 ha lasów. Dwór długo znajdował się w posiadaniu rodziny Tolsdorffów. Za czasów I wojny światowej w wielkiej sali balowej mieścił się

rosyjski szpital wojskowy. W trakcie II wojny światowej majątkiem zarządzał generał Wehrmachtu. Po II wojnie światowej nad majątkiem objął pieczę inspektor Państwowych Majątków Ziemskich. Później w Lenartach utworzono samodzielną jednostkę PGR, gdzie dokonywano napraw sprzętu rolniczego. W dworku utworzono przedszkole.

Obecnie Lenarty zamieszkuje około 370 osób.

4.3. Parki

Na terenie gminy Olecko zachowało się osiem podworskich parków – elementów dawnych XIX-wiecznych zespołów dworsko-parkowych.

W samym Olecku przy ul. Gołdapskiej istnieje park miejski z XX wieku (lata 1920-1930). Na terenie parku mieści się kompleks sportowy MOSIR ze stadionem z hipodromem, budynek restauracji z budynkiem gospodarczym, drewniana altana parkowa na kamiennej podmurówce. Teren parku łączy się z plażą miejską, gdzie zlokalizowane są: budynek plażowy, drewniany pomost i dwie wieże do skoków do wody. Park miejski w przeciwieństwie do pozostałych założeń parkowych w gminie jest terenem zadbanym z licznymi alejami spacerowymi i bogatą zielenią. W parku usytuowany jest pomnik ofiar I wojny światowej o formie kamiennej półtundy. Stanowi on pozostałość po pomniku żołnierzy niemieckich poległych pod Oleckiem, powstał w roku 1928. Ten monument był drugim pod względem wielkości w Prusach Wschodnich.

Siedem parków jest wpisanych do rejestru zabytków i podlega pełnej ochronie konserwatorskiej.

Do zespołów dworsko-parkowych objętych ochroną konserwatorską należą założenia w: Białej Oleckiej, Gordejkach Małych, Imionkach, Lenartach i Skowronkach.

Zespół pałacowo- parkowy w Białej Oleckiej to założenie, na które składa się dwór, park, folwark z XIX/XX wieku, spichrz, gorzelnia, chlewnia, obora (obecnie magazyn), stajnia (obecnie mieszalnia pasz), kuźnia, dom ogrodnika (obecnie mieszkalny), drewniana stodoła. Zespół usytuowany nad rozlewiskami rzeki Lega. Pałac w stylu neobarokowym to obszerna dwukondygnacyjna budowla, wzniesiona na planie prostokąta z wielobocznymi wieżyczkami na narożach. W trakcie I wojny światowej pałac został doszczętnie spalony, po wojnie odbudowany prawie według pierwotnego wzoru. Podczas II wojny światowej, a na obszarze majątku utworzono państwowe gospodarstwo rolne, a w pałacu funkcjonowały biura

i mieszkali pracownicy zakładu. W latach 80 XX wieku ponownie uległ pożarowi, a po roku 1990 r. został odbudowany zgodnie z pierwotnym.

W Gordejkach Małych znajduje się zespół dworsko-parkowy z XIX/XX w. z zabytkowym dworem oraz spichlerzem. Po dzień dzisiejszy zachował się układ dawnego założenia, dwór między parkiem a podwórzem gospodarczym, oddzielony od niego dużym podjazdem oraz starodrzew i ślady kompozycji krajobrazowej. Dwór w formie nawiązuje do secesji. Wśród zabudowań podwórza gospodarczego wyróżnia się stajnia z wozownią, o ciekawej architekturze. Na terenie parku w 1982r. wzniesiono kaplicę. Po II wojnie światowej na obszarze majątku utworzono państwowe gospodarstwo rolne, dwór zaadaptowano na kilka mieszkań pracowniczych. Obecnie własność prywatna.

Dworek w Lenartach to majątek z ziemią nad rzeką Białą. Dwór z czasem stał się folwarkiem. Na terenie majątku funkcjonowała gorzelnia, zajmowano się ogrodnictwem na skalę przemysłową. Z dawnego założenia pozostał dwór i niewielki park usytuowany po stronie północnej dworu. Budynek wzniesiony w pierwszej połowie XIX w., zlokalizowany na wzniesieniu. Od zespołu, w kierunku wschodnim, prowadzi aleja lipowa na dawny cmentarz dworski.

Do zespołów parkowych objętych ochroną konserwatorską należą założenia w: Olecku, Gordejkach Małych, Imionkach, Lenartach i Skowronkach.

W Gordejkach Małych, Imionkach, Lenartach i Skowronkach zlokalizowany jest park dworski z przyległym terenem zabudowy mieszkalnej i gospodarczej.

4.4. Cmentarze

Na terenie gminy Olecko zlokalizowane są liczne cmentarze, z których większość została założona przed rokiem 1945. Z 58 cmentarzy 4 wpisane są do rejestru zabytków.

W Olecku przy ul. 11 Listopada, dawniej ulica Cmentarna, zlokalizowany jest zabytkowy cmentarz ewangelicki z XIX w. Pozostałe cmentarze wpisane do rejestru zabytków znajdują się we wsiach: Sedranki, Szczecinki i Zabelne, wszystkie są cmentarzami ewangelickimi.

Cmentarze ewangelickie i wiejskie na terenie gminy nie są użytkowane. Na ich terenie zachowały się pojedyncze nagrobki, w większości trudno dostępne na terenach zieleni nieurządzonej. W przeważającej części obiekty cmentarne położone są na wzniesieniach oraz nad jeziorami, stanowiąc charakterystyczny element w krajobrazie.

Olecko oraz jego okolice w latach 1914-1915 były miejscem walk niemiecko-rosyjskich. Pozostałościami po tamtych wydarzeniach są m.in. pomniki poległych oraz cmentarze wojskowe. Mogiły i kwatery wojenne zachowały się także na cmentarzach wyznaniowych – ewangelickich.

W Olecku na dawnym cmentarzu ewangelickim po dziś dzień zachował się jego układ urbanistyczny oraz bogaty starodrzew. W jego zachodniej części, mieści się kwatera rosyjskich żołnierzy z I wojny światowej. Na powierzchni 380 m² spoczywa 143 żołnierzy rosyjskich. Kwatera została wykonana na planie kwadratu z mogiłą usytuowaną pośrodku kwatery z krzyżem prawosławnym.

Na terenie ewangelickiego cmentarza w mieście znajduje się także kwatera żołnierzy niemieckich z I wojny światowej. Spoczywa w niej 147 niemieckich żołnierzy, w tym 86 zidentyfikowanych. Jej powierzchnia liczy powyżej 1200 m². Kwatera została wykonana na planie prostokąta z trzech stron ogrodzona murem z kamienia ciosanego. Jej zamknięcie stanowi tarasowe ukształtowanie terenu.

Zachowany stan cmentarzy, mogił oraz kwater wojennych przedstawia się dużo korzystniej niż ma to miejsce w przypadku cmentarzy cywilnych. Obiekty wojenne w większości mają formę betonowych krzyży lub stelli z informacją o pochowanych.

W parku w Lenartach, Kukowie oraz w Sedrankach we fragmentach zachowały się cmentarze rodzinne. Na terenie niektórych z nich znajdują się żeliwne, ażurowe krzyże.

Interesujące ze względu na swoje wartości zabytkowe jak i krajobrazowe są także cmentarze w Gordejkach Małych, Kukowie i Możnych. Podstawową formę nagrobną stanowią betonowe skrzynie, przeważnie bezimienne.

4.5. Obiekty i obszary chronione

Budownictwo miejskie na terenie gminy Olecko powstawało pod wpływem tendencji ogólnopruskich, z czasem ogólnoniemieckich, w tym architektury historyzującej, secesji czy międzywojennego stylu narodowego. Budynki w zależności od zamożności ich mieszkańców powstawały z drewna, kamienia, gliny, cegły, betonu czy szachulca. Obiekty publiczne w zabudowie miejskiej jak i wiejskiej powstawały głównie w cegle lub były nią licowane. Stylem, który dominował w reprezentacyjnym budownictwie był neogotyck.

Na terenach wsi lokalizowano duże zespoły dworskie, mniejsze założenia dworsko-parkowe oraz zabudowę folwarczną.

W wyniku działań wojennych wiele obiektów infrastrukturalnych, budynków oraz założeń architektonicznych, w tym zwłaszcza sakralnych uległo zniszczeniu.

Zachowane obiekty o wysokich walorach historycznych, kulturowych, architektonicznych czy urbanistycznych zostały objęte opieką konserwatorską.

Na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami do rejestru zabytków województwa warmińsko-mazurskiego wpisano obiekty i założenia urbanistyczne, podlegające pełnej ochronie konserwatorskiej.

Rejestr zabytków na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków, z którym należy uzgadniać wszelkie prace remontowe, zmiany własności, funkcji i przeznaczenia obiektu podlegającego ochronie.

Rejestr zabytków gminy Olecko obejmuje:

1. rejestr zabytków nieruchomych (67 obiektów),
2. rejestr zabytków archeologicznych (jedno stanowisko na obszarze wiejskim gminy),
3. rejestr zabytków ruchomych (4 zabytki z terenu miasta oraz 3 zabytki z obszaru wiejskiego gminy).

4.5.1. Wykaz obiektów i obszarów chronionych w mieście Olecko

Na terenie miasta Olecko znajdują się 53 zabytki nieruchome, w tym jeden układ przestrzenny. Większość zabytków wpisanych do rejestru to obiekty mieszkalne w liczbie 44. Ochroną objęto m.in. także zespół sakralny, park oraz cmentarz.

IX. Rejestr zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego. Miasto Olecko

L.p.	Obiekt zabytkowy	Czas powstania	Numer i data decyzji o wpisie do rejestru zabytków
1	2	3	4
1.	Teren części miasta Olecka (układ urbanistyczny) Wpisem do rejestru zabytków objęty został ośrodek historyczny miasta w granicach między linią brzegową jeziora	XVI – XIX w.	NR KULT.V-ZB/71/52-56 8.11.1956 r. oraz KL. WKZ 534/18/d/79 21.02.1979 r.

	Olecko Wielkie do ul. Mazurskiej, wzdłuż rzeki Lega i Alei Lipowej do skrzyżowania z ul. Rzemieślniczą, na zapleczu ul. Nocznickiego i ul. Kolejowej do ul. Wiśniowej, wzdłuż ul. Zielonej, M. Kopernika, 11 Listopada, do skrzyżowania z ul. K. Sembrzyckiego i do zatoki jeziora Olecko Wielkie.		A-181
2.	Plac Wolności 10, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	KL.WKZ 534/750/d/89 15.12.1989 A-2975
3.	Plac Wolności 11, budynek mieszkalno-usługowy	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/751/d/89 15.12.1989 A-2969
4.	Plac Wolności 13, budynek mieszkalny (ob. bud. usługowy)	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/752/d/89 15.12.1989 A-2977
5.	Plac Wolności 15, budynek mieszkalno-usługowy	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/753/d/89 15.12.1989 A-2957
6.	Plac Wolności 17, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/754/d/89 15.12.1989 A-2958
7.	Plac Wolności 19, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/755/89 15.12.1989 A-2960
8.	Plac Wolności 20, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/756/d/89 15.12.1989 A-2962
9.	Plac Wolności 21, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/757/d/89 15.12.1989 A-2964
10.	Plac Wolności 24, budynek mieszkalny z budynkiem gospodarczym na zapleczu	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/758/89 15.12.1989 A-2965 WKZ 534/180/d/93 15.03.1993
11.	Plac Zamkowy 3, zamek - starostwo, ob. szkoła, wraz z przyległym terenem dawnego zamku	1897	KL.WKZ 534/1015/d/94 10.11.1994 A-3763
12.	daw. ul. Armii Krajowej ob. ul. Legusa Zespół zabudowy gospodarczej (magazyn, stajnia, stodoła)	XIX/XX w.	WKZ 534/964/d/93 05.08.1993 A-3553
13.	ul. Armii Krajowej 6,	poł. XIX	KL.WKZ

	budynek usługowy		534/536/d/86 30.12.1986 A-1760
14.	ul. Armii Krajowej 7, budynek mieszkalno-biurowy	poł. XIX	KL.WKZ 534/537/d/86 30.12.86 A-1765
15.	ul. Armii Krajowej 8, budynek mieszkalny z bramą	poł. XIX	KL WKZ 534/538/d/86 30.12.1986 A-1763
16.	ul. Armii Krajowej 9, budynek mieszkalny (ob. budynek biurowy)	poł. XIX	KL. WKZ 534/447/d/86 28.01.1986 A-1613
17.	ul. Armii Krajowej 10, budynek mieszkalno-usługowy z bramą	poł. XIX	KL. WKZ 534/539/d/86 30.12.1986 A-1760
18.	ul. Armii Krajowej 11, budynek mieszkalny	2. poł. XIX	KL WKZ 534/540/d/86 30.12.1986 A-1774
19.	ul. Armii Krajowej 12, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL WKZ 534/541/d/86 30.12.1986 A-1776
20.	ul. Armii Krajowej 14, budynek mieszkalny z bramą	2. poł. XIX	KL WKZ 534/542/86 30.12.1986 A-1778
21.	ul. Armii Krajowej 15, budynek mieszkalny z bramą	2. poł. XIX	KL WKZ 534/543/d/86 30.12.1986 A-1753
22.	ul. Armii Krajowej 16, budynek mieszkalny	2. poł. XIX	KL WKZ 534/544/d/86 30.12.1986 A-1769
23.	ul. Armii Krajowej 17, budynek mieszkalny z bramą	poł. XIX	KL WKZ 534/545/d/86 30.12.1986 A-1756
24.	ul. Armii Krajowej 20, budynek mieszkalny	poł. XIX	KL WKZ 534/561/d/87 25.02.1987 A-1861
25.	ul. Armii Krajowej 26, budynek mieszkalny (ob. budynek biurowy)	pocz. XX w.	KL WKZ 534/562/d/87 25.02.1987 A-1887
26.	daw. ul. Cmentarna ob. ul. 11 Listopada, Cmentarz ewangelicki	XIX w.	KL. WKZ 534/515/d/86 23.07.1986 A-1699
27.	ul. Goldapska, Park miejski, w tym: -drewniany pomost z dwiema wieżami	ok. 1928	WUOZ-1310-IZN-5340-72/2004 24.04.2004

	(molo-rekonstrukcja z 1993 r.), -budynek plażowy do obsługi plaży, obecnie kawiarnia i łazienki, - stadion z urządzeniami sportowymi, hipodromem i starterem do wypuszczania koni, -pomnik ku czci poległych mieszkańców Olecka podczas I wojny światowej - 2 wiadukty z nasypem - restauracja z budynkiem gospodarczym - drewniana altana na kamiennej podmurówce		A-4297
28.	ul. Grunwaldzka 4, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL WKZ 534/743/d/89 15.12.1989 A-2980
29.	ul. Grunwaldzka 5, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL WKZ 534/744/d/89 15.12.1989 A-2979
30.	ul. Grunwaldzka 6, budynek mieszkalno-handlowy	XIX/XX w.	KL WKZ 534/745/d/89 15.12.1989 A-2966
31.	ul. Grunwaldzka 8, budynek mieszkalno-handlowy	XIX/XX w.	KL. WKZ 534/746/89 15.12.1989 A-2971
32.	ul. Grunwaldzka 14, budynek mieszkalno-handlowy	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/747/d/89 15.12.1989 A-2973
33.	ul. Grunwaldzka 16, budynek mieszkalny	2. poł. XIX w.	KL.WKZ 534/748/d/89 15.12.1989 A-2970
34.	ul. Kolejowa 9, budynek usługowo-mieszkalny	pocz. XX w.	KL. WKZ 534/477/d/86 16.04.1986 A-1668
35.	ul. Kolejowa 11, budynek usługowo-mieszkalny	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/478/d/86 16.04.1986 A-1670
36.	ul. Kolejowa 12, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/479/d/86 16.04.1986 A-1671
37.	ul. Kolejowa 14, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	A-1670 16 kwietnia 1986 r.
38.	ul. Kolejowa 29, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/471/d/86 07.10.1986 A-1712
39.	daw. ul. Lipowa 1 ob. ul. Nocznickiego 19, budynek gospodarczy i śrutownik	poł. XIX w.	KL. WKZ 534/546/d/86 30.12.1986

			A-1784
40.	ul. Mazurska 16, budynek mieszkalny	poł. XIX w.	KL.WKZ 534/555/d/87 25.02.1987 A-1849
41.	ul. Mazurska 18, budynek mieszkalny	poł. XIX w.	KL.WKZ 534/556/d/87 25.02.1987 A-1855
42.	ul. Mazurska 27, budynek mieszkalny	poł. XIX w.	KL.WKZ 534/559/d/87 25.02.1987 A-1892
43.	ul. Mazurska 29, budynek mieszkalny	poł. XIX w.	KL.WKZ 534/560/d/87 25.02.1987 A-1865
44.	ul. Nocznickiego 5, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL. WKZ 534/547/d/86 30.12.1986 A-1772
45.	ul. Nocznickiego 9, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	KL. WKZ 534/548/d/86 30.12.1986 A-1759
46.	ul. Nocznickiego 13, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	KL.WKZ 534/549/d/86 30.12.1986 A-1770
47.	ul. Nocznickiego 14, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	KL.WKZ 534/550/d/86 30.12.1986 A-1775
48.	ul. Nocznickiego 18, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	KL.WKZ 534/551/d/86 30.12.1986 A-1785
49.	ul. Nocznickiego 19, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	KL.WKZ 534/552/d/86 30.12.1986 A-1787
50.	ul. Nocznickiego 22, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	KL.WKZ 534/553/d/86 30.12.1986 A-1781
51.	ul. Nocznickiego 24, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	KL.WKZ 534/554/d/86 30.12.1986 A-1777
52.	ul. Sembrzyckiego 18c, Chata Mazurska	lata 20-te XX w	KL.WKZ 534/749/d/89 15.12.1989 A-2959
53.	ul. Zamkowa 11, Kościół rzymskokatolicki p.w. Podwyższenia Krzyża Św. w zespole sakralnym	1859-1861, wieża po 1900	KL.WKZ 534/742/d/89 15.12.1989 A-2963

X. Wykaz zabytków ruchomych. rejestr zabytków województwa warmińsko-mazurskiego. Miasto Olecko

L.p.	Obiekt zabytkowy	Adres	Numer i data decyzji o wpisie do rejestru zabytków
1.	Zabytki ruchome znajdujące się w kościele p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego (4 zabytki)	Olecko, ul. Zamkowa	KL. WKZ 533/30/d/86 z 22.04.1986 r. Nr B-30

Na terenie miasta Olecko zaewidencjonowano 127 obiektów, w tym m.in. zespoły obiektów sakralnych, obronnych, mieszkalnych, przemysłowych i terenów zieleni.

XI. Wykaz zabytków nieruchomych gminnej ewidencji zabytków. Miasto Olecko

L.p.	Obiekt zabytkowy	Czas powstania	Numer i data decyzji o wpisie do rejestru zabytków
1	2	3	4
1.	Teren części miasta Olecka (układ urbanistyczny)	XVI – XIX w.	NR KULT.V-ZB/71/52-56 8.11.1956 r. oraz KL.WKZ 534/18/d/79 21.02.1979r. A-181
2.	Aleja Zwycięstwa 3, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	_____
3.	Aleja Zwycięstwa 5, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	_____
4.	Aleja Zwycięstwa 7/9, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	_____
5.	Aleja Zwycięstwa 11, budynek mieszkalny	poł. XX w.	_____
6.	daw. ul. Armii Krajowej ob. ul. Legusa Zespół zabudowy gospodarczej (magazyn, stajnia, stodoła)	XIX/XX w.	WKZ 534/964/d/93 05.08.1993 A-3553
7.	ul. Armii Krajowej, Cmentarz żydowski (ob. teren zieleni)	1851-1933	-----
8.	ul. Armii Krajowej 4, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	-----
9.	ul. Armii Krajowej 5, budynek mieszkalny	ok. 1900 r.	-----

10.	ul. Armii Krajowej 6, budynek usługowy	poł. XIX	KL.WKZ 534/536/d/86 30.12.1986 A-1760
11.	ul. Armii Krajowej 7, budynek mieszkalno-biurowy	poł. XIX	KL.WKZ 534/537/d/86 30.12.86 A-1765
12.	ul. Armii Krajowej 8, budynek mieszkalny z bramą	poł. XIX	KL WKZ 534/538/d/86 30.12.1986 A-1763
13.	ul. Armii Krajowej 9, budynek mieszkalny	poł. XIX	KL. WKZ 534/447/d/86 28.01.1986 A-1613
14.	ul. Armii Krajowej 10, budynek mieszkalno-usługowy z bramą	poł. XIX	KL. WKZ 534/539/d/86 30.12.1986 A-1760
15.	ul. Armii Krajowej 11, budynek mieszkalny	2. poł. XIX	KL WKZ 534/540/d/86 30.12.1986 A-1774
16.	ul. Armii Krajowej 12, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL WKZ 534/541/d/86 30.12.1986 A-1776
17.	ul. Armii Krajowej 14, budynek mieszkalny z bramą	2. poł. XIX	KL WKZ 534/542/86 30.12.1986 A-1778
18.	ul. Armii Krajowej 15, budynek mieszkalny z bramą	2. poł. XIX	KL WKZ 534/543/d/86 30.12.1986 A-1753
19.	ul. Armii Krajowej 16, budynek mieszkalny	2. poł. XIX	KL WKZ 534/544/d/86 30.12.1986 A-1769
20.	ul. Armii Krajowej 17, budynek mieszkalny z bramą	poł. XIX	KL WKZ 534/545/d/86 30.12.1986 A-1756
21.	ul. Armii Krajowej 20, budynek mieszkalny	poł. XIX	KL WKZ 534/561/d/87 25.02.1987 A-1861
22.	ul. Armii Krajowej 26, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	KL WKZ 534/562/d/87 25.02.1987 A-1887
23.	daw. ul. Cmentarna ob. ul. 11 Listopada, Cmentarz ewangelicki	XIX w.	KL. WKZ 534/515/d/86 23.07.1986 A-1699

24.	ul. Goldapska, Park miejski, w tym: -drewniany pomost z dwiema wieżami (molo-rekonstrukcja z 1993 r.), -budynek plażowy do obsługi plaży, obecnie kawiarnia i łazienki, - stadion z urządzeniami sportowymi, hipodromem i starterem do wypuszczania koni, -pomnik ku czci poległych mieszkańców Olecka podczas I wojny światowej - 2 wiadukty z nasypem - restauracja z budynkiem gospodarczym - drewniana altana na kamiennej podmurówce	ok. 1928	WUOZ-1310-IZN-5340-72/2004 24.04.2004 A-4297
25.	ul. Goldapska, Strzelnica w zespole parkowo-sportowo- rekreacyjnym	ok. 1933	-----
26.	ul. Goldapska, cmentarz komunalny	2 poł. XX w. i pocz. XXI w.	-----
27.	ul. Goldapska, most (ob. kładka piesza) nad nieczynną linią wąskotorową w zespole sportowo-rekreacyjnym	lata 1927-1928	-----
28.	ul. Grunwaldzka 2, budynek mieszkalny (ob. bud. handlowy)	2 poł. XIX	-----
29.	ul. Grunwaldzka 4, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL WKZ 534/743/d/89 15.12.1989 A-2980
30.	ul. Grunwaldzka 5, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL WKZ 534/744/d/89 15.12.1989 A-2979
31.	ul. Grunwaldzka 6, budynek mieszkalno-handlowy	XIX/XX w.	KL WKZ 534/745/d/89 15.12.1989 A-2966
32.	ul. Grunwaldzka 8, budynek mieszkalno-handlowy	XIX/XX w.	KL. WKZ 534/746/89 15.12.1989 A-2971
33.	ul. Grunwaldzka 14, budynek mieszkalno-handlowy	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/747/d/89 15.12.1989 A-2973
34.	ul. Grunwaldzka 16, budynek mieszkalny	2. poł. XIX w.	KL.WKZ 534/748/d/89 15.12.1989 A-2970
35.	ul. Jagiellońska 2, młyn wodny, ob. elektryczny	ok. 1895	-----

36.	ul. Kolejowa 7, budynek mieszkalny (ob. mieszk. - usług.)	poł. XX w.	-----
37.	ul. Kolejowa 9, budynek usługowo-mieszkalny	pocz. XX w.	KL. WKZ 534/477/d/86 15.04.1986
38.	ul. Kolejowa 11, budynek usługowo-mieszkalny	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/478/d/86 16.04.1986 A-1670
39.	ul. Kolejowa 12, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/479/d/86 16.04.1986 A-1671
40.	ul. Kolejowa 14, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	16 kwietnia 1986 r. A-1670
41.	ul. Kolejowa 16, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	-----
42.	ul. Kolejowa 18, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	-----
43.	ul. Kolejowa 20, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	-----
44.	ul. Kolejowa 21, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	-----
45.	ul. Kolejowa 22, budynek mieszkalny	poł. XX w.	-----
46.	ul. Kolejowa 28, budynek mieszkalny	poł. XX w.	-----
47.	ul. Kolejowa 28 A, budynek mieszkalny	poł. XX w.	-----
48.	ul. Kolejowa 29, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/471/d/86 07.10.1986 A-1712
49.	ul. Kolejowa 30, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	-----
50.	ul. Kolejowa 31, budynek biurowy	XIX/XX w.	-----
51.	ul. Kolejowa 33, budynek mieszkalny (ob. szkoła)	XIX/XX w.	-----

52.	daw. ul. Lipowa 1 ob. ul. Nocznickiego 19, budynek gospodarczy i śrutownik	poł. XIX w.	KL. WKZ 534/546/d/86 30.12.1986 A-1784
53.	ul. 11 Listopada 3, budynek mieszkalny	przeł. XIX/XX w.	-----
54.	ul. 11 Listopada 11, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	-----
55.	ul. 11 Listopada 13, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	-----
56.	ul. 11 Listopada 17, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	-----
57.	ul. 11 Listopada 19, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	-----
58.	ul. 11 Listopada 21, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	-----
59.	ul. 1 Maja 1, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	-----
60.	ul. 1 Maja 12, budynek mieszkalny	poł. XIX w.	-----
61.	ul. 1 Maja 14, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	-----
62.	ul. 1 Maja 17, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	-----
63.	ul. 1 Maja 18, budynek mieszkalny	ok. 1930 r.	-----
64.	ul. 1 Maja 20, budynek mieszkalny	ok. 1930 r.	-----
65.	ul. 1 Maja 22, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	-----
66.	ul. Mazurska 16, budynek mieszkalny	poł. XIX w.	KL.WKZ 534/555/d/87 25.02.1987 A-1849
67.	ul. Mazurska 18, budynek mieszkalny	poł. XIX w.	KL.WKZ 534/556/d/87 25.02.1987 A-1855

68.	ul. Mazurska 20, budynek mieszkalny	poł. XIX w.	-----
69.	ul. Mazurska 27, budynek mieszkalny	poł. XIX w.	KL.WKZ 534/559/d/87 27.02.1987 A-1892
70.	ul. Mazurska 29, budynek mieszkalny	poł. XIX w.	KL.WKZ 534/560/d/87 25.02.1987 A-1865
71.	ul. Młynowa 2, budynek mieszkalny	2. poł. XIX w.	-----
72.	ul. Młynowa 3, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	-----
73.	ul. Młynowa 5, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	-----
74.	ul. Młynowa 7, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	-----
75.	ul. Młynowa 8, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	-----
76.	ul. Młynowa 9, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	-----
77.	ul. Młynowa 11, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	-----
78.	ul. Nocznickiego 1, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	-----
79.	ul. Nocznickiego 5, budynek mieszkalny (ob. bud. handlowy)	1886 r.	KL. WKZ 534/547/d/86 30.12.1986 A-1772
80.	ul. Nocznickiego 9, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	KL. WKZ 534/548/d/86 30.12.1986 A-1759
81.	ul. Nocznickiego 13, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	KL.WKZ 534/549/d/86 30.12.1986 A-1770
82.	ul. Nocznickiego 14, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	KL.WKZ 534/550/d/86 30.12.1986 A-1775
83.	ul. Nocznickiego 18, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	KL.WKZ 534/551/d/86 30.12.1986 A-1785

84.	ul. Nocznickiego 19, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	KL.WKZ 534/552/d/86 30.12.1986 A-1787
85.	ul. Nocznickiego 22, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	KL.WKZ 534/553/d/86 30.12.1986 A-1781
86.	ul. Nocznickiego 24, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	KL.WKZ 534/554/d/86 30.12.1986 A-1777
87.	ul. Parkowa, Przystanek przy linii wąskotorowej w zespole parkowo- sportowo- rekreacyjnym	1927-28	-----
88.	Plac Wieży Ciśnień, Wieża ciśnień	XIX/XX w.	-----
89.	Plac Wolności 1, budynek mieszkalny	pocz. XX	-----
90.	Plac Wolności 2, budynek mieszkalny	poł. XX w.	-----
91.	Plac Wolności 4, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	-----
92.	Plac Wolności 10, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	KL.WKZ 534/750/d/89 15.12.1989 A-2975
93.	Plac Wolności 11, budynek mieszkalno-usługowy	XIX/XX w.	KL. WKZ 534/751/d/89 15.12.1989 A-2969
94.	Plac Wolności 12, budynek mieszkalny	poł. XIX w.	-----
95.	Plac Wolności 13, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/752/d/89 15.12.1989 A-2977
96.	Plac Wolności 14, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	-----
97.	Plac Wolności 15, budynek mieszkalno-usługowy	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/753/d/89 15.12.1989 A-2957
98.	Plac Wolności 17, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/754/d/89 15.12.1989 A-2958
99.	Plac Wolności 19, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/755/89 15.12.1989 A-2960

100.	Plac Wolności 20, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/756/d/89 15.12.1989 A-2962
101.	Plac Wolności 21, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/757/d/89 15.12.1989 A-2964
102.	Plac Wolności 24, budynek mieszkalny z budynkiem gospodarczym na zapleczu	XIX/XX w.	KL.WKZ 534/758/d/89 15.12.1989 WKZ 534/180/d/93 15.03.1993 A-2965
103.	ul. Plac Wolności 24 (zaplecze), budynek mieszkalny	XIX/XX w.	-----
104.	Plac Zamkowy 3, starostwo, ob. szkoła, wraz z przyległym terenem dawnego zamku	1897	KL.WKZ 534/1015/d/94 10.11.1994 A-3763
105.	ul. Sembrzyckiego 18a, hangar	ok. 1930	-----
106.	ul. Sembrzyckiego 18c, chata mazurska	lata 20-te XX w	KL. WKZ 534/749/89 15.12.1989 A-2959
107.	ul. Słowiańska 1, budynek mieszkalny (szpital w latach 1905-1935, ob. szkoła)	1905	-----
108.	ul. Słowiańska 2, budynek mieszkalny (bud. oświatowy)	ok. 1935	-----
109.	ul. Słowiańska 3, budynek mieszkalny	poł. XX w.	-----
110.	ul. Słowiańska 3A, budynek mieszkalny	poł. XX w.	-----
111.	ul. Wąska 5, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	-----
112.	ul. Wojska Polskiego 16, Zespół stacji kolejowej: - dworzec - magazyn spedycji - nastawnia północna - nastawnia południowa - budynek biurowo- socjalny (ob. dom), - wieża wodna (nie użytkowana) - dom (dz. nr 1/5)	1879, przebud. lata 30. i 70. XX w.	-----

113.	ul. Zamkowa 1, (ob. siedziba policji) - budynki	pocz. XX w.	-----
114.	ul. Zamkowa 2, Zespół willowy: - willa - budynek gospodarczy	pocz. XX w.	-----
115.	ul. Zamkowa, Cmentarz rzymskokatolicki, 3 groby niemieckich żołnierzy	XIX w.	-----
116.	ul. Zamkowa 4, budynek mieszkalny (ob. bud. oświatowy)	pocz. XX w.	-----
117.	ul. Zamkowa 6, Dom parafialny (Parafii p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego)	2 poł. XIX w.	-----
118.	ul. Zamkowa 8, budynek mieszkalny	poł. XIX w.	-----
119.	ul. Zamkowa 9, willa (ob. dom)	pocz. XX w.	-----
120.	ul. Zamkowa 10, budynek mieszkalny	poł. XIX w.	-----
121.	ul. Zamkowa 11, Kościół rzymskokatolicki p.w. Podwyższenia Krzyża Św. w zespole sakralnym: - kościół - plebania - kaplica	1859-1861, wieża po 1900	KL.WKZ 534/742/d/89 15.12.1989 A-2963
122.	ul. Zamkowa 11, Kaplica (przy kościele Podwyższenia Krzyża Świętego)	przełom XIX/XX w.	-----
123.	ul. Zamkowa 14, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	-----
124.	ul. Zamkowa 16, budynek mieszkalny	poł. XIX w.	-----
125.	„Dworek Mazurski” (ob. bud. hotelowy)	ok. 1933	-----
126.	Most drogowy nad czynną linią kolejową Gołdap – Olecko - Ełk	ok. 1930	-----
127.	Most kolejowy nad drogą do Wieliczek	ok. 1911	-----

4.5.2. Wykaz obiektów i obszarów chronionych na terenie gminy Olecko

Na terenie obszaru wiejskiego gminy zlokalizowanych jest 14 obiektów znajdujących się w rejestrze zabytków nieruchomych.

XII. Rejestr zabytków nieruchomych województwa warmińsko - mazurskiego. Gmina Olecko

L.p.	Obiekt zabytkowy	Czas powstania	Numer i data decyzji o wpisie do rejestru zabytków
1	2	3	4
1.	Babki Gąseckie, młyn wodny	pocz. XX w.,	KL WKZ 534/1038/d/95 z 20.11.1995 A-3851
2.	Biała Olecka, zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem: -pałac, -park, -spichlerz, -gorzelnia, -chlewnia, -obora-obecnie magazyn, -stajnia-obecnie mieszalnia pasz, -kuźnia, -dom ogrodnika-obecnie budynek mieszkalny, -stodoła	pocz. XX w.,	SOZ-325-5340-15/2003 z 27.01.2003 A-4245
3.	Gąski, Zespół Kościoła Ewangelickiego, ob. Rzymsko-katolicki pw. Św. Antoniego Padewskiego: - kościół - plebania	1833, 1908 plebania - pocz. XX	KL WKZ 534/1021/d/95 z 14.02.1995 r. A-3797
4.	Gordejki Male, Zespół dworsko-parkowy: - dwór - spichlerz	XIX/XX w.	KL WKZ 534/949/d/93 z 05.04.1993 r. A- 3461
5.	Gordejki Male, Park dworski z przyległym terenem zabudowy mieszkalnej i gospodarczej	XIX/XX w.	KL WKZ 534/452/d/86 z 12.03.1986 r. A- 1647
6.	Imionki, Park dworski z przyległym terenem zabudowy mieszkalnej i gospodarczej	XIX/XX w.	KL WKZ 534/451/d/86 z 12.03.1986 r. A- 1652
7.	Lenarty, Park dworski z przyległym terenem zabudowy mieszkalnej i gospodarczej	XIX/XX w.	KL WKZ 534/180/d/88 z 12.11.1988 r. A- 2581
8.	Sedranki, młyn wodny ob. elektryczny i dom młynarza	lata 20. XX w.	KL WKZ 534/1039/d/95 z 20.11.1995 r. A- 3852

9.	Sedranki, cmentarz ewangelicki /na północ od wsi/ z kaplicą grobową	XIX w.	KL WKZ 534/646/d/89 z 11.01.1989 r. A- 2596
10.	Siejnik, Zespół dworsko-parkowy: - dwór - oficyna - 2 obory - pozostałości parku i ogrodu botanicznego	2 poł. XIX w.	KL WKZ 534/970/d/93 z 24.09.1993 r. A- 3568
11.	Skowronki, park dworski z przyległym terenem zabudowy mieszkalnej i gospodarczej	XIX/XX w.	KL WKZ 534/179/d/88 z 10.11.1988 r. A- 2579
12.	Szczecinki, kościół ewangelicki z pastorówką ob. rzymskokatolicki p.w. św. Stanisława	1926 r.	KL WKZ 534/861/d/92 z 2.01.1992 r. A- 3258
13.	Szczecinki, cmentarz ewangelicki	XIX w.	KL WKZ 534/496/d/86 z 15.05.1986 r. A- 1676
14.	Zabielne, cmentarz ewangelicki	XIX w. 1914-1918	KL WKZ 534/645/d/89 z 11.01.1989 r. A- 2605

XIII. Wykaz zabytków ruchomych. Rejestr zabytków województwa warmińsko-mazurskiego. Gmina Olecko.

L.p.	Obiekt zabytkowy	Adres	Numer i data decyzji o wpisie do rejestru zabytków
1.	Zabytki ruchome znajdujące się w kościele p.w. Św. Stanisława Biskupa i Męczennika, scena ukrzyżowania (3 zabytki)	Szczecinki nr 27	KL. WKZ 533/27/d/85 z 05.03.1985 r. Nr B-27

Do gminnej ewidencji zabytków na terenie wiejskim gminy Olecko wpisano 161 obiektów, w tym trzy aleje drzew. Ochroną objęto m.in. zespoły sakralne (2), tereny zieleni (66), obiekty mieszkalne (24) i obiekty przemysłowe (2).

XIV. Wykaz zabytków nieruchomych gminnej ewidencji zabytków. Gmina Olecko

L.p	Obiekt zabytkowy	Czas powstania, okresy przebudowy, stopień zachowania	Numer i data decyzji o wpisie do rejestru zabytków
1	2	3	4
1.	Babki Gąseckie, młyn wodny	pocz. XX w.	WKZ 534/1038/d/95 z dn. 20.11.1995 A-3851
2.	Babki Gąseckie 5, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	_____
3.	Babki Gąseckie 13,	XIX/XX w.	_____

	budynek mieszkalny		
4.	Babki Gąseckie, cmentarz ewangelicki (ok. 0,5 km na zachód od wsi)	XIX w.	_____
5.	Babki Gąseckie, cmentarz ewangelicki (ok. 0,3 km na zachód od wsi)	XIX w.	_____
6.	Babki Oleckie 19, Zespół szkoły: - budynek szkolny - budynek gospodarczy	XIX/XX w.	_____
7.	Babki Oleckie 20, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	_____
8.	Babki Oleckie, most drogowy	XIX/XX w.	_____
9.	Babki Oleckie, cmentarz ewangelicki (na południowy zachód od wsi)	XIX w.	_____
10.	Babki Oleckie, cmentarz ewangelicki (na północ od wsi)	XIX w.	_____
11.	Biała Olecka, zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem (pałac, park, spichlerz, gorzelnia, chlewnia, obora-obecnie magazyn, stajnia-obecnie mieszalnia pasz, kuźnia, dom ogrodnika-obecnie budynek mieszkalny, stodoła)	pocz. XX w.,	SOZ-325-5340-15/2003 z 27.01.2003 A-4245
12.	Biała Olecka, zespół szkoły (szkoła -ob. dom, budynek gospodarczy)	pocz. XX w.	_____
13.	Biała Olecka, most kolejowy na nieczynnej linii kolejowej wąskotorowej Olecko-Garbas	1911 r.	_____
14.	Biała Olecka, most drogowy nad nieczynną linią kolejową wąskotorową Olecko-Garbas, żelbetonowy	1911 r.	_____
15.	Biała Olecka, cmentarz ewangelicki	XIX w.	_____
16.	Borawskie 2, zespół szkoły (szkoła -ob. dom, budynek gospodarczy)	XIX/XX w.	_____
17.	Borawskie 3/4, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	_____
18.	Borawskie, cmentarz ewangelicki (w rozwidleniu dróg Bakalarzewo-Olecko (szosa) i Bakalarzewo – Borawskie (dr. gruntowa)	XIX w.	_____
19.	Borawskie, cmentarz ewangelicki (przy drodze Bakalarzewo- Borawskie),	XIX w.	_____
20.	Borawskie Małe,	XIX w.	_____

	cmentarz ewangelicki		
21.	Dąbrowskie 5, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	_____
22.	Dąbrowskie, cmentarz ewangelicki	XIX w.	_____
23.	Dobki 9, budynek szkoły ob. dom	pocz. XX w.	_____
24.	Dobki, cmentarz ewangelicki	XIX w.	_____
25.	Doliwy, most kolejowy nad drogą kołową na nieczynnej linii kolejowej Giżycko- Kruklanki- Olecko	1908 r.	_____
26.	Doliwy, cmentarz ewangelicki	XIX w.	_____
27.	Doliwy, cmentarz ewangelicki (rodzinny), w lesie	XIX w.	_____
28.	Doliwy, cmentarz ewangelicki (naprzeciw siedliska obok wiaduktu)	XIX w.	_____
29.	Duły, most drogowy nad nieczynną linią kolejową Giżycko -Kruklanki - Olecko	1908 r.	_____
30.	Gąski, Zespół Kościoła Ewangelickiego, ob. Rzymsko-katolicki pw. Św. Antoniego Padewskiego: -kościół -plebania	1833, 1908 plebania -pocz. XX	KL WKZ 534/1021/d/95 z 14.02.1995 r. A-3797
31.	Gąski 10, zespół szkoły (szkoła –ob. dom, budynek gospodarczy)	pocz. XX w.	_____
32.	Gąski 12, budynek szkolny	pocz. XX w.	_____
33.	Gąski 14, zespół szkoły (szkoła i budynek gospodarczy)	pocz. XX w.	_____
34.	Gąski 21, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	_____
35.	Gąski 41, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	_____
36.	Gąski 44/45, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	_____
37.	Gąski, cmentarz ewangelicki /na północ od wsi/	XIX w.	_____
38.	Gąski, cmentarz ewangelicki /na wschód od wsi/	XIX/XX w.	_____
39.	Gąski, (obr. Zajdy) Cmentarz ewangelicki –zbiorowa mogiła 3 nieznanymi żołnierzy rosyjskich	XIX w. i I poł. XX w.	_____

40.	Gąski, cmentarz parafialny	1945-2009	_____
41.	Gize, Zespół folwarczny: -dwór –ob. dom - stajnia-chlewnia (obecnie bud. inwentarski) - magazyn - kuźnia (ob. nieużytkowana) - park	XIX/XX w.	_____
42.	Gordejki 2, Zagroda chłopska - dom - chlew	XIX/XX w.	_____
43.	Gordejki 4, Zagroda chłopska - dom - chlew	XIX/XX w.	_____
44.	Gordejki 8, Zespół szkoły - szkoła - budynek gospodarczy	pocz. XX w.	_____
45.	Gordejki13, Zagroda chłopska: - dom - chlew - obora	pocz. XX w	_____
46.	Gordejki, cmentarz ewangelicki (po południowej stronie szosydo Olecka),	XIX w.	_____
47.	Gordejki, cmentarz ewangelicki (po północnej stronie szosydo Olecka),	XIX w.	_____
48.	Gordejki Male, Zespół dworsko-parkowy: - dwór - spichlerz - park, nr rej. A-1647 z 12.03.1986r.	XIX/XX w.	KL WKZ 534/949/d/93 z 05.04.1993 r. A- 3461 WKZ 534//d/86 z 12.03.1986 r. A- 1647
49.	Gordejki Male, oboraw zespole dworsko-parkowym	XIX/XX w.	_____
50.	Gordejki Male, cielętnikw zespole dworsko- parkowym	XIX/XX w.	_____
51.	Gordejki Male, aleja dojazdowa dozespołu dworsko-parkowego	XX w.	_____
52.	Gordejki Male, most drogowy nad nieczynną linią kolejową Giżycko-Kruklanki- Olecko	1908	_____
53.	Gordejki Male, cmentarz ewangelicki	XIX w.	_____
54.	Imionki, Zespół folwarczny:	XIX/XX w.	_____

	- 2 obory (ob. bud. inwent.) - budynek gospodarczy - kuźnia (ob. nieużytkowana) - park nr rej. A-1652		
55.	Imionki, cmentarz ewangelicki- mogiła żołnierza niemieckiego	XIX w.	_____
56.	Imionki 14, 14 A Zespół stacji kolejowej przy nieczynnej linii kolejowej Olecko- Cimochoy: - dworzec - dom - budynek gospodarczy - szalet	1911 r.	_____
57.	Imionki, most drogowy nad nieczynną linią kolejową Olecko- Cimochoy	ok. 1930 r.	_____
58.	Imionki, most drogowy nad nieczynną linią kolejową Olecko- Cimochoy	ok. 1930 r.	_____
59.	Jaški 9, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	_____
60.	Jaški 18, Zespół szkoły: - szkoła (ob. dom) - budynek gospodarczy	pocz, XX w.	_____
61.	Judziki, Cmentarz ewangelicki, rodzinny (w parku)	XIX w.	_____
62.	Judziki 4, Zespół szkoły: - szkoła (ob. dom) - budynek gospodarczy	pocz, XX w.	_____
63.	Judziki 7, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	_____
64.	Judziki 14, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	_____
65.	Judziki, cmentarz ewangelicki	XIX w.	_____
66.	Kijewo 29, Zespół szkoły: - szkoła - budynek gospodarczy	lata 20. XX w.	_____
67.	Kijewo 30, budynek mieszkalny (chata drewniana)	pocz. XX w.	_____
68.	Kijewo, Zespół stacji kolejowej przy czynnej linii kolejowej Gołdap-Olecko-Ełk: - dworzec - magazyn spedycji - szalet	1879 r. , przebud. okres międzywojenny	_____
69.	Kijewo,	XIX w.	_____

	cmentarz ewangelicki		
70.	Kukowo 1, Zespół służb drogowych: - dom - budynek gospodarczy	pocz. XX w.	_____
71.	Kukowo 17, Zespół szkoły: - szkoła (ob. dom) - budynek gospodarczy	pocz. XX w.	_____
72.	Kukowo 21, Zespół karczmy (Gasthaus): - karczma (ob. mieszkanie) - budynek gospodarczy	XIX/XX w.	_____
73.	Kukowo 28, Zagroda chłopska: - dom - chlew	XIX/XX w.	_____
74.	Kukowo 29, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	_____
75.	Kukowo 30, Zagroda chłopska: - dom - chlew	XIX/XX w.	_____
76.	Kukowo 31, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	_____
77.	Kukowo, relikty parku (w dawnym zespole folwarcznym)	XIX w.	_____
78.	Kukowo, most kolejowy na nieczynnej linii kolejowej wąskotorowej Olecko- Świątajno	1911 r.	_____
79.	Kukowo, cmentarz ewangelicki (na północ od wsi, po wschodniej stronie szosy Olecko-Ełk)	XIX w.	_____
80.	Kukowo, cmentarz ewangelicki, rodzinny (przy drodze gruntowej na pn-wsch od wsi),	XIX w.	_____
81.	Kukowo, cmentarz ewangelicki (przy drodze na przeciw pensjonatu „Konradówka”)	XIX w.	_____
82.	Kukowo, cmentarz ewangelicki (po pd. stronie szosy do Zajd, przy drodze gruntowej)	XIX w.	_____
83.	Lenarty, park dworski z przyległym terenem zabudowy mieszkalnej i gospodarczej (dwór, obora)	XIX/XX w.	KL WKZ 534/180/d/88 z 12.11.1988 r. A- 2581
84.	Lenarty, Zespół folwarczny: - gorzelnia	pocz. XX w	_____

	Zabudowa mieszkalna (robotników folwarcznych): - dom „czworak” nr 9 - budynek gospodarczy - dom „czworak” nr 10 - budynek gospodarczy - dom „czworak” nr 12 - budynek gospodarczy - dom „czworak” nr 13 - dom „czworak” nr 14 - budynek gospodarczy		
85.	Lenarty, Cmentarz ewangelicki (na wschód od zespołu folwarcznego)	XIX w.	_____
86.	Lesk, Zespół folwarczny (relikty): - dwór (ob. dom) - obora (ob. magazyn) - założenie zieleni	XIX/XX w.	_____
87.	Lesk, most drogowy nad czynną linią kolejową Olecko-Cimochy	ok. 1912 r.	_____
88.	Lipkowo, Zespół folwarczny (relikty): - park	XIX/XX w.	_____
89.	Lęgowo²⁹, Zespół folwarczny (relikty): - dwór (ob. dom)	XIX/XX w.	_____
90.	Lęgowo, cmentarz ewangelicki (na zach. brzegu jeziora Lęgowo)	XIX w.	_____
91.	Możne 27, Zespół szkoły: - szkoła (ob. dom) - budynek gospodarczy	pocz. XX w.	_____
92.	Możne, cmentarz ewangelicki (ok. 1 km na wschód od wsi, po pd. stronie drogi polnej)	XIX w.	_____
93.	Możne, cmentarz ewangelicki (ok 1 km na wschód o wsi, po pn. stroniedrogi polnej)	XIX w.	_____
94.	Olecko Kolonia, Cmentarz ewangelicki	XIX w.	_____
95.	Olecko Małe, Cmentarz ewangelicki (w pobliżu jeziora Oleckie Małe)	XIX w.	_____
96.	Olecko Małe, Cmentarz ewangelicki (w lesie przy drodze gruntowej Olecko Małe-Lesk)	XIX w.	_____
97.	Olecko Małe, Cmentarz ewangelicki (przy torach kolejowych)	XIX w.	_____

98.	Olszewo 5, Zagroda chłopska: - dom - budynek gospodarczy	XIX/XX w.	_____
99.	Olszewo 9, Zespół szkoły: - szkoła (ob. dom) - budynek gospodarczy	XX w.	_____
100.	Olszewo 13, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	_____
101.	Olszewo 14, Zagroda chłopska: - dom - budynek gospodarczy	XIX/XX w.	_____
102.	Olszewo 22, Zagroda chłopska: - dom - budynek gospodarczy	XIX/XX w.	_____
103.	Olszewo, Cmentarz ewangelicki (rodzinny)	XIX w.	_____
104.	Pieńki, Zespół folwarczny (relikty): - obora - park	pocz. XX w.	_____
105.	Pieńki, Most kolejowy na linii kolejowej wąskotorowej Olecko-Garbas	1911 r	_____
106.	Pieńki, Cmentarz ewangelicki (rodzinny)	XIX w.	_____
107.	Plewki 21, Szkoła	pocz. XX w.	_____
108.	Plewki, Cmentarz ewangelicki (przy szosie do Mieruniszek)	XIX w.	_____
109.	Plewki, Cmentarz ewangelicki (rodzinny, na północ od osady Jaworek)	XIX w.	_____
110.	Plewki, Cmentarz ewangelicki (koło osady Jaworek),	XIX w.	_____
111.	Plewki, Cmentarz ewangelicki, rodzinny (koło osady Jaworek)	XIX w.	_____
112.	Pomiany, Cmentarz ewangelicki, rodzinny (na północ od wsi)	XIX w.	_____
113.	Pomiany, Cmentarz ewangelicki, rodzinny (na południe od wsi)	XIX w.	_____
114.	Raczki Wielkie 6, Zagroda chłopska: - dom - budynek gospodarczy	XIX/XX w.	_____
115.	Raczki Wielkie 8,	pocz. XX w.	_____

	Zespół szkoły: - szkoła (ob. dom) - budynek gospodarczy		
116.	Raczki Wielkie 10, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	_____
117.	Raczki Wielkie 11, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	_____
118.	Raczki Wielkie 13, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	_____
119.	Raczki Wielkie, Cmentarz ewangelicki	XIX w.	_____
120.	Rosochackie, Cmentarz ewangelicki	XIX w.	_____
121.	Sedranki, schron (wzgórze przy rozjeździe Gołdap – Suwałki)	1939	-----
122.	Sedranki 8, Zespół szkoły: - szkoła (ob. dom) - budynek gospodarczy	pocz. XX w.	_____
123.	Sedranki 10, budynek mieszkalny „czworak”	pocz. XX w.	_____
124.	Sedranki 11, budynek mieszkalny „czworak”	pocz. XX w.	_____
125.	Sedranki 12, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	_____
126.	Sedranki 14, Zespół służby drogowej: - dom - budynek gospodarczy	pocz. XX w.	_____
127.	Sedranki 20, budynek mieszkalny	XIX/XX w.	_____
128.	Sedranki, magazyn	pocz. XX w.	_____
129.	Sedranki, młyn wodny ob. elektryczny i dom młynarza	lata 20. XX w.	WKZ 534/1039/d/95 z 20.11.1995 r. A- 3852
130.	Sedranki, Cmentarz ewangelicki z relikdami kaplicy grobowej (na północ od wsi)	XIX w.	WKZ 534/646/d/89 z 11.01.1989 r. A- 2596
131.	Sedranki, Cmentarz ewangelicki (rodzinny)	XIX w.	_____
132.	Sedranki, Cmentarz ewangelicki (rodzinny) nad Jeziorem Sedraneckim	XIX w.	_____
133.	Siejnik, Zespół dworsko-parkowy: - dwór - oficyna - 2 obory - pozostałości parku i ogrodu botanicznego	2 poł. XIX w.	KL WKZ 534/970/d/93 z 24.09.1993 r. A- 3568
134.	Siejnik, Most drogowy nad nieczynną linią kolejową	1911 r.	_____

	wąskotorową Olecko- Świątajno		
135.	Skowronki, park dworski z przyległym terenem zabudowy mieszkalnej i gospodarczej	XIX/XX w.	KL WKZ 534/179/d/88 z 10.11.1988 r. A- 2579
136.	Szczecinki, kościół ewangelicki z pastorówką ob. rzymskokatolicki p.w. św. Stanisława Bpa	1926 r.	KL WKZ 534/861/d/92 z 2.01.1992 r. A- 3258
137.	Szczecinki 7, - dom urzędniczy (ob. dom) - budynek gospodarczy	ok. 1930 r.	_____
138.	Szczecinki 19, budynek mieszkalny	pocz. XX w.	_____
139.	Szczecinki 22, Zespół szkoły: - szkoła (ob. dom) - budynek gospodarczy	pocz. XX w.	_____
140.	Szczecinki 23, Karczma (ob. dom – magazyn)	pocz. XX w.	_____
141.	Szczecinki 30, 31 budynek mieszkalny	pocz. XX w.	_____
142.	Szczecinki, Cmentarz ewangelicki	XIX w.	KL.WKZ 534/496/d/86 z 15.05.1986 r. A- 1676
143.	Szczygły, Zespół folwarczny (relikty): - dwór (ob. dom) - budynek gospodarczy - park	pocz. XX w.	_____
144.	Ślepie 4, Zespół folwarczny (relikty): - dwór (ob. dom) - park	pocz. XX w.	_____
145.	Ślepie, Cmentarz ewangelicki	XIX w.	_____
146.	Świdry 8, Zespół szkoły: - szkoła ob. dom - budynek szkoły	pocz. XX w.	_____
147.	Świdry, cmentarz ewangelicki	XIX w.	_____
148.	Zabielne 8, Zagroda chłopska: - dom - budynek gospodarczy	pocz. XX w.	_____
149.	Zabielne, Cmentarz ewangelicki (w lesie)	XIX w.	_____
150.	Zabielne, Cmentarz ewangelicki	XIX w. 1914-1918	KL. WKZ 534/645/d/89 z 11.01.1989 r. A- 2605
151.	Zabielne, Cmentarz wojenny z I	pocz. XX w.	_____

	wojnyświatowej		
152.	Zajdy 17, Zespół szkoły: - szkoła (ob. dom) - budynek gospodarczy	lata 30. XX w.	_____
153.	Zajdy 19, Zespół szkoły: - szkoły (ob. dom) - budynek gospodarczy	pocz. XX w.	_____
154.	Zajdy, cmentarz ewangelicki (w lesie)	XIX w.	_____
155.	Zajdy, Mogiła zbiorowa żołnierzy niemieckich z I wojny światowej	1914-1918	_____
156.	Zatyki 29, Zespół szkoły: - budynek gospodarczy	pocz. XX w.	_____
157.	Zatyki 33, Zagroda chłopska: - dom - chlew	pocz. XX w.	_____
158.	Zatyki, Cmentarz ewangelicki	XX w.	_____
159.	Gąski- Kijewo- Guty, droga nr 1838N Aleja drzew	XIX/XX w.	_____
160.	Gize- Dudki- Gąski, droga nr 1901N Aleja drzew	XIX/XX w.	_____
161.	Droga krajowa nr 65- Zatyki- Kijewo, droga nr 1904N Aleja drzew	XIX/XX w.	_____

4.6. Obiekty archeologiczne i strefy ochrony archeologicznej

Na terenie gminy Olecko znajduje się jedno stanowisko wpisane do rejestru zabytków archeologicznych - grodzisko zachodnio - bałtyjskie w Dąbrowskich o nr rej. C-037 wpisane do rejestru dnia 29.11.1967 r.

XV. Obiekty archeologiczne wpisane do rejestru zabytków województwa warmińsko-mazurskiego

Nazwa lokalna	Obszar AZP	Nr M.	Nr Ob.	Funkcja	Kultura	Chronologia	Data wpisu
Dąbrowskie	17-80	1	1	grodzisko	zachodnio-bałtyjska	Okres rzymski i wczesne średniowiecze	29.11.1967 r.

Na obszarze gminy Olecko znajduje się 226 stanowisk archeologicznych. Większość z nich datuje się na epokę kamienia, żelaza oraz wczesnego średniowiecza. Dla stanowisk zewidencjonowanych w ramach AZP, położonych na obszarach zurbanizowanych i przeznaczonych do zagospodarowania planuje się prowadzenie obserwacji archeologicznej.

XVI. Wykaz stanowisk archeologicznych w gminie Olecko

Nr w bazie	Gmina po reformie '99	Miejsce	Nr w miejscu wości	Nr obszaru	Nr na obszarze	Funkcja obiektu	Chronologia
1	Olecko	Babki Gąseckie	1	21-80	17	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
2	Olecko	Babki Gąseckie	2	21-80	20	osada	wczesne średniowiecze
	Olecko	Babki Gąseckie	2	21-80	20	śląd osadnictwa	średniowiecze
3	Olecko	Babki Gąseckie	3	21-80	25	śląd osadnictwa	epoka kamienia
4	Olecko	Babki Oleckie	1	17-80	5	śląd osadnictwa	mezolit
5	Olecko	Babki Oleckie	2	17-80	22	śląd osadnictwa	epoka kamienia
6	Olecko	Babki Oleckie	3	17-80	23	śląd osadnictwa	mezolit (?)
7	Olecko	Babki Oleckie	4	17-80	24	osada	IX-XI w. (?)
	Olecko	Babki Oleckie	4	17-80	24	osada	XII-XIII w.
8	Olecko	Biała Olecka	1	16-80	4	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
	Olecko	Biała Olecka	1	16-80	4	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza (?)
9	Olecko	Biała Olecka	2	16-80	5	osada	wczesna epoka żelaza (?)
	Olecko	Biała Olecka	2	16-80	5	śląd osadnictwa	okres nowożytny
10	Olecko	Borawskie	1	17-81	13	śląd osadnictwa	epoka kamienia
11	Olecko	Dąbrowskie	1	17-80	1	grodzisko	wczesne średniowiecze
12	Olecko	Dąbrowskie	3	17-80	2	śląd osadnictwa	średniowiecze
13	Olecko	Dąbrowskie	4	17-80	3	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Dąbrowskie	4	17-80	3	osada	POWR-OWL
	Olecko	Dąbrowskie	4	17-80	3	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
	Olecko	Dąbrowskie	4	17-80	3	osada	okres nowożytny
14	Olecko	Dąbrowskie	5	17-80	4	śląd osadnictwa	epoka kamienia
15	Olecko	Dąbrowskie	6	17-80	12	śląd osadnictwa	neolit
	Olecko	Dąbrowskie	6	17-80	12	osada	wczesne średniowiecze
16	Olecko	Dąbrowskie	7	17-80	13	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Dąbrowskie	7	17-80	13	śląd osadnictwa	OWR-OWL (?)

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OLECKO

17	Olecko	Dobki	1	18-79	53	śląd osadnictwa	epoka kamienia
18	Olecko	Dobki	2	18-79	54	śląd osadnictwa	OWR-OWL
	Olecko	Dobki	2	18-79	54	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze (?)
	Olecko	Dobki	2	18-79	54	osada	późne średniowiecze-okres nowożytny
19	Olecko	Dobki	3	18-79	55	osada	późne średniowiecze-okres nowożytny
20	Olecko	Dobki	4	18-79	56	śląd osadnictwa	Nieokreślona
	Olecko	Dobki	4	18-79	56	osada (?)	okres nowożytny
21	Olecko	Doliwy	1	18-79	1	cmentarzysko	wczesne średniowiecze (?)
22	Olecko	Doliwy	2	18-79	2	śląd osadnictwa	późny paleolit- mezolit
	Olecko	Doliwy	2	18-79	2	osada	wczesne średniowiecze
	Olecko	Doliwy	2	18-79	2	osada	późne średniowiecze
	Olecko	Doliwy	2	18-79	2	śląd osadnictwa	okres nowożytny
23	Olecko	Doliwy	3	18-79	29	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
24	Olecko	Doliwy	4	18-79	30	osada	późne średniowiecze-okres nowożytny
25	Olecko	Doliwy	5	18-79	67	śląd osadnictwa	Nieokreślona
26	Olecko	Doliwy	6	18-79	68	śląd osadnictwa	epoka kamienia
27	Olecko	Doliwy	7	18-79	69	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
28	Olecko	Doliwy	8	18-79	70	śląd osadnictwa	mezolit-wczesna epoka brązu
29	Olecko	Doliwy	9	18-78	5	kurhan - kopiec (?)	?
30	Olecko	Doliwy	10	18-78	6	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
31	Olecko	Doliwy	11	18-78	7	osada	Nieokreślona
	Olecko	Doliwy	11	18-78	7	śląd osadnictwa	okres nowożytny
32	Olecko	Doliwy	12	18-78	8	śląd osadnictwa	późny paleolit- mezolit
	Olecko	Doliwy	12	18-78	8	śląd osadnictwa	mezolit-wczesna epoka brązu
	Olecko	Doliwy	12	18-78	8	śląd osadnictwa	późne średniowiecze-okres nowożytny
33	Olecko	Doliwy	13	18-78	9	śląd osadnictwa	Nieokreślona
34	Olecko	Doliwy	14	18-78	10	śląd osadnictwa	epoka kamienia- epoka żelaza
	Olecko	Doliwy	14	18-78	10	osada, cmentarzysko (?)	POWR-OWL
	Olecko	Doliwy	14	18-78	10	osada	późne średniowiecze-okres nowożytny
35	Olecko	Doliwy	15	18-78	11	osada (?)	POWR-OWL
36	Olecko	Doliwy	16	18-78	12	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Doliwy	16	18-78	12	osada	POWR-OWL

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OLECKO

37	Olecko	Duły	1	18-79	3	obozowisko	mezolit (?)
38	Olecko	Duły	2	18-79	31	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
	Olecko	Duły	2	18-79	31	osada	późne średniowiecze-okres nowożytny
39	Olecko	Duły	3	18-79	40	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
	Olecko	Duły	3	18-79	40	osada	późne średniowiecze-okres nowożytny
40	Olecko	Duły	4	18-79	41	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze (?)
	Olecko	Duły	4	18-79	41	osada	późne średniowiecze-okres nowożytny
41	Olecko	Duły	5	18-79	42	osada (?)	wczesne średniowiecze (?)
	Olecko	Duły	5	18-79	42	osada	późne średniowiecze-okres nowożytny
42	Olecko	Dzięgiele Oleckie	1	21-80	15	osada	wczesne średniowiecze
43	Olecko	Dzięgiele Oleckie	2	21-80	16	śląd osadnictwa	okres średniowieczny
	Olecko	Dzięgiele Oleckie	2	21-80	16	osada	XVII-XVIII w.
44	Olecko	Gąski	1	20-80	9	śląd osadnictwa	epoka kamienia
45	Olecko	Gąski	2	20-80	10	śląd osadnictwa	POWR
46	Olecko	Gąski	3	20-80	12	śląd osadnictwa	epoka kamienia
47	Olecko	Gąski	4	20-80	14	śląd osadnictwa	epoka kamienia
48	Olecko	Gąski	5	20-80	15	śląd osadnictwa	epoka kamienia
49	Olecko	Gąski	6	20-79	1	osada nawodna	nieokreślona
50	Olecko	Gąski	7	20-79	2	śląd osadnictwa	młodszy OWL
51	Olecko	Gąski	8	20-79	16	śląd osadnictwa	pradzieje
52	Olecko	Gąski	9	20-79	17	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
	Olecko	Gąski	9	20-79	17	śląd osadnictwa	okres nowożytny
53	Olecko	Gąski	10	20-79	18	osada	późne średniowiecze
	Olecko	Gąski	10	20-79	18	osada	okres nowożytny
	Olecko	Gąski	10	20-79	18	śląd osadnictwa	nieokreślona
54	Olecko	Gąski	11	20-79	19	obozowisko	epoka kamienia
55	Olecko	Gordejki	1	18-79	15	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Gordejki	1	18-79	15	śląd osadnictwa	nieokreślona
56	Olecko	Gordejki	2	18-79	16	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
57	Olecko	Gordejki	3	18-79	17	śląd osadnictwa	mezolit (?)
58	Olecko	Gordejki	4	18-79	18	śląd osadnictwa	OWR-wczesne średniowiecze (?)
	Olecko	Gordejki	4	18-79	18	śląd osadnictwa	późne średniowiecze-okres nowożytny
59	Olecko	Gordejki	5	18-79	19	śląd osadnictwa	mezolit (?)
	Olecko	Gordejki	5	18-79	19	śląd osadnictwa	okres nowożytny

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OLECKO

60	Olecko	Gordejki	6	18-79	20	śląd osadnictwa	epoka kamienia
61	Olecko	Gordejki	7	18-79	21	śląd osadnictwa	mezolit
	Olecko	Gordejki	7	18-79	21	osada	OWR-OWL
62	Olecko	Gordejki	8	18-79	22	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Gordejki	8	18-79	22	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
	Olecko	Gordejki	8	18-79	22	śląd osadnictwa	OWR-OWL
	Olecko	Gordejki	8	18-79	22	śląd osadnictwa	późne średniowiecze-okres nowożytny
63	Olecko	Gordejki	9	18-79	23	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Gordejki	9	18-79	23	osada (?)	mezolit-epoka żelaza
	Olecko	Gordejki	9	18-79	23	osada	OWR-OWL
	Olecko	Gordejki	9	18-79	23	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze (?)
	Olecko	Gordejki	9	18-79	23	śląd osadnictwa	okres nowożytny
64	Olecko	Gordejki	10	18-79	24	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
65	Olecko	Gordejki	11	18-79	25	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
	Olecko	Gordejki	11	18-79	25	śląd osadnictwa	późne średniowiecze-okres nowożytny
66	Olecko	Gordejki	12	18-79	26	śląd osadnictwa	mezolit-wczesna epoka brązu
	Olecko	Gordejki	12	18-79	26	śląd osadnictwa	okres nowożytny
67	Olecko	Gordejki	13	18-79	43	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze (?)
	Olecko	Gordejki	13	18-79	43	osada	późne średniowiecze-okres nowożytny
68	Olecko	Gordejki	14	18-79	44	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze (?)
	Olecko	Gordejki	14	18-79	44	osada	późne średniowiecze-okres nowożytny
69	Olecko	Gordejki	15	18-79	45	osada	późne średniowiecze
70	Olecko	Gordejki	16	18-79	46	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
71	Olecko	Gordejki	17	18-79	47	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
72	Olecko	Gordejki	18	18-79	48	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
73	Olecko	Gordejki	19	18-79	49	osada	OWR-OWL
74	Olecko	Gordejki	20	18-79	50	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
75	Olecko	Gordejki	21	18-79	51	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
	Olecko	Gordejki	21	18-79	51	śląd osadnictwa	OWR-OWL
76	Olecko	Gordejki Małe	1	18-79	5	śląd osadnictwa	WEŻ-OWR
77	Olecko	Gordejki Małe	2	18-79	6	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
	Olecko	Gordejki	2	18-79	6	śląd osadnictwa	okres nowożytny

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OLECKO

		Małe					
78	Olecko	Gordejki Małe	3	18-79	7	śląd osadnictwa	epoka kamienia
79	Olecko	Gordejki Małe	4	18-79	8	śląd osadnictwa	epoka kamienia
80	Olecko	Gordejki Małe	5	18-79	9	obozowisko	epoka kamienia
	Olecko	Gordejki Małe	5	18-79	9	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
	Olecko	Gordejki Małe	5	18-79	9	osada, miejsce wyt. żel., cm. (?)	OWR-OWL
81	Olecko	Gordejki Małe	6	18-79	58	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
	Olecko	Gordejki Małe	6	18-79	58	osada	okres nowożytny
82	Olecko	Gordejki Małe	7	18-79	59	osada	WEŻ-OWR
83	Olecko	Gordejki Małe	8	18-79	60	śląd osadnictwa	epoka kamienia-wczesna epoka brązu
	Olecko	Gordejki Małe	8	18-79	60	osada	wczesna epoka żelaza
84	Olecko	Gordejki Małe	9	18-79	61	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Gordejki Małe	9	18-79	61	osada	OWR-OWL
85	Olecko	Gordejki Małe	10	18-79	62	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
	Olecko	Gordejki Małe	10	18-79	62	osada	OWR-OWL
86	Olecko	Gordejki Małe	11	18-79	63	śląd osadnictwa	epoka kamienia
87	Olecko	Gordejki Małe	12	18-79	64	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
88	Olecko	Gordejki Małe	13	18-79	65	śląd osadnictwa	epoka kamienia
89	Olecko	Imionki	1	19-80	2	śląd osadnictwa	mezolit
90	Olecko	Imionki	2	19-81	2	śląd osadnictwa	mezolit (?)
	Olecko	Imionki	2	19-81	2	śląd osadnictwa	POWR
91	Olecko	Imionki	3	19-81	33	śląd osadnictwa	późny mezolit lub wczesna epoka brązu
92	Olecko	Imionki	4	19-81	34	śląd osadnictwa	epoka kamienia
93	Olecko	Jaški	1	18-80	46	śląd osadnictwa	mezolit-neolit (?)
94	Olecko	Jaški	2	18-80	47	śląd osadnictwa	epoka kamienia
95	Olecko	Jaški	3	18-80	48	śląd osadnictwa	mezolit (?)
	Olecko	Jaški	3	18-80	48	śląd osadnictwa	neolit lub epoka brązu (?)
96	Olecko	Jaški	4	18-80	49	osada	XIX-XX w.
97	Olecko	Jaški	5	18-80	50	śląd osadnictwa	epoka kamienia
98	Olecko	Kijewo	1	21-80	23	śląd osadnictwa	mezolit
	Olecko	Kijewo	1	21-80	23	śląd osadnictwa	epoka brązu lub epoka żelaza
99	Olecko	Kijewo	2	21-80	24	śląd osadnictwa	mezolit (?)
100	Olecko	Kijewo	3	21-80	33	śląd osadnictwa	epoka kamienia

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OLECKO

101	Olecko	Kijewo	4	21-80	42	śląd osadnictwa	epoka kamienia
102	Olecko	Kolonia Olecko	1	18-80	43	śląd osadnictwa	epoka kamienia
103	Olecko	Kolonia Olecko	2	18-80	44	śląd osadnictwa	mezolit (?)
104	Olecko	Kolonia Olecko	3	18-80	45	osada	XVIII-XIX w. (?)
105	Olecko	Kukowo	1	19-80	5	śląd osadnictwa	XIII w. (?)
	Olecko	Kukowo	1	19-80	5	osada	XVIII-XIX-XX w. (?)
106	Olecko	Kukowo	2	19-80	6	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
	Olecko	Kukowo	2	19-80	6	osada	XVI-XIX w.
107	Olecko	Kukowo	3	19-80	7	śląd osadnictwa	późny paleolit
	Olecko	Kukowo	3	19-80	7	śląd osadnictwa	mezolit (?)
108	Olecko	Kukowo	4	19-80	8	śląd osadnictwa	późny paleolit
109	Olecko	Kukowo	5	19-80	9	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza
	Olecko	Kukowo	5	19-80	9	śląd osadnictwa	IX-XII w. (?)
	Olecko	Kukowo	5	19-80	9	śląd osadnictwa	XVI-XVII w. (?)
110	Olecko	Kukowo	6	19-80	10	śląd osadnictwa	XVII-XIX w. (?)
111							
112	Olecko	Kukowo	8	20-80	21	śląd osadnictwa	epoka kamienia
113	Olecko	Lenarty	1	17-80	11	śląd osadnictwa	epoka kamienia
114	Olecko	Lenarty	2	17-80	14	śląd osadnictwa	mezolit (?)
115	Olecko	Lenarty	3	17-80	15	śląd osadnictwa	Mezolit
116	Olecko	Lenarty	4	17-80	16	śląd osadnictwa	późny paleolit
	Olecko	Lenarty	4	17-80	16	śląd osadnictwa	mezolit (?)
117	Olecko	Lenarty	5	17-80	17	pracownia krzemieniarska	późny paleolit
	Olecko	Lenarty	5	17-80	17	pracownia krzemieniarska	Mezolit
118	Olecko	Lenarty	6	17-80	18	śląd osadnictwa	mezolit-neolit (?)
119	Olecko	Lenarty	7	17-80	19	śląd osadnictwa	epoka kamienia
120	Olecko	Lenarty	8	17-80	20	śląd osadnictwa	późny paleolit
121	Olecko	Lenarty	9	16-80	8	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza-okres rzymski
122	Olecko	Lenarty	10	16-80	9	osada	okr. rzymski - okr. wędrówek ludów
	Olecko	Lenarty	10	16-80	9	osada (?)	późne średniowiecze-okres nowożytny
123	Olecko	Lenarty	11	16-80	10	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze (?)
	Olecko	Lenarty	11	16-80	10	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
124	Olecko	Lesk	1	19-80	1	śląd osadnictwa	późny paleolit
	Olecko	Lesk	1	19-80	1	osada	wczesna epoka żelaza
	Olecko	Lesk	1	19-80	1	śląd osadnictwa	OWR
125	Olecko	Łęgowo	1	18-79	4	śląd osadnictwa	późny paleolit
	Olecko	Łęgowo	1	17-79	16	śląd osadnictwa	epoka kamienia
126	Olecko	Łęgowo	2	17-79	17	śląd osadnictwa	okr. rzymski - okr. wędrówek ludów

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OLECKO

127	Olecko	Możne	1	18-80	1	grodzisko (?)	?
128	Olecko	Możne	2	18-80	6	śląd osadnictwa	epoka kamienia
129	Olecko	Możne	3	18-80	7	śląd osadnictwa	epoka kamienia
130	Olecko	Możne	4	18-80	8	śląd osadnictwa	Mezolit
131	Olecko	Możne	5	18-80	9	śląd osadnictwa	mezolit-neolit (?)
132	Olecko	Możne	6	18-80	10	śląd osadnictwa	epoka kamienia
133	Olecko	Możne	7	18-80	11	śląd osadnictwa	XVII-XVIII w.
134	Olecko	Możne	8	18-80	12	śląd osadnictwa	Mezolit
135	Olecko	Możne	9	18-80	13	obozowisko	Mezolit
136	Olecko	Możne	10	18-80	14	śląd osadnictwa	późny paleolit
137	Olecko	Możne	11	18-80	15	śląd osadnictwa	epoka kamienia
138	Olecko	Możne	12	18-80	16	śląd osadnictwa	późny paleolit
	Olecko	Możne	12	18-80	16	śląd osadnictwa	epoka kamienia
139	Olecko	Możne	13	18-80	17	śląd osadnictwa	Mezolit
140	Olecko	Możne	14	18-80	18	śląd osadnictwa	Mezolit
141	Olecko	Możne	15	18-80	19	obozowisko	mezolit (?)
142	Olecko	Możne	16	18-80	20	obozowisko	późny paleolit
	Olecko	Możne	16	18-80	20	śląd osadnictwa	mezolit
143	Olecko	Możne	17	18-80	21	obozowisko	późny paleolit
	Olecko	Możne	17	18-80	21	osada	neolit lub epoka brązu (?)
144	Olecko	Możne	18	18-80	22	śląd osadnictwa	późny paleolit (?)
	Olecko	Możne	18	18-80	22	śląd osadnictwa	mezolit (?)
145	Olecko	Możne	19	18-80	23	śląd osadnictwa	paleolit-mezolit (?)
146	Olecko	Możne	20	18-80	24	śląd osadnictwa	epoka kamienia
147	Olecko	Możne	21	18-80	25	śląd osadnictwa	późny paleolit (?)
	Olecko	Możne	21	18-80	25	śląd osadnictwa	okres nowożytny
148	Olecko	Możne	22	18-80	26	śląd osadnictwa	epoka kamienia
149	Olecko	Możne	23	18-80	27	śląd osadnictwa	późny paleolit (?)
150	Olecko	Możne	24	18-80	28	śląd osadnictwa	epoka kamienia
151	Olecko	Możne	25	18-80	29	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Możne	25	18-80	29	śląd osadnictwa	neolit lub epoka brązu (?)
152	Olecko	Możne	26	18-80	57	śląd osadnictwa	epoka kamienia
153	Olecko	Olecko	1	18-80	2	zamek myśliwski	XVI-XIX w.
154	Olecko	Olecko	2	18-80	3	kościół późnogotycki	XVI w.
	Olecko	Olecko	2	18-80	3	zespół staromiejski	XVI-XVIII w.
155	Olecko	Olecko	3	18-80	51	śląd osadnictwa	epoka kamienia
156	Olecko	Olecko	4	18-80	52	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Olecko	4	18-80	52	osada	XVII-XX w.
157	Olecko	Olecko	5	18-80	53	śląd osadnictwa	epoka kamienia
158	Olecko	Olecko	6	18-80	54	śląd osadnictwa	mezolit (?)
	Olecko	Olecko	6	18-80	54	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
	Olecko	Olecko	6	18-80	54	osada	XIX-XX w.
159	Olecko	Olecko	7	18-80	55	śląd osadnictwa	neolit (?)
160	Olecko	Olecko	8	18-80	56	osada	XVII-XVIII w.
161	Olecko	Olszewo	3	17-79	9	osada	okr. rzymski - okr. wędrówek ludów
	Olecko	Olszewo	3	17-79	9	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
162	Olecko	Olszewo	4	18-79	10	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Olszewo	4	18-79	10	śląd osadnictwa	mezolit-epoka

STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OLECKO

							żelaza
163	Olecko	Olszewo	5	17-79	10	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Olszewo	5	18-79	11	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Olszewo	5	18-79	11	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
164	Olecko	Olszewo	6	18-79	12	osada (?)	epoka brązu-epoka żelaza
165	Olecko	Olszewo	7	18-79	13	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
166	Olecko	Olszewo	8	18-79	14	śląd osadnictwa	mezolit-wczesna epoka brązu
167	Olecko	Olszewo	9	18-79	57	śląd osadnictwa	OWR-OWL
	Olecko	Olszewo	9	18-79	57	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
168	Olecko	Olszewo	10	18-79	66	śląd osadnictwa	epoka kamienia-epoka żelaza
169	Olecko	Olszewo	11	18-79	71	śląd osadnictwa	wczesna epoka żelaza
170	Olecko	PGR Ślepie	1	20-80	11	śląd osadnictwa	OWR
	Olecko	PGR Ślepie	1	20-80	11	śląd osadnictwa	okres nowożytny
171	Olecko	PGR Ślepie	2	20-80	13	śląd osadnictwa	epoka kamienia
172	Olecko	PGR Ślepie	3	20-80	19	śląd osadnictwa	epoka kamienia
173	Olecko	PGR Ślepie	4	20-80	20	śląd osadnictwa	Mezolit
174	Olecko	PGR Wólka Kijewska	1	20-80	16	śląd osadnictwa	mezolit (?)
175	Olecko	Plewki	1	16-81	26	śląd osadnictwa	mezolit-wczesna epoka brązu
176	Olecko	Plewki	2	16-81	27	śląd osadnictwa	mezolit-wczesna epoka brązu
177	Olecko	Plewki	3	16-81	28	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Plewki	3	16-81	28	śląd osadnictwa	okr. rzymski - okr. wędrówek ludów
178	Olecko	Plewki	4	16-81	45	BRAK	BRAK
179	Olecko	Plewki	5	16-81	46	śląd osadnictwa	epoka kamienia
180	Olecko	Przytuły	1	18-81	1	obozowisko	Mezolit
	Olecko	Przytuły	1	18-81	1	cmentarzysko	OWR
181	Olecko	Przytuły	2	18-81	4	śląd osadnictwa	epoka kamienia
182	Olecko	Przytuły	3	18-81	5	śląd osadnictwa	XVIII-XIX w. (?)
183	Olecko	Przytuły	4	18-81	6	śląd osadnictwa	okres nowożytny
184	Olecko	Przytuły	5	18-80	4	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Przytuły	5	18-80	4	osada	XIX-XX w.
185	Olecko	Przytuły	6	18-80	5	śląd osadnictwa	epoka kamienia
186	Olecko	Raczki Wielkie	1	18-81	7	śląd osadnictwa	epoka kamienia
187	Olecko	Raczki Wielkie	2	18-81	8	śląd osadnictwa	okres nowożytny
188	Olecko	Raczki Wielkie	3	18-81	9	kurhan (?)	?
189	Olecko	Rosochackie	1	19-80	13	śląd osadnictwa	późny paleolit
190	Olecko	Sedranki	1	18-80	30	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Sedranki	1	18-80	30	osada	XIX-XX w. (?)
191	Olecko	Sedranki	2	18-80	31	śląd osadnictwa	epoka kamienia
192	Olecko	Sedranki	3	18-80	32	śląd osadnictwa	epoka kamienia
193	Olecko	Sedranki	4	18-80	33	śląd osadnictwa	mezolit (?)
194	Olecko	Sedranki	5	18-80	34	śląd osadnictwa	późny paleolit (?)

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OLECKO

	Olecko	Sedranki	5	18-80	34	śląd osadnictwa	mezolit (?)
195	Olecko	Sedranki	6	18-80	35	śląd osadnictwa	późny paleolit (?)
196	Olecko	Sedranki	7	18-80	36	śląd osadnictwa	epoka kamienia
197	Olecko	Sedranki	8	18-80	37	śląd osadnictwa	mezolit-neolit (?)
198	Olecko	Sedranki	9	18-80	38	śląd osadnictwa	epoka kamienia
199	Olecko	Sedranki	10	18-80	39	śląd osadnictwa	późny paleolit
200	Olecko	Sedranki	11	18-80	40	śląd osadnictwa	epoka kamienia
201	Olecko	Sedranki	12	18-80	41	śląd osadnictwa	epoka kamienia
202	Olecko	Sedranki	13	18-80	42	śląd osadnictwa	mezolit-neolit (?)
203	Olecko	Sedranki	14	17-80	6	śląd osadnictwa	późny paleolit
204	Olecko	Sedranki	15	17-80	7	śląd osadnictwa	mezolit-neolit (?)
	Olecko	Sedranki	15	17-80	7	śląd osadnictwa	OWR
205	Olecko	Sedranki	16	17-80	8	śląd osadnictwa	późny paleolit
	Olecko	Sedranki	16	17-80	8	osada	POWR
	Olecko	Sedranki	16	17-80	8	śląd osadnictwa	VIII-X w.
	Olecko	Sedranki	16	17-80	8	śląd osadnictwa	XI-XIII w.
	Olecko	Sedranki	16	17-80	8	osada	XVII-XIX w. (?)
206	Olecko	Szczecinki	1	17-81	10	osada	późne średniowiecze-okres nowożytny
207	Olecko	Szczecinki	2	17-81	12	śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze
208	Olecko	Świdry	1	21-80	8	śląd osadnictwa	okres średniowieczny
209	Olecko	Świdry	2	21-80	9	obozowisko	późny mezolit
	Olecko	Świdry	2	21-80	9	śląd osadnictwa	okres średniowieczny
210	Olecko	Świdry	3	21-80	12	śląd osadnictwa	epoka kamienia
211	Olecko	Świdry	4	21-80	13	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
212	Olecko	Świdry	5	21-80	14	śląd osadnictwa	mezolit
213	Olecko	Świdry	6	21-80	26	śląd osadnictwa	epoka kamienia
214	Olecko	Zabielne	1	20-79	3	cmentarzysko ciałopalne	OWR
215	Olecko	Zabielne	2	19-79	6	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Zabielne	2	19-79	6	śląd osadnictwa	OWR (?)
	Olecko	Zabielne	2	19-79	6	śląd osadnictwa	nieokreślona
216	Olecko	Zabielne	3	19-79	7	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Zabielne	4	19-79	8	śląd osadnictwa	epoka kamienia
	Olecko	Zabielne	4	19-79	8	śląd osadnictwa	mezolit-epoka żelaza
217	Olecko	Zabielne	5	20-79	4	osada nawodna	epoka żelaza (?)
218	Olecko	Zabielne	6	20-79	21	śląd osadnictwa	średniowiecze
219	Olecko	Zabielne	7	20-79	22	obozowisko	epoka kamienia
220	Olecko	Zabielne	8	20-79	23	śląd osadnictwa	późne średniowiecze
	Olecko	Zabielne	8	20-79	23	osada	okres nowożytny
221	Olecko	Zajdy	1	19-79	10	kopiec	?
222	Olecko	Zajdy	2	19-79	21	śląd osadnictwa	epoka kamienia
223	Olecko	Zajdy	3	19-79	22	osada	OWR-OWL
	Olecko	Zajdy	3	19-79	22	śląd osadnictwa	nieokreślona
	Olecko	Zajdy	3	19-79	22	śląd osadnictwa	późne średniowiecze-okres nowożytny
224	Olecko	Zajdy	4	20-79	20	obozowisko	epoka kamienia

225	Olecko	Zatyki	1	20-80	17	ślad osadnictwa	mezolit-neolit (?)
226	Olecko	Zatyki	2	20-80	18	ślad osadnictwa	neolit

W mieście Olecko, w śródmieściu, formą pośrednią ochrony stanowisk archeologicznych jaką jest wpis do rejestru zabytków został objęty ośrodek historyczny miasta Olecka. Jego granica biegnie linią brzegową jeziora Oleckie Wielkie do ul. Mazurskiej, dalej wzdłuż rzeki Lega i Alei Lipowych do skrzyżowania z ul. Rzeźniczą, na zapleczu ul. Nocznickiego i ul. Kolejowej do ul. Wiśniowej, wzdłuż ul. Zielonej, Kopernika, 11 Listopada, do skrzyżowania z ul. Sembrzyckiego i do zatoki jeziora Oleckie Wielkie.

4.7. Stan zachowania obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz najpoważniejsze zagrożenia dziedzictwa kulturowego

Zgodnie z obowiązującym Programem opieki nad zabytkami gminy Olecko, w zakresie dokumentowania, monitorowania i standaryzacji metod działania zaleca się tworzyć system stale aktualizowanych, elektronicznych baz informacji o zasobach i stanie zabytków. Należy także monitorować postępy i wyniki prac konserwatorskich i restauratorskich, zagrożeń, prawidłowości zarządzania i bezpieczeństwa użytkowania obiektów zabytkowych, a także innych form ochrony dziedzictwa. Rewaloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego uznana została jako podstawowy element rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Olecko.

Na terenie gminy Olecko stan techniczny budynków o walorach zabytkowych jest oceniany jako dostateczny. Ocena ta dotyczy ponad 60% obiektów, natomiast jako zły oceniono stan ponad 15% obiektów. Większość zaniedbanych budynków stanowią obiekty wchodzące w zespoły podworskie.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz objęte Gminną Ewidencją Zabytków w większości pełnią funkcję zgodną z ich pierwotnym przeznaczeniem lub do nich zbliżoną, w tym zwłaszcza obiekty sakralne, mieszkalne i usługowe.

W ostatnim czasie występuje powolna tendencja zwrotu ku rewitalizacji obiektów zabytkowych, zwłaszcza tych o bogatej historii i wysokich wartościach kulturowych. Inwestycje gminy i prywatnych inwestorów w tym zakresie dotyczą głównie budynków murowanych na terenie miasta Olecko.

W większości opracowań planistycznych dotyczących omawianego regionu nakazuje się zachowanie zabytkowej substancji, ze zwróceniem uwagi na potrzebę rehabilitacji cennej kulturowo zabudowy.

W zakresie:

- obiektów zabytkowych na terenie miasta – w większości stanowią one własność miasta, które rocznymi planami reguluje ich utrzymywanie i stanowi o przekazywanych kwotach na rzecz planowanych remontów,
- obiektów sakralnych – ich stan utrzymania jest dostateczny, są one na bieżąco remontowane. Potrzeby związane z ich utrzymaniem oraz przywracaniem do właściwej kondycji są duże,
- domów w zabudowie miejskiej i w zagrodach wiejskich – obiekty należące do osób prywatnych, w większości użytkowane na cele mieszkalne. Zagrody na terenach zlokalizowanych w sąsiedztwie zbiorników wodnych przeznaczane są pod funkcje letniskowe i agroturystyczne,
- cmentarzy ewangelickich – są one obiektami nie użytkowymi, teren właściwy cmentarzy oraz jego najbliższe sąsiedztwo jest porośnięty dziko rozwijającą się zielenią. Tereny cmentarzy stały się trudnodostępne i wymagają pilnych działań rewitalizacyjnych,
- zespołu urbanistycznego śródmieścia Olecko – stanowi on najistotniejszy z problemowych obszarów miasta. Zespół ten zakwalifikowano jako zdegradowany, wymagający działań w zakresie rewitalizacji, w tym uzupełnienia istniejącej oraz regulacji nowej zabudowy.

Najcenniejsze kulturowo, historycznie i krajobrazowo obszary miasta i gminy zostały wpisane do rejestru zabytków. Dla części z nich, w tym: zabytkowych zespołów kościelnych i podworskich utworzono strefy ochrony konserwatorskiej. Strefami ochrony konserwatorskiej objęto także wybrane obszary w granicach administracyjnych miasta, w tym obszary nie objęte granicami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

O jakości zaspokajania zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej oraz poprawie standardów życia mieszkańców gminy Olecko świadczy dostęp do urządzeń szeroko rozumianej infrastruktury społecznej i poziom funkcjonowania jej obiektów. Najistotniejszą problematykę związaną z prawidłowym funkcjonowaniem gminy i jej mieszkańców omówiono w blokach tematycznych zaprezentowanych poniżej.

5.1. Demografia i zatrudnienie

5.1.1. Sytuacja demograficzna

Liczba ludności wg stanu na 31.12.2010 r. wynosiła 21 473, w tym 11 071 kobiet (51,6%) oraz 10 402 mężczyzn (48,4%). Zmiany struktury demograficznej w latach 2005 - 2010 prezentuje tabela.

XVII. Liczba ludności na terenie miasta i gminy w latach 2005 – 2010

Wyszczególnienie		Rok					
		2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ludność	kobiety	11046	11064	10986	11051	11051	11071
	mężczyźni	10381	10401	10303	10391	10388	10402
	ogółem	21 427	21465	21 289	21 442	21 439	21 473
Przyrost naturalny	kobiety	27	42	34	30	28	37
	mężczyźni	39	21	16	50	24	15
	ogółem	66	63	50	80	52	52
Ludność wskaźniki modułu gminnego	ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	80	80	80	80	80	81
	kobiety na 100 mężczyzn	106	106	107	106	106	106
	małżeństwa na 1000 ludności	6,7	6,1	7,5	7,6	6,7	5,3
	urodzenia żywe na 1000	11,9	11,9	11,0	12,0	10,7	11,9
	zgony na 1000 ludności	8,8	8,9	8,6	8,3	8,3	9,4
	przyrost naturalny na 1000 ludności	3,1	2,9	2,3	3,7	2,4	2,4

Źródło: Dane GUS

Jak wynika z tabeli liczba mieszkańców miasta i gminy Olecko na przestrzeni ostatnich lat utrzymywała się na zbliżonym poziomie. W sumie w ostatnim roku analizy zanotowano wzrost rzędu 0,21% w porównaniu do roku bazowego.

W tym samym okresie – czyli w latach 2005 - 2010 - liczba mieszkańców województwa warmińsko - mazurskiego zmniejszyła się o 0,10%.

W przypadku Polski w analogicznym okresie liczba mieszkańców wzrosła o 0,086%.

XVIII. Liczba ludności na terenie województwa warmińsko - mazurskiego oraz kraju w latach 2005 – 2010

Wyszczególnienie	J.m.	2005	2006	2007	2008	2009	2010
woj. warmińsko - mazurskie ogółem							
ogółem	osoba	1 428 601	1 426 883	1 426 155	1 427 073	1 427 118	1 427 241
mężczyźni	osoba	697 318	695 936	695 039	695 352	695 542	695 631
kobiety	osoba	731 283	730 947	731 116	731 721	731 576	731 610
kraj ogółem							
ogółem	osoba	38 157 055	38 125 479	38 115 641	38 135 876	38 153 389	38 200 037
mężczyźni	osoba	18 453 855	18 426 775	18 411 501	18 414 926	18 428 742	18 444 373
kobiety	osoba	19 703 200	19 698 704	19 704 140	19 720 950	19 738 587	19 755 664

Źródło: Dane GUS

XIX. Urodzenia na terenie województwa warmińsko - mazurskiego oraz kraju w latach 2005 - 2010

Wyszczególnienie	J.m.	2005	2006	2007	2008	2009	2010
woj. warmińsko - mazurskie ogółem							
ogółem	osoba	14 776	15 094	15 616	16 339	16 538	15 771
mężczyźni	osoba	7 628	7 625	8 073	8 453	8 593	8 096
kobiety	osoba	7 148	7 469	7 543	7 886	7 945	7 675
kraj ogółem							
ogółem	osoba	364 383	374 244	387 873	414 499	417 589	413 300
mężczyźni	osoba	187 385	192 518	199 338	212 946	214 908	214 428
kobiety	osoba	176 385	181 726	188 535	201 553	201 553	198 872

Źródło: Dane GUS

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba osób w wieku przedprodukcyjnym wyniosła 3 649, w wieku produkcyjnym 14 608 osób, a w wieku poprodukcyjnym 3 216.

XX. Grupy wiekowe na terenie miasta i gminy w 2010r. z uwzględnieniem płci

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
1.	Ludność ogółem, w tym:			
2.	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	3649	1799	1850
3.	Ludność w wieku produkcyjnym	14608	7004	7604
4.	Ludność w wieku poprodukcyjnym	3216	2268	948

Źródło: Dane GUS

Na terenie miasta i gminy Olecko w analizowanym okresie systematycznie wzrastał odsetek osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na ludność w wieku przedprodukcyjnym. Jest to bardzo niepokojące zjawisko, gdyż wskazuje na starzenie się społeczeństwa. Sytuacja ta wiąże się z tym, że miasto i gmina jest zmuszona przeznaczать większą ilość środków na zaspokojenie potrzeb tej grupy mieszkańców, włączając w to wydatki na pomoc społeczną. Obserwowana na terenie Miasta i Gminy Olecko tendencja związana z przyrostem osób w wieku poprodukcyjnym jest tożsama z tendencją obserwowaną na terenie województwa warmińsko - mazurskiego i całego kraju.

W celu poprawy istniejącej sytuacji i spowodowania przyrostu liczby osób w wieku produkcyjnym równoważących wzrastającą ilość osób w wieku poprodukcyjnym ważne jest przeprowadzanie inwestycji mających na celu poprawę stanu środowiska naturalnego, infrastruktury oraz zaplecza usługowego w celu przyciągnięcia na teren Miasta i Gminy Olecko młodych, dobrze wykształconych mieszkańców, którzy zapewnią dodatkowe przychody dla budżetu gminy.

XXI. Migracje ludności na terenie Miasta i Gminy Olecko w latach 2005 - 2010

Wyszczególnienie	J. m.	2005	2006	2007	2008	2009	2010
zameldowania ogółem	osoba	329	326	287	306	290	282
zameldowania z miast	osoba	115	141	121	155	121	124
zameldowania ze wsi	osoba	207	177	164	145	145	141
zameldowania z zagranicy	osoba	7	8	2	6	24	17
wymeldowania ogółem	osoba	363	450	361	329	327	300

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OLECKO

wymeldowania do miast	osoba	198	235	190	162	190	159
wymeldowania na wieś	osoba	152	169	147	153	131	136
wymeldowania za granicę		13	46	24	14	6	5
saldo migracji ogółem	osoba	-34	-124	-74	-23	-37	-18

Źródło: Dane GUS

Analizując dane statystyczne dotyczące liczby i struktury ludności, a także uwzględniając trendy i prognozy demograficzne, należy spodziewać się, że w kolejnych latach liczba ludności na terenie miasta i gminy będzie systematycznie malała. Niestety w województwie warmińsko – mazurskim obserwuje się systematyczny odpływ ludności, co związane jest ze stosunkowo niską urbanizacją wielu terenów w porównaniu z pozostałą częścią kraju oraz wysokim poziomem bezrobocia, co szczególnie widoczne jest na terenach wiejskich.

Na podstawie danych dotyczących liczby ludności na terenie miasta i gminy Olecko w latach 2005 – 2010, a także na podstawie prognozy liczby ludności województwa warmińsko - mazurskiego opracowanej przez GUS, sporządzono prognozę demograficzną dla miasta i gminy Olecko do roku 2027 zaprezentowaną w tabeli 9.

XXII. Prognoza liczby ludności Miasta i Gminy Olecko

Lata	Liczba ludności		
	Miasto	Wieś	Ogółem
2012	16 016	5 394	21 410
2013	15 989	5 392	21 381
2014	15 961	5 387	21 348
2015	15 935	5 380	21 315
2016	15 907	5 372	21 279
2017	15 881	5 363	21 244
2018	15 854	5 352	21 206
2019	15 826	5 341	21 167
2020	15 801	5 328	21 129
2021	15 770	5 313	21 083
2022	15 734	5 296	21 030
2023	15 692	5 277	20 969
2024	15 646	5 257	20 903
2025	15 594	5 234	20 828
2026	15 537	5 210	20 747
2027	15 476	5 184	20 660

Źródło: Opracowanie własne na podstawie długoterminowej prognozy GUS

5.1.2. Rynek pracy i bezrobocie

Rynek pracy gminy Olecko boryka się z wieloma problemami. Po dzień dzisiejszy echa systemu peerelowskiego są żywe. Przed rokiem 1990 funkcjonowały na tym terenie liczne Państwowe Gospodarstwa Rolne zatrudniające miejscową ludność. Ich likwidacja przyczyniła się do wieloletniego kryzysu na rynku pracy.

Na dzień 31.01.2012 r. zanotowana stopa bezrobocia w powiecie oleckim wyniosła 22,8%. Wartość ta przewyższyła średnią stopę bezrobocia dla województwa warmińsko-mazurskiego, a także dla kraju (13,2%). Pod koniec roku 2012 wartości te uległy nieznacznemu obniżeniu (wg danych PUP Olecko RN z grudnia 2012 r.) co przedstawia poniższe zestawienie dla powiatu oleckiego

Stopa bezrobocia:

- kraj - **12,9%**
- województwo - **20,4%**
- powiat - **22,2 %**

Liczba osób bezrobotnych:

- miasto Olecko - 1 289 (kobiet - 659)
- gmina Olecko - 603 (321)
- gmina Kowale Oleckie - 613 (324)
- gmina Świątajno - 426 (219)
- gmina Wieliczki - 293 (160)
- ogółem powiat - **3 224 (1 683)**

Oferty pracy - 123 (subsydiowane - 67)

- Oferty pracy zgłoszone w 2012 roku - 1117 (subsydiowane - 654)

XXIII. Struktura i liczba bezrobotnych w powiecie oleckim – stan na 31.01.2012.

Lp.	Struktura bezrobotnych	Liczba
1	Liczba bezrobotnych ogółem	3184
2	Z prawem do zasiłku	649
3	Poprzednio pracujący	2585
4	Osoby w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki	146
5	Osoby do 25 roku życia	647

6	Osoby długotrwale bezrobotne	1695
7	Osoby powyżej 50 roku życia	749
8	Osoby bez kwalifikacji	892
9	Osoby samotnie wychowujące dzieci do 18 roku życia	392
10	Osoby niepełnosprawne	98

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Olecku

Powyższa tabela przedstawia złożoną sytuację na rynku pracy w powiecie oleckim.

Główne problemy to:

- niewielki odsetek osób pozostających bez pracy z prawem do zasiłku,
- wysoki odsetek osób pozostających w tak zwanym długotrwałym bezrobociu,
- duża liczba osób młodych, w wieku do 25 lat, pozostających bez pracy,
- znacząca liczba absolwentów szkół, którzy nie uzyskali zatrudnienia.

Jedną z przyczyn obecnej trudnej sytuacji na rynku pracy w gminie olecko jak i całym regionie jest stosunkowo niska liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Przeważają podmioty o formule organizacyjno-prawnej – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Niewielkie podmioty gospodarcze z reguły nie zatrudniają pracowników i ich właściciele sami świadczą pracę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej.

XXIV. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w powiecie oleckim.

Lata	Ogółem	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarcze
2006	3059	690	2369
2007	3120	705	2415
2008	3257	748	2509
2009	3074	751	2323
2010	3051	769	2282

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Olecku.

Podmioty gospodarcze działające w sektorze prywatnym stanowią zdecydowaną większość wśród zarejestrowanych przedsiębiorstw w gminie. 90% z tych przedsiębiorstw należy do osób fizycznych. Sektor prywatny zatrudnia ca. 3500 osób.

Sektor publiczny stanowią głównie jednostki organizacyjne prowadzone przez podmioty samorządowe, w tym: urzędy i miejskie ośrodki o charakterze społecznym oraz ogólnopństwowe zakłady.

XXV. Podmioty według klas wielkości

Ilość pracowników	2009 r.	2010 r.	2011 r.
0-9	2316	2276	2165
10 – 49	105	104	103
50 – 249	20	21	20
250 - 999	1	1	1
1 000 i więcej	0	0	0

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego.

Ponad jedna trzecia mieszkańców (w wieku produkcyjnym) gminy Olecko znalazła zatrudnienie w sektorze rolniczym.

XXVI. Analiza porównawcza zatrudnienia w powiecie oleckim według sektorów gospodarki

Wyszczególnienie	ogółem	z liczby ogółem			
		rolnictwo, leśnictwo (w nawiasie % z ogółu)	przemysł i budownictwo (w nawiasie % z ogółu)	usługi rynkowe (w nawiasie % z ogółu)	usługi nierynkowe (w nawiasie % z ogółu)
kraj	9730285	2127111 (21,86%)	2840326 (29,19%)	2618536 (26,91%)	2144312 (22,04%)
województwo warmińsko-mazurskie	313328	66175 (21,12%)	93718 (29,91%)	76686 (24,47%)	76749 (24,49%)
średnia dla 6 powiatów	31694,33	3020,83 (27,20%)	8731,83 (27,20%)	11096,50 (21,03%)	8845,17 (24,55%)
powiat olecki	7510	2685 (35,75%)	1972 (26,26%)	1189 (15,83%)	1664 (22,16%)
relacje do Polski (udziały)	0,00	1,6355	0,8995	0,5883	1,0054
relacje do województwa	0,02	1,6928	0,8779	0,6469	0,9046
relacje do średniej	0,24	1,3144	0,9654	0,7527	0,9025

Źródło: Raport z badania rynku pracy powiatu oleckiego

Najpopularniejszym rodzajem działalności na terenie gminy Olecko jest handel, w tym hurtowy i detaliczny a także branża usług naprawczych, które stanowią łącznie ponad 20% ogółu firm. Kolejne miejsce zajmuje budownictwo mające 15% udziału w lokalnym rynku.

W ostatnich latach odnotowano niewielki wzrost liczby firm zajmujących się przetwórstwem przemysłowym, wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, dostawą wody, gospodarowaniem ściekami i odpadami oraz działalnością związaną z rekultywacją, informacją i komunikacją.

XXVII. Podmioty gospodarcze na terenie gminy Olecko

Wyszczególnienie	2009r.	2010r.	2011r.	zmiana (wzrost/spadek) od 2009 r.
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	2442	2402	2289	-153
sektor publiczny	94	88	87	-7
sektor prywatny, w tym:	2348	2314	2202	-146
osoby fizyczne	1825	1779	1661	-164
spółki handlowe	91	96	100	+9
spółki z kapitałem zagranicznym	16	15	15	-1
Spółdzielnie	15	14	14	-1
Fundacje	5	5	7	+2
stowarzyszenia i organizacje społeczne	60	63	64	+4

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego.

Zestawienie ważniejszych zakładów pracy na terenie miasta i gminy Olecko:

- Zakład Produkcyjno – Usługowy Prawda Sp. z o.o.;
- DELPHIA YACHTS;
- Nadleśnictwo Olecko;
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska;
- SILVAN sp. zo.o.
- Wytwórnia Zniczy Janusz Sosnowski;
- OLMEDICA w Olecku Sp. z o.o.;
- Zakład Ogólnobudowlany Zdzisław Sadowski.
- Zakład Handlu Opałem;
- PRIM S.A.;
- Usługi Hotelarskie Jarosław i Tadeusz Milewscy;

- PPHU Jan Pęczak;
- Lidl Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Jankowicach;
- Jeronimo Martins Sp z o.o. z siedzibą w Poznaniu.

W najbliższych latach planuje się stworzenie miejsc pracy w dynamicznie rozwijającym się sektorze turystyki. Spowoduje to wzrost zatrudnienia w infrastrukturze towarzyszącej produkcji towarów i usług niezbędnych dla obsługi turystów.

Procesy związane z rozwojem indywidualnym oraz zatrudnieniem wymagają działań skoordynowanych w wielu sferach życia społeczno-gospodarczego, a zwłaszcza w obszarze edukacji. Niezbędna jest także aktywna polityka makroekonomiczna, stymulująca nie tylko wzrost gospodarczy, ale i popyt.

Lokalny rynek wymaga tzw. „zinstytucjonalizowanego namysłu” nad jego specyfiką oraz potrzebami. Wyniki pracy nad powyższymi zagadnieniami należałoby przełożyć na kompleksowy program długoletnich działań stymulacji lokalnego rynku.

Program należało by oprzeć o istniejące dokumenty polityki rozwoju, w tym m. in. o:

- **Strategię Rozwoju Gospodarczego Miasta i Gminy Olecko**
- **Ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju**
Ustawa określa politykę rozumianą jako: zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej.
- **Narodową Strategię Integracji Społecznej**
Dokument stawia sobie za cel m. in. modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Konkretnie działania mają przyczynić się do: dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy, rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy, modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia.

5.2. Mieszkalnictwo

Podstawowym elementem infrastruktury społecznej, decydującym w głównej mierze o warunkach bytowych ludności jest mieszkalnictwo – wielkość i jakość zasobów mieszkaniowych.

Na terenie miasta i gminy Olecko liczba mieszkań na koniec 2010 r. wynosiła 7 357 i wzrosła od 2005 r. o ok. 7 %. Analiza danych zawartych w tabeli 11 oraz na wykresie 6 wskazuje, iż liczba mieszkań na terenie miasta i gminy Olecko zwiększa się z każdym rokiem.

XXVIII. Stan zasobów mieszkaniowych na terenie Miasta i Gminy Olecko

Wyszczególnienie	J. m.	2005	2006	2007	2008	2009	2010
ogółem							
mieszkania	miesz.	6856	6895	7021	7281	7326	7357
izby	izba	26089	26270	26719	27394	27609	27807
powierzchnia użytkowa	m2	455050	459390	467823	482418	488163	493535
zasoby gmin (komunalne)							
mieszkania	miesz.	649	649	588	-	-	-
izby	izba	1903	1903	1722	-	-	-
powierzchnia użytkowa	m2	30264	30264	27077	-	-	-
zasoby spółdzielni mieszkaniowych							
mieszkania	miesz.	1942	1953	1790	-	-	-
izby	izba	6803	6834	6270	-	-	-
powierzchnia użytkowa	m2	98481	99095	90466	-	-	-
zasoby zakładów pracy							
mieszkania	miesz.	265	265	247	-	-	-
izby	izba	860	860	801	-	-	-
powierzchnia użytkowa	m2	14716	14716	13770	-	-	-
zasoby osób fizycznych							
mieszkania	miesz.	3945	3973	4293	-	-	-
izby	izba	16394	16544	17653	-	-	-
powierzchnia użytkowa	m2	309135	312861	331880	-	-	-
zasoby Towarzystw Budownictwa Społecznego (TBS)							
mieszkania	miesz.	24	24	72	-	-	-
izby	izba	68	68	212	-	-	-
powierzchnia użytkowa	m2	1060	1060	3236	-	-	-
Zasoby pozostałych podmiotów							

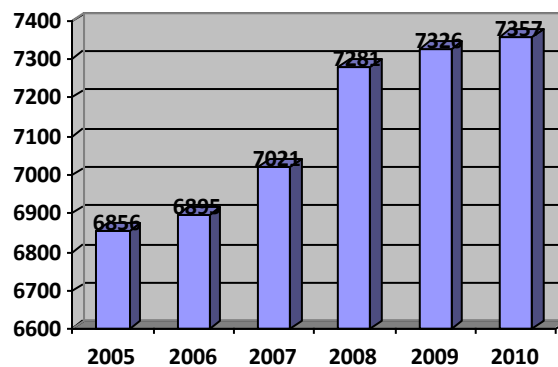

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OLECKO

mieszkania	miesz.	31	31	31	-	-	-
izby	izba	61	61	61	-	-	-
powierzchnia użytkowa	m2	1394	1394	1394	-	-	-

Źródło: Dane GUS

XXIX. Liczba mieszkań na terenie miasta i gminy w latach 2005 - 2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek prezentuje sytuację miasta i gminy w zakresie liczby mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców. Wynika z niego, że gmina i miasto Olecko znajduje się w najlepszej sytuacji w tym zakresie w całym powiecie oleckim, bowiem liczba mieszkań przypadających na 1000 osób wynosi 343 sztuki.

XXX. Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2010 r.

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca, GUS w Olsztynie

5.3. Obiekty użyteczności publicznej

5.3.1. System oświaty

6.3.1.1. Szkoły podstawowe i gimnazja

Na terenie miasta i gminy działa 10 państwowych placówek oświatowych:

1. Szkoła Podstawowa nr 1 im. Henryka Sienkiewicza w Olecku, ul. Kościuszki 20,
2. Szkoła Podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II w Olecku, ul. Kolejowa 33,
3. Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Gąskach, Gąski 14,
4. Zespół Szkół w Olecku, Osiedle Siejnik I 14,
  - Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. ks. Jana Twardowskiego w Olecku,
  - Gimnazjum nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. ks. Jana Twardowskiego w Olecku,
5. Zespół Szkół w Babkach Oleckich, Babki Oleckie 12
  - Szkoła Podstawowa w Babkach Oleckich,
  - Gimnazjum w Babkach Oleckich,

6. Zespół Szkół w Judzikach, Judziki 5
  - Szkoła Podstawowa w Judzikach,
  - Gimnazjum w Judzikach,
7. Gimnazjum Nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Olecku, ul. Słowiańska 1,
8. Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi w Kijewie, Kijewo 29.
9. Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Dzieci Głuchych i Niedosłyszących im. św. Filipa Smaldone w Olecku, ul. Słowiańska 2.
  - Szkoła Podstawowa nr 5,
  - Gimnazjum nr 3,
10. Państwowa Szkoła Muzyczna I st. im I. J. Paderewskiego w Olecku, ul. 1 Maja 1.

oraz 2 szkoły niepubliczne:

1. Społeczna Szkoła Podstawowa Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Olecku, ul. Młynowa 8,
2. Społeczne Gimnazjum Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Olecku, ul. Młynowa 8.

6.3.1.2. Szkoły ponadgminaszjalne

Placówki publiczne

1. Zespół Szkół Technicznych w Olecku, Plac Zamkowy 2,
  - II Liceum Profilowane,
  - II Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące,
  - Technikum nr 2,
  - Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2,
2. Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kochanowskiego w Olecku, ul. Kościuszki 29,
3. Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych w Olecku, ul. Gołdapska 29,
  - I Liceum Profilowane,
  - Technikum nr 1,
4. Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Dzieci Głuchych i Niedosłyszących im. św. Filipa Smaldone w Olecku, ul. Słowiańska 2.
  - Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy,
  - Technikum nr 3,

- Technikum Uzupełniające nr 3 ,
  - Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 3,
  - III Liceum Profilowane ,
  - III Liceum Ogólnokształcące Uzupełniające,
5. Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1 w Olecku, ul. Gołdapska 29.

Placówki niepubliczne

1. Zakład Doskonalenia Zawodowego Białostok z/s w Olecku, ul. Armii Krajowej 22a,
  - Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych,
2. Centrum Edukacji Specjalnej przy Środowiskowym Domu Samopomocy w Olecku, ul. Armii Krajowej 26,
3. Centrum Edukacji i Rozwoju Zawodowego w Olecku, ul. Stefana Batorego 14a.

6.3.1.3. Wychowanie przedszkolne

Na terenie miasta w 2012 r. funkcjonowało 6 przedszkoli (1 publiczne i 5 przedszkoli niepublicznych prowadzonych przez podmioty prywatne):

1. Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi w Olecku, ul. Zielona 1,
2. Przedszkole Niepubliczne „Jedyneczka” w Olecku, ul. Wiejska 14 A,
3. Przedszkole Niepubliczne „Smyk” w Olecku, ul. Broniewskiego 9,
4. Przedszkole Niepubliczne „Bajka” w Olecku, Osiedle Lesk 1a,
5. Przedszkole Niepubliczne „Akademia Przedszkolaka”, na Osiedlu Siejnik I 8,
6. Przedszkole Niepubliczne „Kubuś i Przyjaciele” w Olecku, ul. Wąska 1.

5.3.2. System opieki zdrowotnej i socjalnej

Usługi medyczne i podstawowa opiekę zdrowotną na terenie gminy świadczy Przychodnia, znajdująca się przy ul. 11 Listopada w Olecku oraz szpital prowadzony przez spółkę z o.o. Olmedica, Centrum Medyczne - Zakład Opieki Zdrowotnej, zlokalizowany przy ul. Gołdapskiej 1.

W skład struktury szpitala wchodzi:

1. Oddział internistyczny z salą intensywnego nadzoru kardiologicznego - 35 łóżek,
2. Oddział ginekologiczny - 17 łóżek,
3. Oddział położniczo - noworodkowy z rooming in - 22 łóżka,

4. Oddział dziecięcy - 15 łóżek,
5. Oddział chirurgii ogólnej - 31 łóżek,
6. Blok operacyjny,
7. Izba przyjęć,
8. Dział farmacji szpitalnej,
9. Sterylizatornia,
10. Prosektorium.

Szpital obecnie liczy 120 łóżek i obejmuje opieką medyczną ok. 37 tys. mieszkańców.

Na terenie Olecka funkcjonuje również Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej prowadzący Poradnię Terapii Uzależnień od Narkotyków i Substancji Psychoaktywnych oraz Poradnię Terapii Uzależnienia od Alkoholu, przy ul. Nocznickiego 15. Oprócz tego, Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Długoterminowej Olecko - Jaśki prowadzi Zakład Opiekuńczo – Leczniczy, Zakład Pielęgnacyjny – Opiekuńczy oraz Zakład Opieki Paliatywnej (Hospicjum).

Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Olecko zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Działania te wspierane są poprzez pomoc społeczną realizowaną przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku oraz pozostałe podległe starostwu tego typu ośrodki, jak i parafialne oddziały Caritas.

5.4. Działalność gospodarcza

W mieście i gminie Olecko 96 % wszystkich zarejestrowanych przedsiębiorstw stanowią podmioty gospodarcze działające w sektorze prywatnym. Z czego 90% tych przedsiębiorstw stanowią przedsiębiorstwa osób fizycznych, dlatego też większa część społeczeństwa miasta Olecko znalazła zatrudnienie w sektorze prywatnym (3 668 osób). Do sektora publicznego należą głównie jednostki organizacyjne prowadzone przez podmioty samorządowe (urzędy, miejskie ośrodki o charakterze społecznym) jak i ogólnopństwowe zakłady (Urząd Skarbowy, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, służby mundurowe).

Na przestrzeni lat 2005 – 2008 obserwowany był systematyczny wzrost liczby przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie miasta i gminy. Z kolei od 2009 r. notuje się spadek liczby podmiotów gospodarczych na tym obszarze, co związane jest z ogólnoswiatowym kryzysem gospodarczym, który wpływa również na sytuację w Polsce i opisywanej gminie miejsko-wiejskiej.

Dominującymi dziedzinami życia gospodarczego w gminie Olecko są: przemysł drzewny, przemysł stoczniowy, przemysł spożywczy (zakłady mleczarskie, mięsne, piekarnie), usługi (głównie handel, turystyka i budownictwo) oraz transport.

Strukturę działalności gospodarczej prowadzonej w mieście i gminie Olecko, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, prezentuje tabela.

XXXI. Podmioty gospodarcze działające na terenie Miasta i Gminy w latach 2005 – 2010

wyszczególnienie		Rok					
		2005	2006	2007	2008	2009	2010
liczba podmiotów gospodarczych		2119	2407	2438	2541	2442	2402
sektor publiczny	sektor publiczny ogółem	73	97	98	94	94	88
	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	63	64	64	64	64	58
	spółki handlowe	4	4	4	4	4	4
sektor prywatny	sektor prywatny ogółem	2 046	2 310	2 340	2 447	2 348	2 314
	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	1722	1843	1863	1924	1825	1779
	spółki handlowe	84	87	90	89	91	96
	spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	11	13	14	16	16	15
	spółdzielnie	17	17	16	15	15	14
	fundacje	3	5	5	5	5	5

Źródło: Dane GUS

Działalność gospodarcza prowadzona w mieście i gminie Olecko koncentruje się na handlu, budownictwie, turystyce oraz obsłudze nieruchomości. Strukturę działalności gospodarczej prowadzonej w mieście i gminie prezentuje tabela.

XXXII. Wykaz podmiotów gospodarczych na terenie Miasta i Gminy wg sekcji PKD 2004

wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009
rolnictwo	77	85	86	86	86
górnictwo	0	0	0	1	1
przetwórstwo przemysłowe	198	203	204	207	193
Wytwarzanie i	7	7	8	7	8

zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę					
Budownictwo	297	323	340	378	382
Handel	661	696	690	687	635
Hotele i restauracje	79	80	76	74	72
Transport, łączność	125	141	149	153	144
Pośrednictwo finansowe	84	83	84	86	68
Obsługa nieruchomości	249	429	435	490	472
Administracja publiczna, ubezpieczenia	16	16	16	16	16
Edukacja	64	70	70	74	73
Ochrona zdrowia, pomoc społeczna	109	109	112	115	112
Działalność usługowa	153	165	168	167	180

Źródło: Dane GUS

6. TURYSTYKA I WYPOCZYNEK

6.1. Charakterystyka

Ziemia Olecka obejmująca teren gmin: Olecko, Kowale Oleckie, Świętajno oraz Wieliczki to obszar charakteryzujący się unikalnym mikroklimatem. Rzeźba terenu tego regionu jest bardzo urozmaicona, obszar obfituje w liczne zbiorniki wodne, tereny lasów, szatę roślinną cechuje duża różnorodność zaś faunę - bogactwo gatunków. Region ten z uwagi na oddalenie od ośrodków metropolitalnych i stref koncentracji przemysłu należy do najczystszych w kraju. Zapewniona została także odpowiednia baza dla organizacji turystyki. Dzięki powyższym atutom Olecko i jego okolice należą do terenów atrakcyjnych turystycznie.

Na terenie miasta w Regionalnym Ośrodku Kultury w Olecku "Mazury Garbate" funkcjonuje Centrum Informacji Turystycznej w Olecku włączone do sieci Polskiego Systemu Informacji Turystycznej. W Centrum znajduje się bezpłatne stanowisko komputerowe dla turystów oraz lokalne i regionalne promocyjne materiały. Obiekt jest przystosowany do obsługi osób niepełnosprawnych.

6.2. Zagospodarowanie turystyczne

6.2.1. Baza noclegowa

Na terenie miasta i gminy Olecko znajduje się wiele ośrodków działalności całorocznej, w tym hotele, ośrodki wypoczynkowe, domy studenta, pensjonaty, dworki, zajazdy, gościńce, domy wczasowe oraz obiekty agroturystyczne. Stan sanitarny obiektów oceniono na dobry i bardzo dobry.

Na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Olecku znajduje się pole namiotowe. Zajmuje ono obszar ponad 3500 m² z 60 miejscami na namioty. Na terenie obozowiska udostępniono budynek socjalno-sanitarny z recepcją oraz kuchnią dla gości, wyznaczono także miejsca na grill i ognisko wraz z ławkami. Cały teren jest ogrodzony i oświetlony.

Obiekty hotelowe oferują pokoje o wysokim standardzie, restauracje, sale konferencyjne, kluby dancingowe, część z nich posiada także zaplecze odnowy biologicznej – SPA oraz tereny otwarte do jazdy konnej.

Stałym punktem obsługi podróżnych jest także schronisko młodzieżowe, które funkcjonuje w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Głuchych w Olecku - 25 miejsc.

6.2.2. Sport i rekreacja

Na terenie miasta i gminy Olecko mieszkańcy oraz turyści mają do dyspozycji:

- ✓ wyznaczone ścieżki spacerowe, trasy turystyczne,
- ✓ wypożyczalnie sprzętu pływającego z kajakami, łódkami, rowerami wodnymi,
- ✓ strzeżone kąpieliska,
- ✓ klub wodny,
- ✓ przystań żeglarską,
- ✓ kompleks sportowy z kortami tenisowymi, stadionem, boiskami, siłownią i sauną,
- ✓ kluby, w ramach których działają sekcje: sportowa, szachowa, piłki nożnej, tenisowa, lekkoatletyczna, tenisa stołowego, brydża sportowego.

W sąsiedztwie Jeziora Oleckie Wielkie, na terenie zabytkowego parku zlokalizowany jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. W skład kompleksu sportowo-rekreacyjnego wchodzi: stadion lekkoatletyczny - piłkarski z zapleczem socjalnym, boisko piłkarskie ze sztuczną murawą, korty tenisowe z nawierzchnią ceglana, dwa boiska do siatkówki plażowej, boisko

do piłki nożnej plażowej, treningowe boisko piłkarskie, plaża miejska z kąpieliskiem strzeżonym i zabytkowym moło („Skocznia”), plaża miejska z kąpieliskiem strzeżonym („Szyjka”) trasy biegowe w parku oraz skatepark. Niewątpliwą atrakcją tego miejsca jest hala widowiskowo-sportowa "LEGA" z pływalnią. W obrębie obiektu zlokalizowane są także: sala fitness, sala squash, siłownia oraz zespół odnowy biologicznej SPA m. in. z łaźnią solną i grota lodową.

Kąpielisko „Szyjka” przeznaczone jest do sezonowego wykorzystania. W okresie wiosennym i letnim miejsce do kąpeli zostaje wyznaczone i odpowiednio oznakowane. Służba ratownicza obejmuje dyżury nad kąpieliskiem.

Kąpielisko „Skocznia” to kąpielisko zorganizowane, stale przystosowane do kąpeli, wyposażone w pomosty. Posiada dodatkowo część gastronomiczną, sanitariaty z przebieralnią. Drewniane moło i skocznia zostały odtworzone na podstawie przedwojennych zdjęć.

Na terenie gminy funkcjonują jeszcze dwa kąpieliska: „Dzika Plaża” oraz „Dworek Mazurski”.

W Olecku w ramach turystyki wodnej można korzystać z wypożyczalni ze sprzętem pływającym przy plaży miejskiej. Udostępniane są łodzie wiosłowe, kajaki, rowery wodne oraz canoe. Przy Jeziorze Oleckim Wielkim działa Klub Wodny, w którym wypożyczyć można żaglówki.

Wzdłuż linii brzegowej Jeziora Oleckie Wielkie wytyczona została trasa biegowa o długości 12,3 km (tzw. „Wiewiórcza Ścieżka”). Na jej przebiegu zlokalizowane są liczne atrakcje turystyczne, w tym m.in. stacja wodna z przystanią, moło z wieżą skoczni na plaży miejskiej, trawiaste stoki „Dzikiej Plaży”, Dworek Mazurski. Trasa ma swój początek na tzw. „kamiennym mostku” przerzuconym nad rzeką Legą.

Na terenie gminy funkcjonuje także Szlak biegnący po nasypach dawnej Oleckiej Kolejki Wąskotorowej.

Z miastem, jego najważniejszymi punktami można się zapoznać pokonując tzw. Trasę wycieczkową po Olecku. Jej początek stanowi Plac Wolności, rozplanowany według zasad średniowiecznej urbanistyki. Na środku placu znajduje się park, będący pozostałością po cmentarzu. Dalej trasa biegnie ul. Grunwaldzką odchodzącą prostopadle od placu, na której znajduje się zabytkowy dom mieszkalny z II połowy XVIII w. o konstrukcji szachulcowej. Na dalszym przebiegu trasy znajdują się m.in.: młyn wodny (obecnie

elektryczny), Zespół Kościoła Parafialnego p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego, Plac Zamkowy, kamienny i drewniany mostek, ulice Park i Słowiańska, przedwojenny cmentarz ewangelicki oraz wieża ciśnień.

Przez teren gminy będą liczne trasy turystyczne, w tym:

- Olecko - Puszcza Borecka,
- Olecko - Szeskie Wzgórza (309 m n.p.m.), Cisowy Jar,
- Olecko - Dowspuda,
- szlak wodny Puszcza Borecka - Wielki Szwałk - Jezioro Ełk,
- szlak wodny Oleckie Wielkie - Selmęt Wielki.

Na terenie gminy Olecko zlokalizowanych jest kilka stadnin oferujących wypoczynek w siodle. Oferta obejmuje: wycieczki konne, szkółkę jeździecką, lonżę, jazdy konne z przewodnikiem, kuligi, ogniska, imprezy okolicznościowe, przejażdżki bryczką.

Gmina Olecko dzięki akwenum zajmującym ok. 5% jej powierzchni zachęca do aktywnego wypoczynku nad brzegami jezior. Na terenie Olecka działają trzy koła wędkarskie, klub wędkarski oraz sklepy oferujące pełne osprzętowanie. Na terenie gminy Olecko obowiązuje Regulamin Sportowego Połowa Ryb PZW oraz szczegółowy regulamin dotyczący jeziora Sedranki, gdzie obowiązuje rejestracja połowów. Jezioro Czarne i Łęgowo oraz stawy hodowlane koło Judzik znajdują się w dzierzawie prywatnej. W miejscowościach Babki Gąseckie, Olecko - Siejnik, Kukowo i Gąski znajdują się stawy hodowlane i tzw. bagienka karasiowe.

6.2.3. Baza gastronomiczna

Na terenie miasta zlokalizowanych jest wiele punktów gastronomicznych, w tym restauracje, kawiarnie, cukiernie, bary, kluby, puby, tawerny, smażalnie ryb i pizzerie.

Obiekty restauracyjne najczęściej wyposażone są w salę bankietową do organizacji imprez okolicznościowych. Oferują całodzienne wyżywienie dla grup zorganizowanych oraz obsługę grup autokarowych.

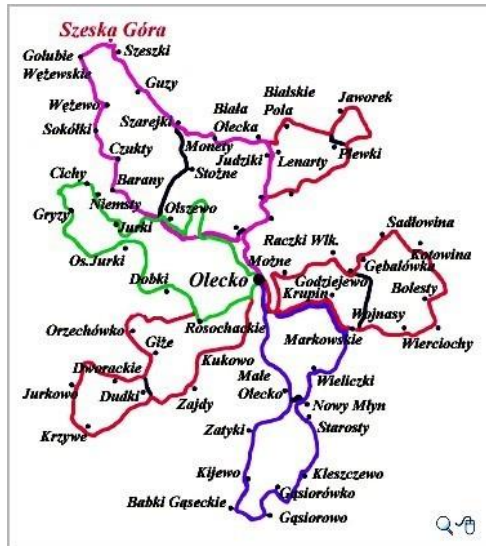
W Olecku w ramach produktu turystycznego Krainy Pięciu Miast - Krainy Pięciu Zmysłów organizowane są imprezy o charakterze kulinarnym z ciekawą kuchnią pogranicza. Imprezy odbywają się pod hasłem „Rozsmakuj się”. W ramach ww. programu Olecko promuje naturalne, tradycyjne produkty regionalne.

W Olecku odbywa się Regionalne Święto Mleka. Miasto promuje wtedy mleko, jego walory zdrowotne i produkty mleczarskie. To cykliczna impreza organizowana w sierpniu.

6.2.4. Szlaki turystyczne

C. Szlaki turystyczne Ziemi Oleckiej

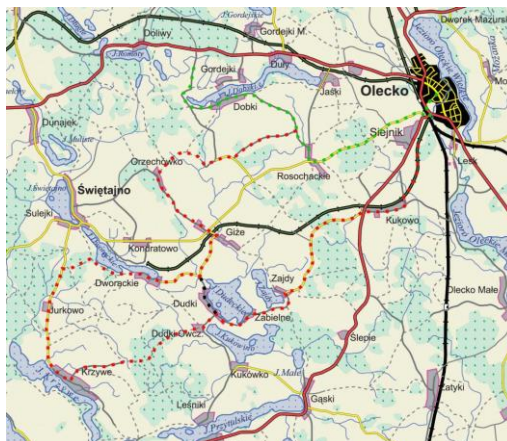
Źródło: <http://www.olecko.pl/szlaki/>

6.2.4.1. Nad jezioro Krzywe - po wysokich brzegach jezior i jarów

Trasa oznaczona kolorami - zielonym i czerwonym

Przebieg: Olecko - Rosochackie - Gize - Orzechówko - Gize - Dworackie - Jurkowo - Krzywe - Dudki - Zajdy - Kukowo - Olecko.

D. Szlak - Nad jezioro Krzywe - po wysokich brzegach jezior i jarów

Źródło: <http://www.olecko.pl/szlaki/>

Ważniejsze punkty na szlaku:

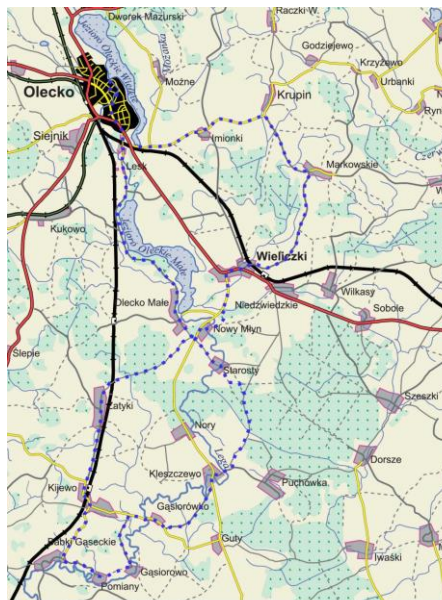
- wieś Świętajno,
- miejscowość Sulejki,
- miejscowość Krzywe z piękną panoramą na jezioro,
- Dudki z widokiem na Jezioro Dudeckie,
- Zabelno nad jeziorem Kukowino, z cmentarzem wojskowym z I wojny światowej.

6.2.4.2. Doliną Legi - z nurtem pracowitej rzeki

Trasa oznaczona kolorem niebieskim

Przebieg: Olecko- Małe Olecko - Zatyki - Kijewo - Babki Gąseckie - Pomiany - Gąsiorowo - Gąsiorówko - Kleszczewo - Starosty - Nowy Młyn - Wieliczki- Markowskie - Krupin - Imionki - Olecko.

E. Szlak - Doliną Legi - z nurtem pracowitej rzeki

Źródło: <http://www.olecko.pl/szlaki/>

Ważniejsze punkty na szlaku:

- wieś Wieliczki z barokowym kościołem z modrzewia,

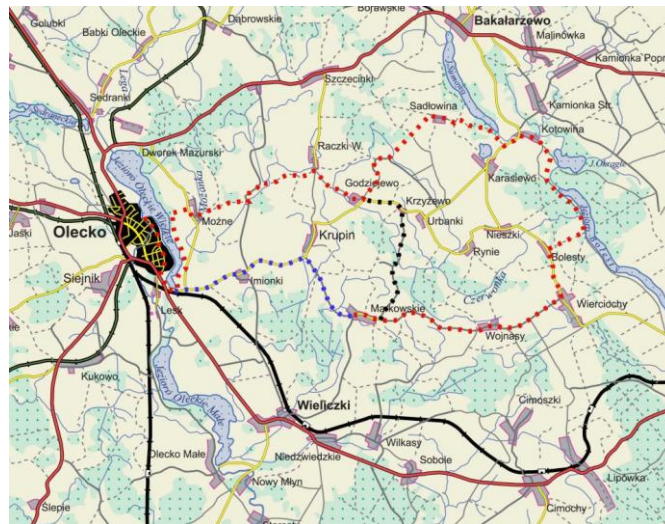
- w pobliżu Wieliczek liczne cmentarze poległych żołnierzy z czasu I wojny światowej,
- wieś Szeszki z XVII wieku,
- Szubienica – pagórek przy południowym krańcu Jeziora Oleckie Wielkie.

6.2.4.3. Ku dolinie Rospudy - szlakami przemysłników

Trasa oznaczona kolorem czerwonym

Przebieg: Olecko - Możne - Raczek Wielki - Godziejewo - Sadłowina - Kotowina - Bolesty - Wojnasy - Markowskie - Krupin - Imionki – Olecko

F. Szlak - Ku dolinie Rospudy - szlakami przemysłników

Źródło: <http://www.olecko.pl/szlaki/>

Ważniejsze punkty na szlaku:

- kamienny mostek nad Legą,
- budynek dawnego starostwa,
- punkt widokowy na południowym końcu Jeziora Oleckiego Wielkiego,
- wzniesienia Przytułskie Pagórki,
- Raczkowskie Góry- miejsce żurawich klangorów,
- pas graniczny,
- Jezioro Sumowo w dolinie rzeki Rospudy,
- ruiny starego wiatraka,
- cmentarz wojenny na skraju Markowskich Bagien,

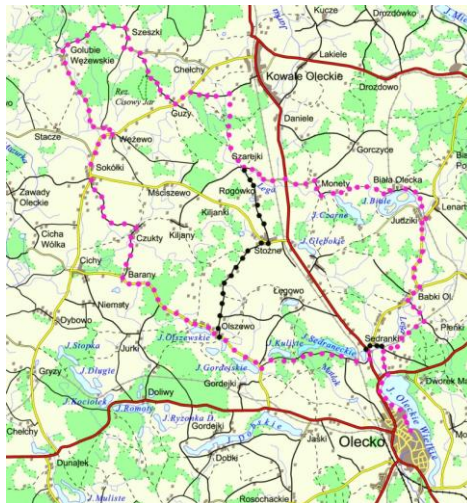
- Szubieniczna Góra w Olecku.

6.2.4.4. Na Szeską Górę - filar mazurskiego świata

Trasa oznaczona kolorem fioletowym.

Przebieg: Olecko- Sedranki- Babki Oleckie- Lenarty- Biała Olecka- Monety- Szarejki- Guzy- Szeszki- Golubie Wężewskie- Wężewo- Sokółki- Czukty- Barany- Olszewo- J. Sedraneckie - Sedranki- Olecko.

G. Szlak - Na Szeską Górę - filar mazurskiego świata

Źródło: <http://www.olecko.pl/szlaki/>

Ważniejsze punkty na szlaku:

- Szarejki z kościołem gotyckim z XVI w.,
- Cisowy Jar – rezerwat utworzony w celu ochrony cisa na północno-wschodniej granicy jego zasięgu,
- Szeska Góra – druga pod względem wysokości góra Pojezierza Mazurskiego,
- Olszewo zespół jezior Olszewskich z licznymi miejscami gniazdowania ptactwa wodnego.

6.2.4.5. Nad Jezioro Garbaś - przygranicznymi ścieżkami do bobrowych żeremi

Trasa oznaczona kolorami - fioletowym i czerwonym

Przebieg: Olecko- Sedranki- Pieńki- Babki Oleckie- Dąbrowskie - Małe Borawskie- Plewki- J. Garbaś- Jaworek- Plewki- Białskie Pola - Biała Olecka- Lenarty - Babki Oleckie- Pieńki - Sedranki – Olecko.

H. Nad Jezioro Garbas - przygranicznymi ścieżkami do bobrowych żeremi

Źródło: <http://www.olecko.pl/szlaki/>

Ważniejsze punkty na szlaku:

- Jezioro Oleckie Wielkie,
- Lenarty z dworem z pierwszej poł. XIX w, aleją lipową oraz dawnym cmentarzem dworskim,
- Jezioro Białe (obecnie stawy) z miejscami lęgowymi ptactwa wodnego,
- Biała Olecka z dawnym zespołem pałacowo-parkowym.

6.2.4.6. Tęczę piętnastu jezior wokół sudawskiej warowni

Trasa oznaczona kolorem zielonym.

Przebieg: Olecko- J. Sedraneckie - Łęgowo- Olszewo- Jurki- Niemsty- Cichy- Dybowo- Gryzy- Doliwy- Dobki- Rosochackie- Olecko.

I. Szlak - Tęczę piętnastu jezior wokół sudawskiej warowni

Źródło: <http://www.olecko.pl/szlaki/>

Ważniejsze punkty na szlaku:

- jezioro Oleckie Wielkie,
- kompleks rekreacyjno-sportowy,
- park miejski,
- Plac Zamkowy,
- Zespół Kościoła Parafialnego p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego,
- Sanktuarium Krzyża Świętego,
- Niemsty – zespół dworsko-parkowy z lat dwudziestych XX wieku,
- Cichy – obiekty pałacowo-parkowe,
- cmentarz rodowy na skraju parku,
- Kościół pw. Matki Bożej Częstochowskiej,
- Puszcza Borecka.

6.2.5. Szlaki wodne

Przez teren gminy Olecko biegną trasy kajakowe wytyczone na rzece Ledze. Rzeka jest spławna od miejscowości Olecko, jednak odcinek od jeziora Oleckie Wielkie do jeziora Oleckie Małe, ze względu na dużą ilość progów wodnych utworzonych na cieku, jest uciążliwy. Najczęściej splywy rozpoczyna się w północnej strefie jeziora Oleckiego Małego. Charakter rzeki na poszczególnych odcinkach jest zmienny. W okolicach jezior oleckich rzeka ma nurt spokojny, płynąc dalej na południe przechodzi w nurt bystry, by następnie uspokoić się w strefie meandrującej. Długość trasy splywu to około 60 km, z czego 22 km

po wodzie stojącej. Wzdłuż przebiegu rzeki, w tym i nad jeziorami, wyznaczono strefy do odpoczynku i biwakowania.

7. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

W kwestii uwarunkowań wynikających z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia najistotniejsze uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego wynikają z występowania na obszarze gminy Olecko terenów zalewowych (zagrożonych powodzią) w dolinie rzeki Legi - Jegrzni.

Zgodnie z art. 166 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, w celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią, obszary szczególnego zagrożenia powodzią uwzględnia się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z wymienioną ustawą ochronę przed powodzią realizuje się m.in. przez:

- 1) kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych,
w szczególności obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;
- 2) racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód;
- 3) zapewnienie funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze oraz prognozowanie powodzi;
- 4) zachowanie, tworzenie i odtwarzanie systemów retencji wód;
- 5) budowę, przebudowę i utrzymywanie budowli przeciwpowodziowych.

8. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Potrzeby oraz możliwości rozwoju miasta i gminy zostały sformułowane w „Strategii rozwoju gospodarczego miasta i gminy Olecko” oraz w dokumencie „Lokalnego Planu Rewitalizacji obejmującego teren miasta Olecka - jako szansa na poprawę życia w Olecku”. Opracowania te wskazują zarówno bariery, jak i możliwości rozwoju społeczno – gospodarczego miasta i gminy. Stanowią materiał bazowy, niezwykle istotny dla skutecznej realizacji zadań własnych gminy i są cennym elementem informacyjno – postulatywnym do opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Ponieważ dokument Strategii w wielu podjętych celach strategicznych został zrealizowany

oraz w kilku obszarach działań - się zdezaktualizował, a Plan Rewitalizacji został wdrożony i sukcesywnie realizuje stawiane w nim zadania, należy podjąć kroki do wypracowania modelu funkcjonalno - przestrzennego dla miasta i gminy umożliwiającego dalszy rozwój na wielu płaszczyznach.

Po przeanalizowaniu uwarunkowań gminy pod kątem przyrodniczym, społeczno - gospodarczym i przestrzennym oraz wniosków podmiotów prywatnych i publicznych, w studium wyznaczono nowe strefy funkcjonalno - przestrzenne dla obszaru miasta i gminy dające możliwość inwestowania w kontrolowany sposób. Struktura miejska, zwłaszcza tereny w ścisłym centrum - rynek - choć są terenami zurbanizowanymi dają wciąż wiele możliwości rozwoju. Dlatego też na podstawie inwentaryzacji określono newralgiczne punkty wymagające zmian strukturalnych oraz rehabilitacji i rewaloryzacji przestrzennej. Są to tereny w okolicy Alei Lipowych, ulicy Młynowej, tereny wzdłuż rzeki Legi czy też przy ulicy Wojska Polskiego w pobliżu cmentarza niemieckiego. Dla terenów warto byłoby wskazać rozwój w kierunku funkcji usługowych, mieszkalnych, zieleni urządzonej, a także możliwości budowy obiektu wielkopowierzchniowego o profilu kultury, sztuki, rozrywki i handlu. Obszar śródmiejski przede wszystkim w celu utrzymania ładu przestrzennego wymaga opracowania mpzp. Przestrzeń winno się urozmaicić ciągami pieszo - rowerowymi wzdłuż brzegów wód powiązanych w spójną sieć komunikacyjną łączącą tereny zielone z usługowymi, sportowo - rekreacyjnymi, mieszkaniowymi. W związku z tym, że istnieje zapotrzebowanie na tereny rozwojowe na funkcje mieszkalne, a miasto dysponuje jeszcze rezerwami w granicach administracyjnych, takie tereny można wskazać na peryferiach za torami kolejowymi oraz tereny w sąsiedztwie osiedla Siejnik. Aczkolwiek nakłada się nacisk na sukcesywne porządkowanie śródmieścia, z wykorzystaniem terenów uzbrojonych i skomunikowanych. Ważnym w aspekcie rozwoju i poszerzenia oferty inwestycyjnej jest stworzenie obszarów rozwojowych na funkcje produkcyjne, usługowe oraz obiekty wielko powierzchniowe poza terenami miejskimi. Obszary wzdłuż obwodnicy miasta mają duży potencjał inwestycyjny ze względu na ruch tranzytowy w kierunku granicy państwa.

9. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Dominującą w gminie Olecko formą własności jest własność prywatna. Sytuacja ta dotyczy zarówno terenów zainwestowanych, terenów rolnych, jak i lasów. Własność osób fizycznych stanowi blisko 50,2 % wszystkich gruntów. Drugą grupę posiadanego areалу

stanowi własność Skarbu Państwa – blisko 35,1 %, z wyłączeniem gruntów przekazanych w wieczyste użytkowanie, w tym przeważają grunty leśne w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

Kolejną liczącą się grupę stanowią grunty, których właścicielem bądź władającym jest gmina Olecko – blisko 3 %.

Szczegółowy wykaz właścicieli nieruchomości i władających według danych pochodzących z ewidencji gruntów zamieszczony został w poniższej tabeli.

XXXIII. *Struktura własnościowa w gminie Olecko – stan na 14.02.2012r.*

Numer grupy rej.	Numer podgr. rej.	Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład grupy lub podgrupy rejestrowej	Powierzchnia ogólna gruntów [ha]	Udział w ogólnej powierzchni gminy [%]
1	Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w wieczyste użytkowanie, w tym:		9363	35,1%
	1.1	Grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	3672	13,8%
	1.2	Grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	4400	16,5%
	1.3	Grunty wchodzące w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa	1036	3,9%
	1.4	Pozostałe grunty SP spośród gruntów zaliczanych do 1 grupy	255	0,1%
2	Grunty Skarbu Państwa przekazane w wieczyste użytkowanie, w tym:		1956	7,3%
	2.1	Grunty SP w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	605	2,3%
	2.2	Grunty SP w użytkowaniu wieczystym państwowych osób prawnych	77	0,3%
	2.3	Grunty SP w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszk.	1	0,00003%
	2.4	Grunty SP w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	1273	4,8%
3	Grunty gmin i zw. międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w wieczyste użytkowanie, w tym:		792	3%
	3.1	Grunty wchodzące w skład gminnego	764	2,9%

		zasobu nieruchomości		
	3.2	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazanych w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym	27	0,1%
	3.3	Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczanych do 4 grupy	1	0,00003%
4	Grunty gmin i zw. międzygminnych przekazane w wieczyste użytkowanie, w tym:		56	0,2%
	4.1	Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym osób fiz.	12	0,0004%
	4.2	Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym pozost. osób	44	0,2%
5	Grunty osób fizycznych, w tym:		13385	50,2%
	5.1	Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	9290	34,8%
	5.2	Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	4095	15,4%
6	Grunty spółdzielni		23	0,1%
	6.1	Grunty, które są własnością roln. sp-ni produkcyjnych i ich związków oraz grunty których właściciele nie są znani	5	0,00019%
	6.2	Grunty, które są własnością spółdzielni mieszkaniowych i ich związków których właściciele nie są znani	18	0,1%
7	Grunty kościołów i związków wyznaniowych		111	0,4%
8	Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w wieczyste użytkowanie		144	0,5%
9	Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie		66	0,2%
10	Grunty będące przedmiotem własności i władania osób niewymienionych w pkt. 1 - 14		776	3%
	10.1	Grunty spółek prawa handlowego	700	2,6%
	10.2	Grunty partii politycznych i stowarzyszeń	74	0,003%

10.3	Pozostałe grunty	2	0,00007%
Powierzchnia ewidencyjna		26674	100%

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Olecku

Z zestawienia wynika, że na terenie gminy dominują grunty będące własnością osób fizycznych. Uwagę zwraca fakt, że własność komunalna, niestety nie ma dużego udziału w strukturze własnościowej. Grunty komunalne są bardzo cennym atutem gminy w prowadzeniu polityki przestrzennej. Umożliwiają pozyskiwanie terenów korzystniejsz zlokalizowanych do realizacji lokalnych i ponadlokalnych celów publicznych.

XXXIV. *Struktura użytkowania gruntów w gminie Olecko – stan na 14.02.2012r.*

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	Udział % w ogólnej powierzchni
Użytki rolne, w tym:	18197	68,2%
grunty orne	12593	47,2%
Sady	151	0,57%
Łąki	1655	6,2%
pastwiska	3330	19,3%
grunty rolne zabudowane	342	1,3%
grunty pod stawami	82	0,3%
grunty pod rowami	152	0,6%
Lasy, tereny zadrzewione i zakrzewione	5154	19,3%
Grunty zabudowane i zurbanizowane, w tym:	1252	4,7%
tereny mieszkaniowe	130	0,5%
tereny przemysłowe	51	0,2%
inne tereny zabudowane	112	0,4%
zurbanizowane tereny niezabudowane	30	0,1%

tereny rekreacyjne	56	0,2%
tereny komunikacyjne	853	3,2%
użytki kopalne	7	0,0002%
Grunty pod wodami	1089	4,1%
Nieużytki	978	3,7%
Tereny różne	4	0,0001%
Razem	46218	100%

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Olecku

Strukturę użytkowania gruntów obrazuje powyższa tabela. Zawarte w niej dane wskazują na wysoki udział gruntów rolnych w ogólnej powierzchni wszystkich gruntów. Stanowią one 68,2 % gruntów. Drugą wartością w powierzchni gminy jest udział powierzchniowy lasów i zadrzewień, która wynosi blisko 19,3 %. Natomiast tereny zabudowane i zurbanizowane w gminie stanowią tylko 4,7 %.

10. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie miasta i gminy Olecko występują obiekty i obszary chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody oraz na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Szczegółową charakterystykę omówiono w pkt. 4 niniejszego studium pt. „Stan środowiska”: ppkt. 4.1.9. „Obszary i obiekty prawnie chronione” oraz w pkt. 5 pt. „Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej”: ppkt. 5.5. „Obiekty i obszary chronione”.

11. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROZEŃ GEOLOGICZNYCH

Na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego wynika, iż na terenie miasta i gminy Olecko nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych w postaci osuwisk i obszarów predysponowanych do wystąpienia ruchów masowych.

12. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ TERENÓW GÓRNICZYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego zamieszczonych w systemie MIDAS oraz informacji otrzymanych z Urzędu Marszałkowskiego, na terenie miasta i gminy Olecko znajdują się udokumentowane złoża kopalin surowców ilastych ceramiki budowlanej oraz kruszyw naturalnych.

Na terenie miasta występują 4 udokumentowane złoża kopalin: złożo "Lesk", złożo "Olecko", złożo "Olecko II" oraz złożo "Olecko III". Są one miejscem nagromadzenia kruszyw naturalnych: piasku i żwiru. Złożo "Lesk" zostało rozpoznane szczegółowo. Jego powierzchnia wynosi 9,7 ha, a średnia miąższość wynosi 5,20 m. Natomiast eksploatacja złoża "Olecko" o powierzchni 0,65 ha i średniej miąższości 8,40 m oraz złoża "Olecko II" o powierzchni 0,77 ha i średniej miąższości 6,80 - została zaniechana. Złożo "Olecko III" jest o powierzchni 19,0712 ha - posiada zatwierdzoną dokumentację geologiczną w kat. C1 złoża.

Na obszarze gminy występuje 31 udokumentowanych złóż surowców mineralnych zestawionych w poniższej tabeli. Lokalizacja istniejących udokumentowanych złóż surowców mineralnych została wskazana graficznie fioletowym trójkątem na rysunku studium.

XXXV. Tabela - Udokumentowane złoża kopalin na terenie miasta i gminy Olecko.

Nazwa złoża /Miejscowość	Rodzaj surowca	Rok opracowania	Organ zatwierdzający dokumentację	Znak decyzji zatwierdzającej / pisma przyjmującego dokumentację	Data decyzji zatwierdzającej /pisma przyjmującego dokumentację	Zasoby bilansowe złoża (tys.ton)/średnia miąższość	Powierzchnia złoża (ha)	Stan zagospodarowania / kierunek rekultywacji
JASKI VI	Kruszywo naturalne	2011	Starosta Olecki	ŚR.6528.9.2011	24.10.2011	125/4,30	1,61	Złożo rozpoznane szczegółowo/ rolniczo-leśny
GORDEJKI II	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	1996	Marszałek Woj. Warmińsko - Mazurskiego	OŚ.IIIg-7517/13/96		555,56 tys. m ³	4,654	Eksploatacja złoża zaniechana
ROSOCHACKIE	Kruszywo naturalne	2011	Starosta Olecki	ŚR.6528.3.2011	14.04.2011	64,93/7,50	0,57	Aktywny/ Złożo zagospodarowane
DUŁY	Kruszywo naturalne	2010	Starosta Olecki	ŚR.7522-6/10	26.05.2010	132,37/4,13	1,55	Eksploatowane/ rolniczo-leśny
JĄSKI II-1	Kruszywo naturalne	2010	Starosta Olecki	ŚR.7522-7/09/10	06.01.2010	165,82/5,00	1,95	Złożo rozpoznane szczegółowo/ rolniczo-leśny
ŁĘGOWO II	Kruszywo naturalne	2009	Starosta Olecki	ŚR.7522-6/09	16.11.2009	128,56/3,40	1,96	Złożo rozpoznane szczegółowo
JĄSKI III	Kruszywo naturalne	2009	Starosta Olecki	ŚR.7522-5/09	24.08.2009	64/3,30	1,06	Złożo rozpoznane szczegółowo/ rolniczy
JĄSKI II	Kruszywo naturalne	2010	Marszałek Woj. Warmińsko - Mazurskiego	OŚ.GW.7514-55/10	03.08.2010	584,38/5,60	5,69	Złożo rozpoznane szczegółowo/leśny
JĄSKI IV	Kruszywo naturalne	2011	Marszałek Woj.	OŚ-GW.7427.11.2011	17.03.2011	4640,076/9,00	25,85	Aktywny /Złożo zagospodarowane/

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OLECKO

			Warmińsko - Mazurskiego					rolniczy
ŁĘGOWO III	Kruszywo naturalne	2010	Starosta Olecki	ŚR.7522-5/10	26.05.2010	163,1/4,30	1,99	Złoże eksploatowane okresowo
ŁĘGOWO IV	Kruszywo naturalne	2011	Starosta Olecki	ŚR.6528.6.2011	29.09.2011	395,79/9,90	1,99	Aktywny /Złoże zagospodarowane/ rolniczo-leśny
GORDEJKI I - POLE1	Iły ceramiki budowlanej	2009	Starosta Olecki	ŚR. 7522-3/09	26.06.2009	81 tys. m ³ /7,83	1,09	Aktywny /Złoże zagospodarowane/ rolniczy
GORDEJKI I	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	2008	Marszałek Woj. Warmińsko - Mazurskiego	OŚ.GW.7514-34/08		3094,51 tys. m ³	25,7	<i>Eksploatacja złoża zaniechana</i>
STOŻNE-ŁĘGOWO	Kruszywo naturalne	1996	Wojewoda Suwalski	OŚ.IIIg-7517/7/96	29.05.1996	3216/8,25	36	<i>Eksploatacja złoża zaniechana</i>
OLECKO II	Kruszywo naturalne	1994	Wojewoda Suwalski	GPŚ.VIIg-7517/64/94	01.12.1994	95,1/-	0,77	<i>Eksploatacja złoża zaniechana</i>
OLECKO	Kruszywo naturalne	1993	Wojewoda Suwalski	GPŚ.VIIg-7517/3/93	16.02.1993	36,63/-	0,65	<i>Eksploatacja złoża zaniechana</i>
GĄSKI	Kruszywo naturalne	1992	Wojewoda Suwalski	GPŚ.VIIg-7517/37/92	18.01.1993	19,7/3,20	0,27	Złoże rozpoznane szczegółowo/rolniczo - leśny
KUKOWO	Kruszywo naturalne	1990	Wojewoda Suwalski	OS.V/8513/19/90	19.11.1990	39/8,20	0,17	Złoże rozpoznane szczegółowo/leśny
LESK	Kruszywo naturalne	1982	Wojewoda Suwalski	OS.-V-8513/19/82/83	10.01.1983	1180/-	9,7	Złoże rozpoznane szczegółowo
SEDRANKI II	Kruszywo naturalne	1979	Prezes Centralnego Urzędu Geologicznego	KZK/012/K/4059/79	28.11.1979	3863/-	58,4	<i>Eksploatacja złoża zaniechana</i>
ŁĘGOWO	Kruszywo naturalne	1977	Prezes Centralnego Urzędu Geologicznego	KZK/012/K/5350/76/77	31,03.1977	25765/6,90	185,9	Aktywny /Złoże zagospodarowane
GORDEJKI	Iły ceramiki budowlanej	1973	Prezes Centralnego Urzędu Geologicznego	SM/012/2710/73	24.05.1973	2244 tys. m ³ /-	18,9	
ZATYKI	Kruszywo naturalne	2013	Marszałek Woj. Warmińsko - Mazurskiego	GW.7427.30.2013	21.05.2013	763,13/14,10	3,1	Aktywny / Złoże eksploatowane okresowo - T /leśno-wodny
JĄSKI	Kruszywo naturalne	2012	Marszałek Woj. Warmińsko - Mazurskiego	OS-GW.7427.55.2012	24.07.2014	6313,177/12,20	27,5	Aktywny /Złoże zagospodarowane/ leśny
JĄSKI V	Kruszywo naturalne	2010	Starosta Olecki	ŚR.7522-10/10	18.11.2010	82,98/2,60	1,76	Złoże rozpoznane szczegółowo/rolniczy
JĄSKI VII	Kruszywo naturalne	2012	Starosta Olecki	ŚR.6528.1.2012	13.06.2012	140,07/3,60	1,99	Złoże rozpoznane szczegółowo/rolniczo -leśny
ŁĘGOWO V	Kruszywo naturalne	2013	Marszałek Woj. Warmińsko - Mazurskiego	GW.7427.82.2013	03.02.2014	1289,65/-	7,87	
ŁĘGOWO VI	Kruszywo naturalne	2014	Starosta Olecki	ŚR.6528.3.2014	06.03.2014	259,53 tys. ton/6,70	1,994	Złoże rozpoznane szczegółowo/rolno - wodny
ŁĘGOWO VII	Kruszywo naturalne	2015	Marszałek Woj. Warmińsko-Mazurskiego	GW.7427.51.2015	11.12.2015	11681,01	46,372	
ŁĘGOWO IX	Kruszywo naturalne	2017	Starosta Olecki	ŚR.6528.5.2017	10.11.2017	152,74	1,997	Złoże rozpoznane szczegółowo/rolniczy
Olecko III	Kruszywo naturalne	2014	Marszałek Woj. Warmińsko-Mazurskiego	GW.7427.54.2014	3.09.2014	4492,13	19,0712	

Źródło: Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe w Olecku - stan na 31 maja 2018 r.

Ponadto badania geologiczne wykazały, iż na terenie gminy występują również złoża torfowe na głębokości 2-10 m zobrazowane na rysunku studium, które obecnie nie są eksploatowane, aczkolwiek złoża te tworzą tereny bez prawa ich zabudowy.

Poniżej zestawienie istniejących terenów górniczych występujących na obszarze gminy Olecko. Dokładna lokalizacja terenów górniczych została przedstawiona graficznie na dołączonych do opracowania mapach z nazwą terenu oraz przyporządkowanym numerem wg wykazu.

XXXVI. Tabela - Wykaz terenów górniczych występujących na obszarze gminy Olecko.

Lp.	Obszar górniczy/ Teren górniczy	Nr w rejestrze
1.	JAŚKI/3 OG/TG	10-14/1/54c/a,b
~~2.~~	~~JAŚKI II - 1 OG/TG*~~	~~10-14/3/239~~
~~3.~~	~~JAŚKI III OG/TG*~~	~~10-14/3/199~~
4.	JAŚKI IV/1 OG/TG	10-14/3/246a
5.	JAŚKI V*	10-14/4/278
~~6.~~	~~JAŚKI VI OG/TG*~~	~~10-14/4/320~~
7.	JAŚKI VII OG/TG	10-14/4/347
8.	DUŁY OG/TG*	10-14/3/260
9.	GORDEJKI I - POLE 1 OG/TG	10-14/3/233
~~10.~~	~~GORDEJKI - POLE 2 OG/TG*~~	~~XXXIX/1/15~~
~~11.~~	~~ŁĘGOWO II OG/TG*~~	~~10-14/1/54~~
12.	ŁĘGOWO III OG/TG	10-14/3/234
13.	ŁĘGOWO OG/TG	XXXIX/1/7
14.	ŁĘGOWO IV OG/TG	10-14/4/328
~~15.~~	~~ROSOCHACKIE OG/TG*~~	~~10-14/4/302~~
16.	ŁĘGOWO VI OG/TG	10-14/5/415
17.	ZATYKI TG/OG	10-14/4/396
18.	ŁĘGOWO V OG/TG	10-14/5/504
19.	ŁĘGOWO VII OG/TG	10-14/6/525
20.	OLECKO III OG/TG	10-14/6/530

*tereny górnicze skreślone zostały zniesione

Źródło: baza systemu Midas stan na grudzień 2017 r.

Wydobywanie kopalin ze złóż jest możliwe po uzyskaniu koncesji na warunkach określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze, ustawie z dnia

4 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Eksploatacja odkrywkowa kopalni powoduje trwałe przekształcenia powierzchni ziemi, co wiąże się ze zmianami w krajobrazie i degradacją pokrywy glebowej. Aby ograniczyć negatywny wpływ eksploatacji kopalni na środowisko należy eliminować „dziką eksploatację” i nie dopuszczać do podejmowania wydobywania kopalni bez wymaganej koncesji. Po zakończeniu eksploatacji należy przeprowadzić rekultywację terenu eksploatacji kopalni.

Występowanie zasobów wód podziemnych omówione zostało w rozdziale 4. pt.„, *STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO*” pkt 4.1.5., *Zasoby wodne*”: ppkt 4.1.5.1. „*Wody podziemne*”.

13. STAN SYTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

13.1. Komunikacja

13.1.1. Komunikacja drogowa

14.1.1.1. Drogi krajowe

Droga krajowa nr 65 (granica państwa - Gołdap – Olecko – Ełk – Białystok – Bobrowniki) o klasie drogi głównej ruchu przyspieszonego.

Droga ta stanowi na odcinku drogę obwodową miasta Olecka po jego wschodniej stronie. W dalszych etapach planuje się modernizację drogi na obszarze gminy.

14.1.1.2. Drogi wojewódzkie

Przez miasto i gminę przebiegają dwie drogi wojewódzkie:

- **droga wojewódzka nr 653** relacji Sedranki -Bakałarzewo - Suwałki - Sejny – Poćkuny;

- **droga wojewódzka nr 655** Kąp - Wydminy - Olecko - Raczki - Suwałki - Rutka Tartak.

14.1.1.3. Drogi powiatowe

I. Olecko - ulice w ciągach dróg powiatowych

L.p.	Numer drogi	Nazwa drogi	Nazwa ulicy
1	1816 N	Olecko - Świętajno -Dunajek	Szosa do Świętajna
2	1899 N	Olecko - Krupin - Raczki Wielkie - Szczecinki	Szosa do Krupina
3	1897 N	Olecko - Moźne - dr. nr 653	Szosa do Moźnych

Źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Olecku

II. Olecko - ulice powiatowe

L.p.	Nazwa ulicy	Numer ulicy
1	Asnyka	4901 N
2	Armii Krajowej	4902 N
3	Armii Ludowej	4903 N
4	Baczyńskiego	4904 N
5	Batorego	4905 N
6	Bohaterów Białostoczczyzny	4906 N
7	Broniewskiego	4907 N
8	Cicha	4909 N
9	Cisowa	4910 N
10	Czerwonego Krzyża	4911 N
11	Dąbrowskiej	4912 N
12	11-go Listopada	4913 N
13	Gdańska	4914 N

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OLECKO

14	Grunwaldzka	4915 N
15	Jagiellońska	4916 N
16	Jeziorna	4917 N
17	Kajki	4918 N
18	Kamienna	4919 N
19	Kochanowskiego	4922 N
20	Konopnickiej	4923 N
21	Kopernika	4924 N
22	Kościuszki	4925 N
23	Kolejowa	4926 N
24	Aleje Lipowe	4928 N
25	Łąkowa	4930 N
26	1-go Maja	4931 N
27	Mazurska	4932 N
28	Mereckiego	4933 N
29	Mickiewicza	4934 N
30	Młynowa	4935 N
31	Nocznickiego	4937 N
32J	Norwida	4938 N
33	Orzeszkowej	4939 N
34	Parkowa	4941 N
35	Partyzantów	4942 N
36	Plac Wolności	4943 N
37	Produkcyjna	4944 N

STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OLECKO

38	Prusa	4945 N
39	Przybyszewskiego	4946 N
40	Przvtorowa	4947 N
41	Reja	4948 N
42	Reymonta	4949 N
43	Sembrzyckiego	4951 N
44	Sienkiewicza	4952 N
45	Składowa	4953 N
46	Słowackiego	4954 N
47	Staffa	4959 N
48	Stroma	4960 N
49	Syrokomli	4961 N
50	Środkowa	4963 N
51	Targowa	4964 N
52	Tartaczna	4965 N
53	Tunelowa	4966 N
54	Tuwima	4967 N
55	Warmińska	4968 N
56	Wąska	4969 N
57	Wiśniowa	4972 N
58	Wodna	4973 N
59	Zamkowa	4974 N
60	Plac Zamkowy	
61	Zana	4976 N

62	Zielona	4977 N
63	Żeromskiego	4978 N

Źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Olecku

III. Sieć dróg powiatowych na terenie miasta przewidzianych do zmiany kategorii

Lp.	Nazwa ulicy	Przebieg ulicy	Nr ewidencyjny przejmowanej ulicy powiatowej
1.	Chopina	Wojska Polskiego-11Listopada	4908N
2.	Kasprowicza	Aleja Zwycięstwa-Kościuszki	4920N
3.	Kiepurzy	Wiejska-Moniuszki	4921N
4.	Leśna	Wojska Polskiego – szpital - Wiejska	4927N
5.	Ludowa	Armii Krajowej-Czerwonego Krzyża	4929N
6.	Moniuszki	Gołdapska-Szymanowskiego	4936N
7.	Paderewskiego	Leśna- ulica ślepa	4940N
8.	Rzeźnicka	Kościuszki-Kasprowicza	4950N
9.	Słowiańska	11Listopada-Wojska Polskiego	4955N
10.	Sokoła	Armii Krajowej-11Listopada	4956N
11.	Spacerowa	Ludowa-Gdańska	4957N
12.	Sportowa	Ludowa-wąskotorówka	4958N
13.	Szymanowskiego	Wieniawskiego-Moniuszki	4962N
14.	Wiejska	Gołdapska-Leśna	4970N
15.	Wieniawskiego	Moniuszki-Leśna	4971N
16.	Zamostowa	Elcka-Zatorowa	4975N

Źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Olecku

14.1.1.4. Drogi gminne

IV. Wykaz dróg gminnych gmina Olecko (powiat olecki)

L.P	Nowy numer drogi	Przebieg drogi / ulica	Dotychczasowy Numer Drogi
1	2	3	4

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OLECKO

1	141001 N	gr. gm. (Kiliany) - Olszewo	4009013
2	141002 N	Łęgowo – (Olszewo)	4009014
3	141003 N	Łęgowo – gr. gm. (Golubki)	4009015
4	141004 N	Łęgowo – dr. wojew. nr. 655 (Jaški)	4009016
5	141005 N	dr. pow. nr. 1746 N (Duły) – Jaški	4009017
6	141006 N	(dr. wewnętrzna) - Gordejki	4009020
7	141007 N	(dr. wewnętrzna) – Dobki	4009021
8	141008 N	Jaški – Olecko kol.	4009019
9	141009 N	Rosochackie – Dobki	4009023
10	141010 N	Rosochackie - Jaški	4009022
11	141011 N	Rosochackie – gr. gm.	4009024
12	141012 N	dr. pow. nr. 1816 N (Rosochackie) – dr. pow. nr. 1826 N (Kukowo)	4009025
13	141013 N	dr. kraj. nr. 65 – dr. pow. nr. 1826 N (Kukowo)	4009026
14	141014 N	dr. pow. nr. 1826 N – gr. gm. (Olecko kol.)	4009027
15	141015 N	gr. gm. (Giże) - Zajdy	4009028
16	141016 N	dr. pow. nr. 1826 N (Zajdy) - Gąski	4009029
17	141017 N	Gąski – dr. pow. nr. 1940 N (Zatyki)	4009035
18	141018 N	Zatyki – gr. gm. (Nowy Młyn)	4009034
19	141019 N	dr. kraj. nr. 65 (Gąski) – Świdry kol.	4009036
20	141020 N	Kijewo – gr. gm. (Bartkowski Dwór)	4009037
21	141021 N	dr. pow. nr. 1907 N (Babki Gąseckie) – gr. gm. (Golubie)	4009038
22	141022 N	gr. gm. (Golubki) – dr. pow. nr. 1893 N (Judziki)	4009011
23	141023 N	gr. gm. (Monety) – dr. gm. nr. 141022 N	4009012
24	141024 N	Sedranki – dr. wojew. nr. 653	4009008
25	141025 N	dr. gm. nr. 141024 N (Sedranki) – dr. gm. nr. 141026 N (Babki Oleckie)	4009010

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OLECKO

26	141026 N	dr. pow. nr. 1893 N (Babki Oleckie) – dr. wojew. nr. 653	4009009
27	141027 N	dr. wojew. nr. 653 (Pieńki) – (obręb Przytuły)	4009032
28	141028 N	dr. pow. nr. 1897 N – Moźne – dr. pow. nr. 1897 N	4009030
29	141029 N	dr. wojew. nr. 655 – gr. gm. (Wieliczki)	4009033
30	141030 N	dr. pow. nr. 1895 N – Jaworek – gr. gm.	4009001
31	141031 N	Plewki (wieś)	4009002
32	141032 N	dr. pow. nr. 1895 N – Borawskie Małe - Borawskie	4009004
33	141033 N	dr. pow. nr. 1895 N – Borawskie Małe	4009006
34	141034 N	dr. pow. nr. 1810 N (Plewki) – dr. gm. nr. 141032 N	4009003
35	141035 N	Dąbrowskie – dr. wojew. nr. 653	4009007
36	141036 N	Szczecinki – Borawskie	4009005
37	141037 N	gr. gm. – dr. pow. nr. 1826 N (Kukowo kol.)	4009024
38	141038 N	Moźne – dr. wewnętrzna (Imionki-Dąbrowskie)	4009031
39	141039 N	dr. gm. nr. 141004 N – dr. kraj. nr. 65 (Sedranki)	4009018
40	141040 N	dr wojew. nr 655 (Olecko ul. Kościuszki osiedle Lesk) - dr pow. nr 1826 N	-
41	141041 N	Olszewo (dr pow. nr 1746 N) – gr. gm. (Stożne)	
42	141042 N	dr wojew. nr 655 – dr pow. nr 1746 N	
43	141043 N	dr wojew. nr 655 – gr. gm. (dr pow. nr 1816 N Orzechówko)	
44	141044 N	dr pow. nr 1816 N – gr. gm. (Orzechówko)	
45	141045 N	Sedranki (dr kraj. Nr 65) – dr pow. nr 1893 N	
46	141046 N	Imionki (dr pow. nr 1899 N) – Lipkowo (dr gm. nr 141029 N)	
47	141047 N	Babki Oleckie (dr pow. nr 1893 N) – gr. gm. (Golubki)	
48	141048 N	Dzięgiele Oleckie (dr pow. nr 1838 N) – Świdry (dr gm. nr 141019 N)	

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY OLECKO

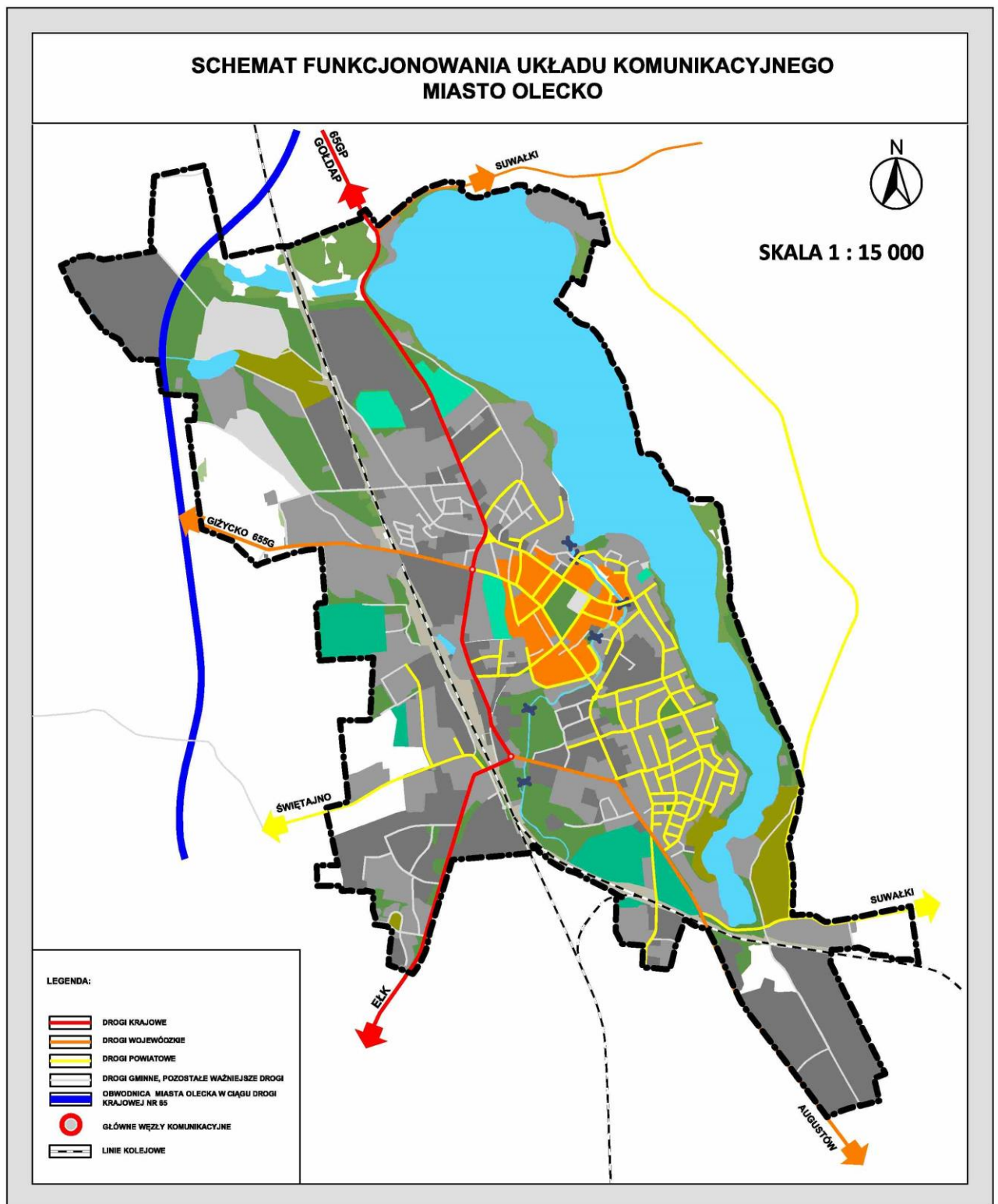
49	141501 N	Olecko ul. Akacjowa	
50	141502 N	Olecko ul. Brzozowa	
51	141503 N	Olecko ul. Kasztanowa	
52	141504 N	Olecko ul. Klonowa	
53	141505 N	Olecko ul. Letnia - ul. Dębowa	
54	141506 N	Olecko ul. Rzemieślnicza	
55	141507 N	Olecko ul. Wierzbowa i ul. Słoneczna	
56	141508 N	Olecko ul. Wojska Polskiego	
57	141509 N	Olecko ul. bez nazwy (Orzeszkowej – Konopnickiej)	
58	141510 N	Olecko ul. bez nazwy (Osiedle Siejnik)	
59	141511 N	Olecko ul. bez nazwy I (od ul. Zielonej do granicy cmentarza)	
60	141512 N	Olecko ul. bez nazwy II (od ul. Zielonej do granicy cmentarza)	
61	141513 N	Olecko ul. bez nazwy III (od ul. Zielonej do granicy cmentarza)	
62	141514 N	Olecko ul. bez nazwy IV (od ul. Zielonej do oś. Sp. Mieszk. Przy ul. Środkowej)	
63	141515 N	Olecko ul bez nazwy (od ul. Gołdapskiej do „wąskotorówki”)	
64	141049 N	dr. Gm. Nr 141009 N (Rosochackie – Dobki) – dr. kr. nr 139044 N	
65	141050 N	Lesk, od dr nr 1410 40 N – siedlisko „Hermanowo”	
66	141051 N	od ul. Wiejskiej – do dr. Gm. Nr 141005 N	
67	141516 N	Olecko ul. Chopina	4908 N
68	141517 N	Olecko ul. Kasprowicza	4920 N
69	141518 N	Olecko ul. Kiepury	4921 N
70	141519 N	Olecko ul. Leśna	4927 N
71	141520 N	Olecko ul. Ludowa	4929 N
72	141521 N	Olecko ul. Moniuszki	4936 N
73	141522 N	Olecko ul. Paderewskiego	4940 N
74	141523 N	Olecko ul. Rzeźnicka	4950 N

75	141524 N	Olecko ul. Słowiańska	4955 N
76	141525 N	Olecko ul. Sokola	4956 N
77	141526 N	Olecko ul. Spacerowa	4957 N
78	141527 N	Olecko ul. Sportowa - ul. Szeremety	4958 N
79	141528 N	Olecko ul. Szymanowskiego	4962 N
80	141529 N	Olecko ul. Wiejska	4970 N
81	141530 N	Olecko ul. Wieniawskiego	4971 N
82	141531 N	Olecko ul. Zamostowa	4975N
83	141532 N	Olecko ul. Przemysłowa	
84	141533N	Olecko ul. Janusza Pawłowskiego	
85	141534N	Olecko ul. Norwida	
86	141535N	Olecko ul. bez nazwy (Osiedle Siejnik II) "Podkowa"	
87	141536N	Olecko ul. Andrzeja Legusa	
88	141052N	Ślepie - Zajdy	
89	Bez nr	Plac Wieży Ciśnień	
90	Bez nr	Ełcka	
91	Bez nr	Wojska Polskiego	
92	Bez nr	Al. Zwycięstwa (część)	
93	Bez nr	Gołdapska	
94	Bez nr	Dąbrowskie - Lenarty	

Źródło: Urząd Miejski w Olecku

J. Schemat funkcjonowania drogowego układu komunikacyjnego miasta Olecko

Źródło: Opracowanie własne

13.1.2. Komunikacja kolejowa

Przez teren miasta i gminy Olecko przebiegają dwie linie kolejowe: linia kolejowa nr 39 relacji Olecko – Suwałki oraz linia nr 41 relacji Ełk – Olecko - Gołdap. Niestety obie linie są nieczynne w ruchu pasażerskim. Mimo reaktywacji połączenia z Ełkiem w 2010 r. z powodu nierentowności połączenie z Ełkiem zostało zlikwidowane. Brak komunikacji kolejowej w znaczny sposób ogranicza rozwój miasta.

Na terenie miasta znajduje się zabytkowy powojenny dworzec kolejowy, który obecnie funkcjonuje jako budynek mieszkalny. Stacja kolejowa istniejąca od 1870 r. obecnie nie posiada budynku dworca. Stacje kolejowe usytuowane są w następujących miejscowościach gminy Olecko: Olecko i Kijewo.

13.1.3. Komunikacja autobusowa

Przez gminę przebiegają dalekobieżne i regionalne linie autobusowe. Transport komunikacji publicznej jest obsługiwany przez Przedsiębiorstwo PKS z siedzibą w Suwałkach Spółka Akcyjna. Przystanek autobusowy znajduje się na terenie dworca kolejowego.

Olecko posiada połączenia autobusowe z ościennymi miejscowościami gminnymi oraz większymi miastami tj.: Ełk, Suwałki, Giżycko, Warszawa, Białystok, Olsztyn, Poznań i Gdańsk.

13.2. Infrastruktura techniczna

13.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Infrastrukturę wodociągową administruje gminna spółka Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olecku. Na koniec 2011r. długości czynnej wodociągowej sieci rozdzielczej w gminie Olecko wynosiła 209,3 km.

K. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w 2010r.

	Liczba osób
Gmina ogółem	18746
Miasto	15893
Teren wiejski	2853

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę są 3 ujęcia wód podziemnych czwartorzędowych, z których woda dostarczana jest zarówno do gospodarstw domowych, jak i gospodarstw rolnych oraz zakładów produkcyjnych.

Główne ujęcie zaopatrujące miasto i część terenów wiejskich składa się z 3 studni położonych przy ul. Tunelowej 17, czerpiących wodę z czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Drugim ujęciem zasilającym SUW w Olecku są 2 studnie przy ul. Produkcyjnej. Woda z tych ujęć uzdatniana jest w stacji uzdatniania wody (SUW) przy ul. Tunelowej. Jedna studnia przy ul. Parkowej stanowi rezerwę do celów przeciwpożarowych. Wydajność ujęć wynosi 250 m³/h (6 000 m³/d). Stacja uzdatniania wody przy ul. Tunelowej zaopatruje w wodę miasto Olecko oraz przyległe wsie. Wokół ujęć wyznaczone są strefy ochrony bezpośredniej. Ujęcia eksploatowane są na podstawie decyzji ROŚ.6223-w-3/04 z dnia 07.12.2004 r. ważnej do dnia 31.12.2014 r.

Ujęcie i stacja uzdatniania wody w Gąskach składa się z dwóch studni czerpiących wodę z czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Wydajność ujęcia wynosi dla studni nr 1 - 9,7 m³/h, dla studni nr 2 - 32 m³/h. Wokół ujęcia wyznaczona jest strefa ochrony bezpośredniej. Ujęcie eksploatuje się na podstawie decyzji wydanej przez Starostę Oleckiego nr ŚR.6223-w-1/08z dnia 12.02.2008 r. ważnej do 28.02.2018 r. Z SUW w Gąskach zaopatruje się miejscowości Gąski, Kukówko, Dzięgiele, Kijewo i Wólka Kijewska, Ślepie, Zatyki, Zajdy. Planuje się wyłączenie z eksploatacji SUW w Gąskach i podłączenie do sieci zasilanej z SUW w Olecku. W tym celu konieczne jest wykonanie magistralnej sieci wodociągowej od węzła przy ul. Tunelowej do węzła Kukowo – droga do Zatyk.

Ujęcie wody w Olecku przy ul. Tunelowej 17 oraz przy ul. Produkcyjnej jest chronione pod względem bezpieczeństwa, pozostałe ujęcia nie są chronione.

Z punktu widzenia zasobów wód podziemnych nie ma obecnie ograniczeń w zaopatrzeniu w wodę całej ludności miasta i gminy Olecko. Jednak istniejące urządzenia SUW w Olecku uniemożliwiają całkowite pokrycie obecnych potrzeb miasta i gminy.

Wszystkie ujęcia w Olecku tworzą system wodociągowy. Na system dystrybucji wody składa się 0,5 km sieci magistralnej i 117,1 km sieci rozdzielczej.

Stopień zaopatrzenia w wodę terenu miasta uznaje się za dobry. Z wodociągów korzysta obecnie ok. 100 % mieszkańców miasta oraz 49,66 % mieszkańców wsi. Pierścieniowy układ głównych sieci rozdzielczych obejmujących swym zasięgiem miasto zapewnia niezawodność dostawy wody do odbiorców.

Stopień zaopatrzenia w wodę rejonów wiejskich jest niewystarczający. Obecnie do sieci wodociągowej podłączone są poza Oleckiem miejscowości: Sedranki, Łęgowo, Olszewo, Skowronki, Zielonówek, Gąski, Kukówek, Dziegiele, Kijewo, Wólka Kijewska, Gordejki Małe, Gordejki, Dobki, Giże, Zatyki, Zajdy, Imionki.

W 2010 roku realizowane były zadania: sanitacja wsi - sieć wodociągowa Jaśki-Dobki-Rosochackie i kan. sanit. w Jaśkach, wodociąg Dworek Mazurski - Pieńki - Dąbrowskie - Babki Oleckie -Możne - Raczki Wielkie.

Z kolei w 2011 r. zaplanowane było wykonanie sieci wodociągowych Kukowo oraz kanalizacja sanitarna Olecko-Kukowo z terminem zakończenia w 2014 r. Przygotowano projekt sieci wodociągowej Zajdy-Zabielne oraz zaplanowano budowę odcinka sieci wodociągowej Jaśki-Duły, a także odcinek sieci kanalizacji sanitarnej Możne - kolonia (przygotowano dokumentację techniczną oraz wybudowano kolektor tłoczny), wybudowano odcinek sieci wodociągowej Lipkowo – kolonie i wykonano pierwszy odcinek sieci wodociągowej Kijewo-Babki Gąseckie.

W 2012 roku kontynuowano rozbudowę systemu wodnokanalizacyjnego gminy, a w tym sieć wodociągową Kukowo, kanalizację sanitarną Olecko – Kukowo, budowę odcinka sieci wodociągowej Jaśki – Duły.

Z sieci wodociągowej według stanu na dzień 31.12.2011 r. korzystało ogółem 88,5% mieszkańców gminy i miasta. Pomimo wzrostu ilości długości sieci rozdzielczej i połączeń z budynkami zamieszkałymi nie obserwuje się w gminie większego poboru wody w gospodarstwach domowych. Wodociągi i stacje uzdatniania wody są w dobrym stanie technicznym; stacje wybudowano w latach 90-tych. Zaopatrzenie w wodę jest wystarczające dla zidentyfikowanych potrzeb.

13.2.2. Odprowadzenie ścieków

PWiK Sp. z o. o. w Olecku posiada trzy systemy kanalizacji z oczyszczalniami ścieków. Miasto jest skanalizowane w 99,0 %. Na koniec 2011r. całkowita długość czynnej sieci kanalizacyjnej w gminie Olecko wynosiła 86,8 km, z czego na terenie miasta aż 41,9 km. Łączna ilość połączeń kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 1509 połączeń, a ilość odprowadzonych ścieków 689 dm³.

I system – Olecko

Sieć kanalizacji sanitarnej w Olecku obejmuje całe miasto oraz miejscowości Gordejki, Duły, Jaški, Zielonówek, Imionki. Ścieki z tych miejscowości oczyszczane są w Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Olecku. Do oczyszczalni dowożone są również ścieki w terenie powiatu oleckiego. Obiekt ten został przekazany do eksploatacji w 1995 roku. Jest to mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków, o przepustowości 4 890 m³/dobę. Redukcja zanieczyszczeń BZT₅ wynosi 95 %. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Lega. Na odprowadzanie ścieków PWiK Sp. z o.o. posiada pozwolenie wydane przez Starostę Oleckiego nr ROŚ.6223-w-3/04 z dnia 07.12.2004 r. ważne do dnia 31.12.2014r. Z uwagi na konieczność dostosowania ścieków oczyszczonych do obowiązujących w pozwoleniu wodnoprawnym wskaźników oraz norm dla powstających w oczyszczalni osadów zachodzi konieczność rozbudowy oczyszczalni o jeden SBR i zbiornik retencyjny ścieków oraz urządzenia do stabilizacji i gromadzenia osadów.

Osad powstający wskutek oczyszczania ścieków w 100% wykorzystywany jest w celach rolniczych jako nawóz.

II system – Gąski

System składa się z sieci kanalizacyjnej w miejscowościach Gąski, Kukówko, Ślepie. Ścieki z tych miejscowości oczyszczane są w oczyszczalni w Gąskach i odprowadzane do jeziora Przytułskiego. PWiK Sp. z o.o. posiada pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków. Projektowana przepustowość oczyszczalni wynosi 48,65 m³/d. Obecnie jest obciążona w 100%.

III system – Giże

Ścieki z systemu sieci kanalizacyjnej w miejscowości Giże oczyszczane są w oczyszczalni w Gizach. Projektowana przepustowość oczyszczalni wynosi 25 m³/d. PWiK Sp. z o.o. posiada pozwolenie na odprowadzanie ścieków. Z uwagi na zużycie urządzeń oczyszczalni uwzględniono przebudowę oczyszczalni w niniejszym planie.

L. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2010r.

	Liczba osób

Gmina ogółem	16929
Miasto	15769
Obszar wiejski	1160

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Aglomeracja Olecko o równoważnej liczbie mieszkańców 25 453 z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Olecko, obejmującą swym zasięgiem miasto Olecko oraz następujące miejscowości z terenu gminy Olecko: Gordejki, Gordejki Małe, Imionki, Możne, Jaśki, Duły, Sedranki, Dworek Mazurski, Kolonia Olecko, Zielonówek.

W związku z wyznaczeniem aglomeracji Olecko (RLM-25 453) na podstawie Uchwały Nr XXVI/515/13 Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Olecko (Dz. Urz. Woj. Warmińsko - Mazurskiego z 2013 r. poz. 1861), określa się, że zadaniem gminy w zakresie usuwania i oczyszczania ścieków jest realizacja systemów kanalizacji sanitarnej zgodnie z obowiązującym Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Na obszarze gminy ustala się konieczność realizacji sieci kanalizacji sanitarnej do nieprzekraczalnego terminu zgodnego z obowiązującym Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Ww. termin określa czas, do którego mogą być stosowane rozwiązania czasowe oparte o zbiorniki bezodpływowe lub inne sposoby unieszkodliwiania ścieków. Głównym celem ww. Programu jest realizacja systemów kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków w celu ich odprowadzenia i oczyszczenia.

Jednocześnie traci moc aglomeracja Olecko wyznaczona Rozporządzeniem Nr 50 Wojewody Warmińsko- Mazurskiego z dnia 27 października 2005 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Olecko (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 163, poz. 1854).

13.2.3. Elektroenergetyka

14.2.3.1. Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna

Koncesję na obrót, przesyłanie i dystrybucję energii elektrycznej na obszarze gminy Olecko posiada PGE Dystrybucja S.A. Oddział Białystok. Zasilanie miasta i gminy Olecko w energię elektryczną ma miejsce z Głównego Punktu Zasilania GPZ Olecko.

Na terenie GPZ znajdują się 2 transformatory o napięciu transformatorowym 110/15 kV i mocy 2 x 16 kVA. Szczytowe obciążenie w okresie zimowym w 2010 r. wynosiło 13,6.

Grupą odbiorców charakteryzujących się największym zużyciem energii elektrycznej w gminie Olecko są odbiorcy przemysłowi, a w następnej kolejności odbiorcy indywidualni. Obrazuje to zestawienie zawarte w poniższej tabeli.

M. Ilość odbiorców i zużycie energii

Rok	ODBIORCY INDYWIDUALNI		ODBIORCY PRZEMYSŁOWI	
	Ilość	Zużycie energii GWh	Ilość	Zużycie energii GWh
2008	8 073	18,48	1 033	42,69
2009	8 176	18,77	1 022	42,97
2010	8 346	19,47	1 058	43,16
2011	8 393	19,49	1 043	45,00

Źródło: PGE DYSTRYBUCJA S.A. Oddział Białystok

Na terenie gminy Olecko znajdują się następujące urządzenia elektroenergetyczne:

- linia 110 kV ze stacji 110/15kV Olecko do stacji 110/SN Hańcza Suwałki,
- linia 110 kV ze stacji 110/15kV Olecko do stacji 110/SN Ełk2,
- stacje transformatorowe 15/0,4kV,
- linie 15kV,
- linie niskiego napięcia.

Dla powyższych napowietrznych linii elektroenergetycznych obowiązują następujące szerokości pasów technologicznych:

- 110 kV: 15 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii,
- 15 kV: 5 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii,
- 0,4 kV: 3 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii.

W pasie technologicznym obowiązuje zakaz lokalizacji wszelkich budynków, budowli takich jak maszty oraz zieleni wysokiej. Lokalizacja ewentualnej zabudowy w uzgodnieniu z właścicielem linii.

14.2.3.2. Elektroenergetyczna sieć przesyłowa

Obecnie na terenie gminy nie ma obiektów o napięciu 220 kV elektroenergetycznej sieci przesyłowej.

W ramach kierunków rozwojowych Polskich Sieci Elektroenergetycznych Centrum S.A. została zrealizowana budowa linii elektroenergetycznej o napięciu 400 kV relacji Ełk - Granica Państwa (Alytus). Trasa przedmiotowej linii przebiega przez obszar gminy Olecko.

Z informacji uzyskanych przez PGE DYSTRYBUCJA S.A. Oddział Białystok wynika, że cała infrastruktura przesyłowa i dystrybucyjna zasilająca miasto i gminę Olecko w energię elektryczną pozwala na dotrzymanie norm dotyczących niezawodności zasilania, jakości dostarczanej energii elektrycznej oraz ciągłości zasilania.

13.2.4. Zaopatrzenie w gaz

Dostawcą gazu ziemnego dla miasta i gminy Olecko jest Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo SPV4 Sp. z o.o. Oddział w Warszawie Zakład w Białymstoku.

Zgodnie z danymi Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa SPV4 Sp. z o.o. Oddział w Warszawie Zakład w Białymstoku na terenie miasta i gminy Olecko zgazyfikowana jest część miasta Olecko, które zaopatrywane jest w gaz ze strefy dystrybucyjnej Olecko 114. Długość czynnej sieci gazowej (gazociąg + przyłącze gazowe) w mieście Olecko w 2011 r. wynosiła 50 645 m. Z kolei ludność korzystająca z sieci gazowej w 2011 r. wynosiła 12 134 osoby. Większość mieszkańców terenów wiejskich korzysta z wymiennych butli gazowych propan – butan. Gmina nie jest podłączona do magistrali gazowej ani nie posiada gazociągu wysokiego ciśnienia. Gaz jest przygotowywany i dystrybuowany z mieszalni gazu propan-butan - powietrze.

13.2.5. Energetyka ciepła

Na terenie miasta i gminy Olecko energia ciepła wykorzystywana jest: do ogrzewania pomieszczeń i przygotowania ciepłej wody użytkowej w budownictwie mieszkaniowym; do przygotowania posiłków w gospodarstwach domowych; na potrzeby zakładów

przemysłowych (ogrzewanie, c.w.u., technologia); do ogrzewania pomieszczeń i przygotowania c.w.u., na potrzeby technologiczne (w kuchniach) w szkołach i innych obiektach usługowych.

Gmina Olecko zaopatrywana jest w system zakładowych, komunalnych, osiedlowych (spółdzielczych) i indywidualnych kotłowni. Obecnie na terenie gminy funkcjonuje 60 takich obiektów, do których podłączone są mieszkania w zabudowie wielorodzinnej oraz zakłady produkcyjne i obiekty gminne.

Poniżej zestawienie kotłowni pracujących na terenie miasta i gminy Olecko:

- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. ;
- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. - Siejnik - posiadające dwie ciepłownie lokalne: (na os. Siejnik I/19 oraz przy ul. Batorego 22 w Olecku);
- Spółdzielnia Mieszkaniowa Lesk;
- Spółdzielnia Mieszkaniowa w Olecku;
- Tabex S.A.;
- PRIM S.A. Ełk;
- OSM ;
- Zakłady produkcyjne i usługowe posiadające własne kotłownie;
- budynki mieszkalne jednorodzinne posiadające własne kotłownie (os. XXX-lecia, os. Leśna).

Kotłownie PEC opalane są olejem opałowym ciężkim, miałem węglowym oraz olejem ekotermicznym. Pozostałe kotłownie opalane są miałem węglowym.

Na terenie miasta Olecko 83% mieszkań wyposażonych jest w centralne ogrzewanie, z czego 2/3 mieszkań podłączonych jest do kotłowni zbiorowych.

Planowane inwestycje na terenie miasta i gminy Olecko powinny zwiększyć procent mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie.

13.2.6. Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami na terenie miasta i gminy Olecko prowadzona jest zgodnie z przepisami ustawy o odpadach, planem gospodarki odpadami dla Gmin Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” oraz regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy. Gmina należy od 2005 r. należy do związku międzygminnego Gospodarka Komunalna z siedzibą w Ełku. Uporządkowaniem i organizacją

systemu gospodarki odpadami dla regionu objętego działalnością związku międzygminnego zajmuje się powstała w 2007 roku spółka z o.o. Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Eko-Mazury.

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym odpowiedzialnym za gospodarkę odpadami na terenie gminy Olecko jest Burmistrz Olecka. Gmina posiada Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy wprowadzony uchwałą Nr ORN.0007.119.2012 Rady Miejskiej w Olecku z dnia 28 grudnia 2012 roku. Regulamin ten ustala wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości, wskazuje rodzaje urządzeń przeznaczonych do gromadzenia odpadów komunalnych oraz zasady ich rozmieszczania, a także określa częstotliwość, zasady i sposób usuwania odpadów komunalnych z terenu nieruchomości.

W zakresie gospodarki odpadami gminę Olecko obsługuje Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o. o. Olecku. W miejscu zrehabilitowanego składowiska odpadów komunalnych przy ulicy Kościuszki funkcjonuje siedziba spółki (baza sprzętowa oraz zaplecze socjalne).

Odpady komunalne z terenu gminy wywożone są od końca 2012 r. na zbiorcze składowisko w Siedliskach koło Ełku.

W 2013 roku weszły w życie zasady nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Rady gmin podejmują uchwały w sprawie wdrożenia systemu, regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie, określenia rodzajów i wielkości pojemników na odpady, poziomu ograniczenia masy odpadów biodegradowalnych, wskazania regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Nadto określone są poszczególne rodzaje odpadów komunalnych, które należy gromadzić i odbierać selektywnie. Można wnioskować, że dzięki nowym zasadom poprawi się stan sanitarny środowiska oraz świadomość społeczna w zakresie selektywnego gromadzenia odpadów.

14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Zadania o znaczeniu ponadlokalnym wskazane w planie zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego to:

- **w zakresie hierarchii osadniczej:** Olecko jako ośrodek lokalny II rzędu, ze wsparciem rozwoju w tym przeciwdziałanie degradacji ośrodka mającego znaczenie dla rozwoju obszarów przygranicznych;
- **w zakresie środowiska przyrodniczego i kulturowego:**
  - uwzględnianie w polityce przestrzennej wymogów ochrony i odtwarzania różnorodności gatunkowej i siedliskowej, z zapobieganiem jej fragmentacji,
  - ochrona i kształtowanie najcenniejszych zasobów środowiska przyrodniczego (dużych kompleksów leśnych, jeziora, gleb o wysokiej przydatności rolniczej) i kulturowego (zespołów zabytkowych układów urbanistycznych, historycznych założeń ruralistycznych, stanowisk archeologicznych);
  - ochrona komponentów środowiska, kształtujących warunki zamieszkania człowieka poprzez:
    - a. dążenie do uzyskania dobrego stanu klimatu akustycznego,
    - b. rozbudowę zbiorowych systemów zaopatrywania w energię ciepłą, Ograniczenie uciążliwości hałasowej,
    - c. rozważne lokalizowanie ferm hodowlanych, składowisk odpadów w stosunku do istniejącej oraz planowanej zabudowy mieszkaniowej, ze względu na towarzyszącą tym inwestycjom uciążliwą emisję gazów (odorów) wpływającą na pogorszenie stanu aerosanitarnego i obniżenie komfortu zamieszkania ludzi,
    - d. zmniejszanie emisji niskiej z palenisk domowych poprzez zamianę paliw węglowych na paliwa niskoemisyjne;
- **w zakresie leśnictwa** - zwiększanie lesistości poprzez:
  - realizację zalesień zgodnie z ustaleniami zawartymi w „Krajowym Programie Zwiększania Lesistości Aktualizacja 2003 r.” na obszarze gminy Olecko, jako gminy o wysokich preferencjach zalesieniowych,
  - powiększanie obszarów leśnych poprzez zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych oraz innych niż rolne o niskiej przydatności dla rolnictwa zgodnie z „Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich”;
- **w zakresie turystyki**
  - wzmacnianie Olecka jako ośrodka obsługi ruchu turystycznego o znaczeniu regionalnym,

- rozwój turystyki wodnej, rowerowej, poznawczej (krajoznawczej), kulturowej, „eventowej” i agroturystyki,
- tworzenie systemu szlaków turystycznych w oparciu o istniejące trasy, szlaki oraz walory i zasoby przyrodnicze i kulturowe wraz z realizacją zagospodarowania turystycznego towarzyszącego szlakom,
- realizację nowych inwestycji oraz podnoszenie standardu istniejących obiektów (w tym wykorzystanie obiektów i miejsc cennych kulturowo, atrakcyjnych turystycznie) służącym turystom i mieszkańcom, mające na celu zwiększenie oferty turystycznej i wydłużenie sezonu, szczególnie w zakresie: bazy noclegowej (całorocznej), bazy gastronomicznej, urządzeń i obiektów turystycznych, rekreacyjnych, sportowych i innych związanych z funkcjonowaniem turystyki;

- **w zakresie rolnictwa**

za główny kierunek dla realizacji ustaleń planu województwa w odniesieniu do rolnictwa, jako jednej z wiodących gałęzi rozwoju województwa, przyjęto:

Racjonalne i efektywne wykorzystanie potencjału produkcyjno - rolniczego oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi rolnictwa wielofunkcyjnego, dla realizacji którego przyjęto następujące działania:

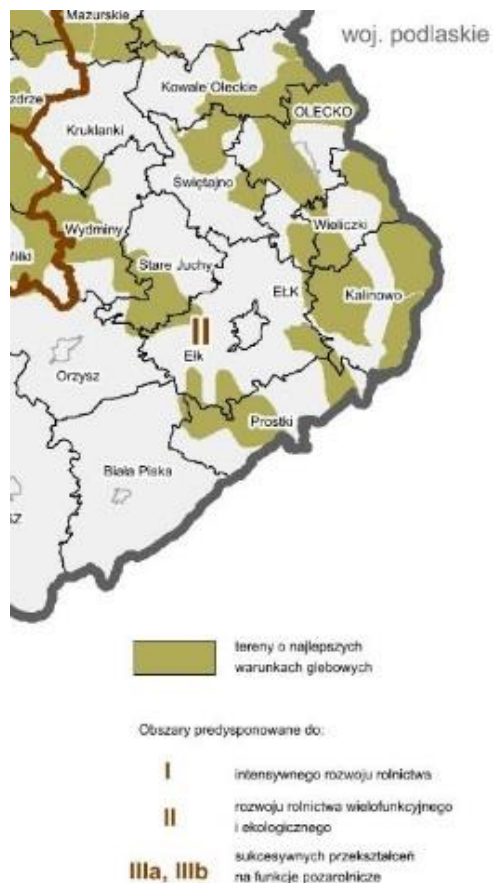
- 1) Gospodarowanie arealem gruntowym zgodnie z zasadami ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazowego.
- 2) Optymalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych, w tym w szczególności warunków glebowych do rozwoju sektora rolno – spożywczego.
- 3) Poprawa struktury agrarnej gospodarstw, w tym intensyfikacja produkcji roślinnej na obszarach o sprzyjających warunkach gospodarowania w celu zwiększenia produkcji przynoszącej wysokie plony oraz wysoką efektywność ekonomiczną.
- 4) Preferowanie produkcji zwierzęcej na terenach z dużym udziałem pastwisk i trwałych łąk.
- 5) Na obszarach wiejskich zdominowanych przez funkcję rolniczą wspieranie działań zwiększających produktywność działalności rolniczej.
- 9) Wzmacnianie rozwoju rolnictwa ekologicznego.
- 11) Tworzenie warunków sprzyjających powstawaniu gospodarstw wielofunkcyjnych z możliwością produkcji ekologicznej oraz prowadzenia działalności agroturystycznej.
- 12) Racjonalne wspieranie działań związanych z produkcją biomasy, biopaliw i biokomponentów wykorzystywanych jako alternatywne źródło energii z zachowaniem zasad

dotyczących ochrony produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz ochrony krajobrazu i ładu przestrzennego.

13) Utrzymanie wysokiej sprawności systemów urządzeń odwadniających i melioracyjnych w celu ochrony i optymalnego wykorzystania potencjału rolniczej przestrzeni produkcyjnej, z uwzględnieniem:

- a) Poprawy stanu technicznego systemów melioracji - modernizacja i rozbudowa urządzeń melioracyjnych.
- b) Budowy nowych systemów melioracyjnych na obszarach zagrożonych podtopieniami.
- c) Regularnej konserwacji urządzeń wodnych.

Źródło: Plan województwa warmińsko - mazurskiego Rysunek 55. Kierunki rozwoju rolnictwa ze wskazaniem terenu gminy Olecko

- **w zakresie infrastruktury technicznej:**
  - na terenie miasta i gminy Olecko wyznaczono aglomerację Olecko. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych wyznacza datę realizacji systemu kanalizacji zbiorczej ww. aglomeracji;
  - Interkonektor Polska – Litwa relacji Rembelszczyzna – Granica RP i LT (GAZ – SYSTEM); gazociągi magistralne wysokiego ciśnienia relacji: Interkonektor Polska – Litwa – Ełk oraz z Interkonektor Polska – Litwa – Olecko – koncepcja zaopatrzenia w gaz przewodowy północnowschodniej części Polski (PSG Sp. z o.o.); Gazociąg magistralny wysokiego ciśnienia z kierunku Mrągowo do: Gołdapi, Ełku, Olecka, Grajewa i Suwałk (inni inwestorzy);
  - przez obszar opracowania przebiega droga krajowa nr 65, dla której wymagana jest przebudowa do parametrów klasy technicznej GP, w ciągu której wybudowana została obwodnica Olecka;
  - przez obszar opracowania przebiegają drogi wojewódzkie nr 653 i 655, dla której wymagana jest przebudowa do klasy technicznej G;
  - przez obszar opracowania przebiegają linie kolejowe znaczenia regionalnego:
    - Ełk – Gołdap (linia nr 41)
    - Olecko – Suwałki (linia nr 39)
  - projektowane połączenie międzynarodowe /E-75/: Warszawa – Białystok – Ełk – Suwałki – Trakiszki (Litwa), zwane Rail Baltica, składa się z odcinków istniejących linii: nr 38 Białystok – Ełk, nr 41 Ełk – Olecko, nr 39 Olecko – Suwałki oraz projektowanego odcinka Kijewo – Raczki,
  - przez obszar opracowania przebiega wariant **międzynarodowej** trasy rowerowej Tysiąca Jezior Północnych: Węgorzewo, Giżycko, Świętajno, Olecko w kierunku Suwałk.

15.SPIS TABEL ZAWARTYCH W TEKŚCIE

I. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie miasta i gminy Olecko	9
II. Jednostki osadnicze gminy Olecko	13
III. Zestawienie sołectw i liczby mieszkańców na terenie miejscowości wchodzących w skład Miasta i Gminy Olecko (stan na 30.06.2012 r.)	14
IV. Ośrodki miejsko - gminne	15
V. Szczegółowa charakterystyka gruntów leśnych i zadrzewionych	26
VI. Kompleksy leśne na terenie gminy Olecko	28
VII. Udział powierzchniowy siedliskowych typów lasów w Nadleśnictwie Olecko	29
VIII. Pomniki przyrody na terenie miasta i gminy Olecko	32
IX. Rejestr zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego. Miasto Olecko	45
X. Wykaz zabytków ruchomych. rejestr zabytków województwa warmińsko-mazurskiego. Miasto Olecko	49
XI. Wykaz zabytków nieruchomych gminnej ewidencji zabytków. Miasto Olecko	50
XII. Rejestr zabytków nieruchomych województwa warmińsko - mazurskiego. Gmina Olecko	59
XIII. Wykaz zabytków ruchomych. Rejestr zabytków województwa warmińsko-mazurskiego. Gmina Olecko.	60
XIV. Wykaz zabytków nieruchomych gminnej ewidencji zabytków. Gmina Olecko	60
XV. Obiekty archeologiczne wpisane do rejestru zabytków województwa warmińsko-mazurskiego	70
XVI. Wykaz stanowisk archeologicznych w gminie Olecko	71
XVII. Liczba ludności na terenie miasta i gminy w latach 2005 – 2010	82
XVIII. Liczba ludności na terenie województwa warmińsko - mazurskiego oraz kraju w latach 2005 – 2010	83
XIX. Urodzenia na terenie województwa warmińsko - mazurskiego oraz kraju w latach 2005 - 2010	83
XX. Grupy wiekowe na terenie miasta i gminy w 2010r. z uwzględnieniem płci	84
XXI. Migracje ludności na terenie Miasta i Gminy Olecko w latach 2005 - 2010	84

XXII.	Prognoza liczby ludności Miasta i Gminy Olecko	85
XXIII.	Struktura i liczba bezrobotnych w powiecie oleckim – stan na 31.01.2012.	86
XXIV.	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w powiecie oleckim.	87
XXV.	Podmioty według klas wielkości	88
XXVI.	Analiza porównawcza zatrudnienia w powiecie oleckim według sektorów gospodarki	88
XXVII.	Podmioty gospodarcze na terenie gminy Olecko	89
XXVIII.	Stan zasobów mieszkaniowych na terenie Miasta i Gminy Olecko	91
XXIX.	Liczba mieszkań na terenie miasta i gminy w latach 2005 - 2010	92
XXX.	Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2010 r.	93
XXXI.	Podmioty gospodarcze działające na terenie Miasta i Gminy w latach 2005 – 2010	97
XXXII.	Wykaz podmiotów gospodarczych na terenie Miasta i Gminy wg sekcji PKD 2004	97
XXXIII.	Struktura własnościowa w gminie Olecko – stan na 14.02.2012r.	110
XXXIV.	Struktura użytkowania gruntów w gminie Olecko – stan na 14.02.2012r.	112
XXXV.	Tabela - Udokumentowane złoża kopalin na terenie miasta i gminy Olecko.	114
XXXVI.	Tabela - Wykaz terenów górniczych występujących na obszarze gminy Olecko.	116
I.	Olecko - ulice w ciągach dróg powiatowych	118
II.	Olecko - ulice powiatowe	118
III.	Sieć dróg powiatowych na terenie miasta przewidzianych do zmiany kategorii	121
IV.	Wykaz dróg gminnych gmina Olecko (powiat olecki)	121

16.SPIS GRAFIK ZAWARTYCH W TEKŚCIE

A.	Użytkowanie gruntów w Gminie Olecko	8
B.	Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych ogółem	37
C.	Szlaki turystyczne Ziemi Oleckiej	102
D.	Szlak - Nad jezioro Krzywe - po wysokich brzegach jezior i jarów	102
E.	Szlak - Dolinę Legi - z nurtem pracowitej rzeki	103

F.	Szlak - Ku dolinie Rospudy - szlakami przemytników	104
G.	Szlak - Na Szeską Górę - filar mazurskiego świata	105
H.	Nad Jezioro Garbas - przygranicznymi ścieżkami do bobrowych żeremi	106
I.	Szlak - Tęczą piętnastu jezior wokół sudawskiej warowni	107
J.	Schemat funkcjonowania drogowego układu komunikacyjnego miasta Olecko	125
K.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w 2010r.	127
L.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2010r.	130
M.	Ilość odbiorców i zużycie energii	132